

Strategia

Informacja o wykorzystaniu środków publicznych z programów wdrażanych w województwie warmińsko-mazurskim

Stan na dzień 31.XII.2012 roku

www.wrota.warmia.mazury.pl

Fundusze Strukturalne na lata 2007-2013

Z początkiem 2007 roku rozpoczął się kolejny wieloletni okres realizacji polityki spójności z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej.

W latach 2007-2013 Polska jest beneficjentem pomocy unijnej (w ramach polityki spójności) przekazywanej w ramach dwóch Funduszy Strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach Funduszu Spójności.

Cele, priorytety i zakres wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013 określa przygotowana przez rząd Narodowa Strategia Spójności (NSS) na lata 2007-2013.

Założenia NSS są realizowane za pomocą sześciu Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz za pomocą 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych województw.

Pomoc finansowa z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, z której Polska korzysta i będzie korzystała w latach 2007-2013, przyznawana jest w ramach poszczególnych programów pomocowych (tzw. programów operacyjnych), są to:

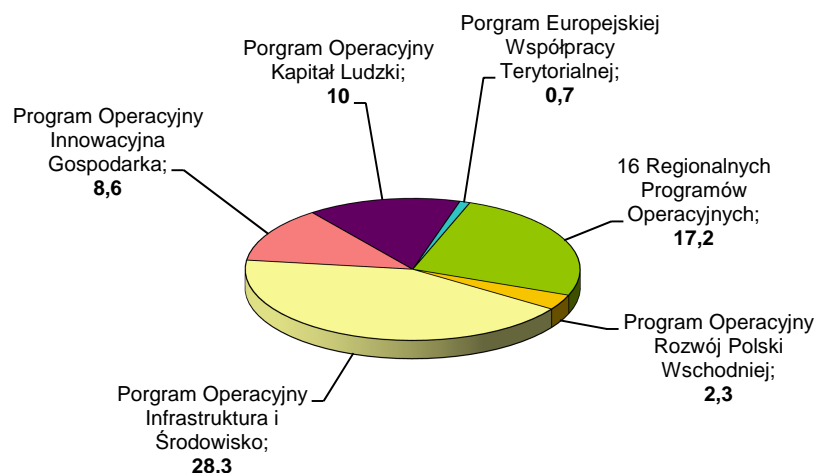
1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych
2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki
4. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
5. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
6. programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej
7. Program Operacyjny Pomoc Techniczna

W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 Polska otrzyma kwotę równą 67,1 mld euro i tym samym stanie się największym beneficjentem środków unijnych spośród wszystkich państw UE.

Podział środków pomiędzy poszczególne programy operacyjne przedstawia rycina nr 1.

Rycina nr 1

Podział środków z UE pomiędzy programy operacyjne na lata 2007-2013* (w mld euro)

*Po zwiększeniu alokacji o dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji ze strony internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl z 27.02.2012 r.

Do 31 grudnia 2012 r. w całym kraju podpisano z beneficjentami 80 004 umowy o dofinansowanie na kwotę dofinansowania z UE 234 mld zł, co stanowi 84 % alokacji na lata 2007-2013. Zakontraktowane do końca 2012 roku środki dofinansowania z UE przekładają się na następujące efekty:¹

- 270 tys. miejsc pracy, w tym ponad 150 tys. utworzonych w przedsiębiorstwach założonych przez osoby bezrobotne,
- 23 tys. wspartych przedsiębiorstw,
- ponad 2 tys. nowych lub zmodernizowanych laboratoriów i ośrodków badawczych,
- 1,9 tys. nowoczesnych tramwajów i autobusów,
- 3,6 tys. przedszkoli, z których korzysta 124 tys. dzieci, głównie na obszarach wiejskich,
- 62 tys. studentów, którzy rozpoczęli studia na kierunkach zamawianych takich jak automatyka i robotyka, biotechnologia, budownictwo, wzornictwo czy informatyka,
- 368 oczyszczalni ścieków,
- niemal 2,8 tys. projektów realizowanych przez uczelnie wyższe,
- ponad 10,3 tys. km nowych dróg,
- ponad 112 tys. gospodarstw domowych z dostępem do Internetu,
- ponad 5 tys. nowych e-usług.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Przygotowanie 16 Regionalnych Programów Operacyjnych jest wynikiem decentralizacji programowania rozwoju regionów, zwiększeniem efektywności prowadzenia działań rozwojowych przez administrację publiczną, jak również efektywnym wykorzystaniem przez regiony środków strukturalnych na okres 2004 – 2006 w ramach ZPORR².

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 61/354/07/III z dnia 14 listopada 2007 roku, a zatwierdzony Decyzją Komisji K(2007) 4624 z dnia 4 października 2007 roku. W związku z decyzją Komisji Europejskiej K(2011) 9875 z dnia 22.12.2011 r., zmieniającą decyzję K(2007) 4624, w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Warmińsko-Mazurskiego, w dniu 17 stycznia 2012 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Uchwałą Nr 3/21/12/IV zmieniony dokument Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Dokonana zmiana programu była wynikiem przeglądu śródk okresowego i wynikała w szczególności z uwzględnienia wniosków wynikających z okresowej oceny realizacji programu oraz uzyskania dodatkowych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego.

Celem RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 jest wzrost konkurencyjności gospodarki oraz liczby i jakości powiązań sieciowych. Cel główny programu będzie osiągnięty poprzez realizację trzech celów szczegółowych:

Cel 1. Wzrost konkurencyjności firm, produktów i usług

Cel 2. Wyższa konkurencyjność województwa jako miejsca pracy i życia

Cel 3. Poprawa połączeń sieciowych województwa warmińsko-mazurskiego

¹ „Wykorzystanie Funduszy Europejskich w 2012 roku. Plany na 2013”, Informacja prasowa Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z dnia 10 stycznia 2013 r.

² Informacja pochodzi z opracowania pn. „Polska i jej fundusze” Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

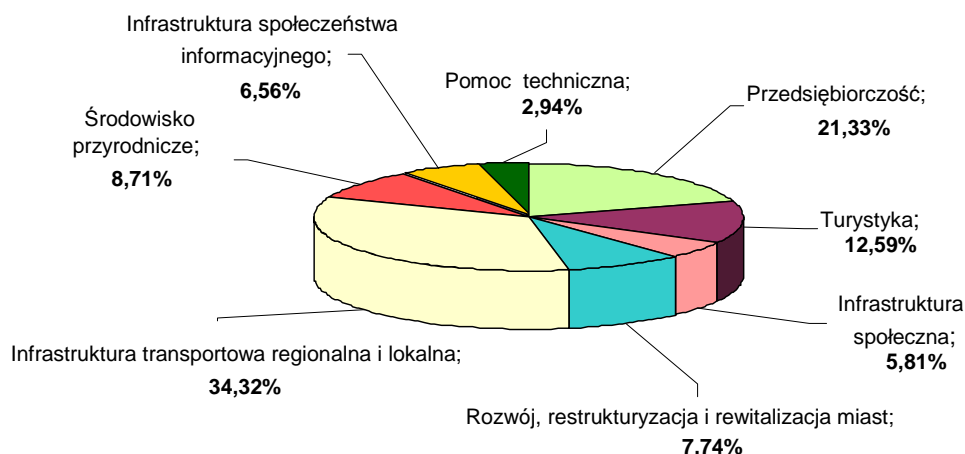
Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 osiągnęte będą poprzez koncentrację przedmiotową wsparcia na realizacji konkretnych przedsięwzięć, odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

- I. Przedsiębiorczość
- II. Turystyka
- III. Infrastruktura społeczna
- IV. Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast
- V. Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna
- VI. Środowisko przyrodnicze
- VII. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
- VIII. Pomoc techniczna

Na realizację RPO Warmia i Mazury zaangażowane zostanie łącznie 1 599 308 281 euro. Na kwotę tę składa się 1 070 550 290 euro środków z EFRR, 199 904 750 euro środków publicznych wkładu krajowego oraz 328 853 241 euro innych środków finansowych, w tym prywatnych. Szczegółowy podział środków między poszczególne osie prezentuje rycina nr 2.³

Instytucją Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013 jest Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Instytucją Pośredniczącą został Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (dla osi priorytetowej 6 pn. Środowisko Przyrodnicze), natomiast rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia pełni Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (w ramach poddziałań 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8 oraz 1.1.9 osi priorytetowej 1 pn. Przedsiębiorczość).

Rycina nr 2
Podział środków EFRR według osi priorytetowych RPO WiM na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 z dnia 17 stycznia 2012 r.

W ramach RPO WiM wyróżniono trzy tryby wyboru projektów:

- tryb indywidualny (projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, które umiejscowione są w indykatorywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM);
- tryb systemowy (projekty, których beneficjentami są IZ oraz IP finansowane ze środków pomocy technicznej);
- tryb konkursowy.

³ Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 17 stycznia 2012 roku.

Łączna liczba przedsięwzięć umieszczonych w Indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, według stanu na koniec 2012 roku, wynosi 17. W ramach 17 przedmiotowych przedsięwzięć realizowanych jest 5 Programów oraz 1 Zintegrowany program rozwoju lokalnego (łącznie 84 projekty).

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarł 81 umów wstępnych tzw. pre-umów z beneficjentami, których projekty ujęte zostały w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM na lata 2007-2013. Szacowana wartość dofinansowania z EFRR wg pre-umów zawartych dla projektów kluczowych ze środków RPO WiM wynosiła 1 450,43 mln zł. Podpisane pre-umowy zobowiązały każdego z beneficjentów do prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji. W pre-umowie Instytucja Zarządzająca RPO WiM określa niezbędne warunki do spełnienia przez beneficjenta przed złożeniem przez niego wniosku o dofinansowanie projektu. Zawarcie i prawidłowe rozliczenie się przez beneficjenta z wykonania pre-umowy jest jednym z warunków decydujących o uzyskaniu dofinansowania. Do dnia 31.12.2012 r. złożono do oceny 74 wnioski aplikacyjne (5 projektów zostało złożonych bez podpisania pre-umowy/uchwały) o dofinansowanie ze środków UE projektów kluczowych, na kwotę dofinansowania z EFRR 1 020,49 mln zł. Spośród złożonych wniosków aplikacyjnych podpisano 73 umowy o dofinansowanie z EFRR na kwotę 908,16 mln zł

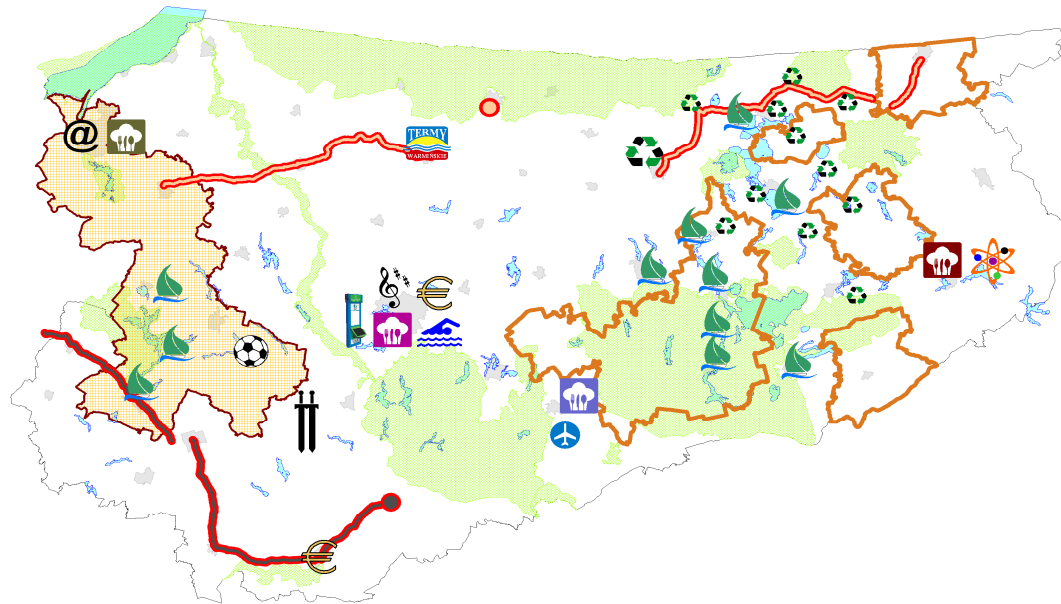
Poniższa rycina (nr 3) prezentuje indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Rycina nr 3

Wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013

(stan na 31.12.2011 r.)

Mapa indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Regionalny Port Lotniczy Olsztyn - Szymany

Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych

Rozbudowa Techno - Parku w Elku

Budowa nowej siedziby Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie

Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno - Sportowego

Termy Warmińskie

Grunwald - zespół działań inwestycyjno-remontowo-konserwatorskich i muzealnych związanych z kompleksowym zagospodarowaniem Pól Grunwaldzkich

Przebudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ulicy 3 Maja w Ostródzie

Program pn. Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w:

Zespole Szkół Nr 6 im. Macieja Rataja w Elku

Zespole Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie

Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu

Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie

Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo - zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego

Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego

Program pn. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego

Regionalny system gospodarki odpadami - Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami

Program pn. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich - MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich

Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w woj. warmińsko-mazurskim (poprzez uruchomienie w 292 miejscowościach 640 PIAP-ów, 33 telecentrów oraz 290 hot-spotów). W celu zachowania czytelności mapy nie wskazano wszystkich 292 miejsc realizacji projektu.

Budowa miejskiej sieci szerokopasmowej w Elblągu

Zintegrowany projekt rozwoju lokalnego pt. "Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanalu Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego"

Obszary objęte ochroną przyrodniczą NATURA 2000

Jeziora o powierzchni powyżej 250 ha

Obszary miejskie gmin miejskich oraz miejsko-wiejskich

Źródło: Opracowanie własne Departament Polityki Regionalnej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

„Regionalny Port Lotniczy Olsztyn – Mazury”⁴

Beneficjent: Port Lotniczy „Warmia i Mazury” Spółka z o.o.

Wartość całkowita: 200 000 000 zł

Dofinansowanie z EFRR: 105 040 651 zł

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 18 536 585 zł

Opis projektu:

Regionalny port lotniczy Olsztyn-Mazury ma spełniać wymogi kodu referencyjnego 4D z możliwością obsługi samolotów Boeing 727 i 737 oraz Airbus 320. Projekt obejmuje rozbudowę infrastruktury lotniska Szymany dla potrzeb lotnictwa cywilnego w zakresie transportu lotniczego poprzez: rozbudowę płaszczyzn ruchu samolotów (droga startowa, drogi kołowania, płyta postojowa, drogi techniczne i przeciwpożarowe), rozbudowę świateł nawigacyjnych, rozbudowę ogrodzenia lotniska, montaż systemu nawigacyjnego, adaptację istniejących budynków, budowę nowego terminala wraz z wyposażeniem i przebudowę sieci zewnętrznych, zakup sprzętu do utrzymania płaszczyzn ruchu samolotów, zakup sprzętu do obsługi samolotów i pasażerów (schody, wózki bagażowe, melex, agregat GPU, samochód do kontroli stanu nawierzchni), zabezpieczenia p.poż., wyposażenie bezpieczeństwa i ochrony, systemy łączności, nawigacji i dozorowania.

Cele i zadania projektu:

- Poprawa zewnętrznej dostępności transportowej regionu poprzez utworzenie regionalnego portu lotniczego w Szymanach.

Planowany okres realizacji: 2013-2015

Stan realizacji w roku 2012: Realizacja projektu nie rozpoczęła się. W roku 2012 opracowano studium wykonalności projektu, wykonano analizy potencjału rynkowego, strategii rozwoju połączeń oraz prognozy ruchu lotniczego lotniska regionalnego w Szymanach. W grudniu 2012 r. przyjęto Raport o oddziaływaniu na środowisko a następnie złożono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wnioski o wydanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Planowany termin podpisania umowy o dofinansowanie wyznaczono na październik 2013 roku.

„Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych na Warmii i Mazurach”

Beneficjent: Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

Wartość całkowita: 63 847 500 zł

Dofinansowanie z EFRR: 63 847 500 zł⁵

Opis projektu:

Projekt zakłada ułatwienie firmom z regionu dostępu do źródeł finansowania, a więc umożliwienie pozyskania środków na rozpoczęcie bądź rozwinięcie działalności gospodarczej, sfinansowanie nowych inwestycji lub też utworzenie nowych miejsc pracy.

Cele i zadania projektu:

- wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw na Warmii i Mazurach;
- dokapitalizowanie istniejących funduszy pożyczkowych na terenie województwa,

⁴ Informacja z Umowy wstępnej dotyczącej przygotowania do realizacji projektu indywidualnego „Regionalny Port Lotniczy Olsztyn-Mazury” z dnia 29.06.2012 r.

⁵ Informacja z Umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

- poprawa sytuacji ekonomicznej i rozwój regionalny;
- ułatwienie dostępu do kapitału firmom, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania z komercyjnych źródeł.⁶

Planowany okres realizacji: 2009-2015⁷

Stan realizacji w roku 2012: Projekt jest w trakcie realizacji, która przebiega zgodnie z założonym we wniosku o dofinansowanie harmonogramem.

Wskaźniki realizacji projektu⁸:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Wartość pożyczek i gwarancji udzielonych przedsiębiorstwom (tys. zł)	63 847,50	62 295,05	97,57	2015
Liczba wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (szt.)	6	6	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe (szt.)	460	0	0	2015

„Dokapitalizowanie funduszy poręczeniowych na Warmii i Mazurach”

Beneficjent: Działdowska Agencja Rozwoju S.A. z siedzibą w Działdowie

Wartość całkowita: 42 565 000 zł

Dofinansowanie z EFRR: 42 565 000 zł⁹

Opis projektu:

Projekt zakłada prowadzenie akcji poręczeniowej na rzecz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach konsorcjum 3 funduszy lokalnych i 1 funduszu regionalnego o zasięgu obejmującym województwo warmińsko-mazurskie. Fundusze udzielać będą poręczeń do kredytów i pożyczek inwestycyjnych i obrotowych.

Cele i zadania projektu:

⁶ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 30707 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

⁷ Informacja z Umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

⁸ Informacja z wniosku o płatność z dnia 21.01.2013 roku. (wygenerowano z LSI MAKŚ 15.04.2013 r.)

Zgodnie z wytycznymi *Instrukcji wypełniania wniosku beneficjenta o płatność w Generatorze Wniosków o Płatność* LSI MAKŚ tabela dotycząca wskaźników produktu powinna być wypełniana dla każdego wniosku o płatność, natomiast część tabeli z wskaźnikami rezultatu wyłącznie dla wniosku o płatność końcową, wniosku stanowiącego rozliczenie ostatniej transzy przekazywanej w formie zaliczki lub ostatniego wniosku o płatność składanego w ramach projektu realizowanego przez beneficjenta będącego państwową jednostką budżetową. W przypadku wskaźnika rezultatu beneficjent we wniosku o płatność końcową podaje wartość jaka będzie osiągnięta w momencie zakończenia projektu bądź w okresie bezpośrednio następującym po tym terminie, w zależności od specyfiki wskaźnika (jednak nie później niż po roku, z wyjątkiem horyzontalnych wskaźników kluczowych, służących do pomiaru liczby nowoutworzonych miejsc pracy). W sytuacji gdy ze względu na specyfikę wskaźnika rezultatu będzie on osiągnięty dopiero po zakończeniu realizacji projektu beneficjent wypełnia Oświadczenie, w którym zobowiązuje się do poinformowania IZ o osiągnięciu wskaźnika rezultatu w terminie do 30 dni kalendarzowych od wskazanej w kolumnie *Termin osiągnięcia wskaźnika* daty.

⁹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

- wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw na Warmii i Mazurach;
- dokapitalizowanie istniejących funduszy pożyczkowych na terenie województwa,
- poprawa sytuacji ekonomicznej i rozwój regionalny;
- ułatwienie dostępu do kapitału firmom, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania z komercyjnych źródeł.¹⁰

Planowany okres realizacji: 2009-2015¹¹

Stan realizacji w roku 2012: Projekt jest w trakcie realizacji, która przebiega zgodnie z założonym we wniosku o dofinansowanie harmonogramem.

Wskaźniki realizacji projektu¹²:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Wartość pożyczek i gwarancji udzielonych przedsiębiorstwom (tys. zł)	42 565,00	29 077,76	68,31	2015
Liczba wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (szt.)	4	4	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe (szt.)	739	268	36,26	2015

„Rozbudowa Techno – Parku w Ełku”

Beneficjent: Miasto Ełk

Wartość całkowita: 10 977 914,81 zł

Dofinansowanie z EFRR: 4 275 493,30 zł

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 754 498,82 zł

Wkład własny Beneficjenta: 5 947 922,69 zł¹³

Opis projektu:

W ramach projektu wybudowano kompleks budynków, w których znajdują się: centrum badań i rozwoju, centrum logistyczno-usługowe, inkubator technologii oraz inkubator przedsiębiorczości wraz z zaawansowaną infrastrukturą do obsługi użytkowników Techno-Parku. Przedsiębiorcy uzyskują tu pomoc w zakresie doradztwa usług specjalistycznych, promowane są prace badawczo-rozwojowe i ich transfer do przemysłu.

Cele i zadania projektu:

¹⁰ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22245 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

¹¹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

¹² Informacja z wniosku o płatność z dnia 28.01.2013 roku. (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

¹³ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej w dniu 29.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

- pobudzenie wzrostu gospodarczego miasta Ełku i regionu;
- stymulowanie współpracy pomiędzy sferą nauki i biznesu;
- aktywizacja zawodowa lokalnej społeczności – poprzez nowe miejsca pracy, możliwość założenia własnej firmy w przyjaznym otoczeniu, doradztwo naukowe i biznesowe;
- pobudzenie, restrukturyzacja i wzrost konkurencyjności gospodarki regionu;
- zapewnienie inwestorom warunków do rozwoju firm innowacyjnych oraz realizacji przedsięwzięć opartych na nowoczesnych technologiach.¹⁴

Planowany okres realizacji: 2010-2012¹⁵

Wskaźniki realizacji projektu¹⁶:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba wspartych parków technologicznych i przemysłowych oraz inkubatorów przedsiębiorczości (szt.)	1	1	100	----
Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi (szt.)	5	4	80	2012
Liczba projektów BRT w MSP (szt.)	2	1	50	2012
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	4	3	75	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	2	2	100	----
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	2	1	50	2012

„Budowa nowej siedziby Warmińsko – Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie”

Beneficjent: Warmińsko – Mazurska Filharmonia im. Felixa Nowowiejskiego w Olsztynie.

Wartość całkowita: 63 896 820,50 zł

Dofinansowanie z EFRR: 42 864 775,14 zł

Wkład własny Beneficjenta: 21 032 044,36 zł¹⁷

Opis projektu:

¹⁴ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 29127 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

¹⁵ Ibidem

¹⁶ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 22.11.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ 15.04.2013 r.)

¹⁷ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 15.07.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

W marcu 2011 r. został oddany do użytku publiczny wybudowany w ramach projektu nowy 5-cio kondygnacyjny budynek filharmonii o powierzchni użytkowej 10 687 m², którego najważniejszą częścią jest sala koncertowa o powierzchni 876,69 m², która na widowni pomieści 505 osób. Na parterze znajdują się: hol z recepcją, punkt informacyjny, kasy biletowe oraz część gastronomiczna. Na pierwszym piętrze: garderoby dla orkiestry, biuro koncertowe, sale prób oraz część administracyjna obiektu. Na piętrze drugim umieszczono część hotelową wraz z salą konferencyjną oraz salami szkoleniowymi. Na kondygnacjach -1 i -2 zaplanowano część techniczno-magazynową z garażami podziemnymi.

Cele i zadania projektu:

- wzrost atrakcyjności regionu dla inwestorów i mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury o znaczeniu ponadregionalnym;
- wzrost znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu;
- wypromowanie Olsztyna jako centrum artystycznego doskonale przygotowanego do propagowania muzyki symfonicznej i organizacji imprez kulturalnych i masowych;
- lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału w celu podniesienia aktywności kulturalnej dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta i regionu.¹⁸

Okres realizacji: 2007-2010

Wskaźniki realizacji projektu¹⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (szt.)	1	1	100	----
Liczba instytucji kultury zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych (szt.)	1	1	100	----
Powierzchnia nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (m ²)	10 687,15	10 687,15	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	17	17	100	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	9	9	100	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	8	8	100	2012

¹⁸ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 26082 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.) oraz www.muratorplus.pl/inwestycje/inwestycje-publiczne (wygenerowano w dniu 09.03.2011 r.)

¹⁹ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 28.12.2011 roku (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

„Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno – Sportowego”

Beneficjent: Miasto Olsztyn

Wartość całkowita: 73 730 781,39 zł

Dofinansowanie z EFRR: 7 559 733,23 zł

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 1 334 070,57 zł

Wkład własny Beneficjenta: 64 836 977,59 zł²⁰

Opis projektu:

Wybudowany kompleks, o powierzchni użytkowej 20 207 m², składa się z: części sportowej obejmującej basen olimpijski, basen do rozgrzewki oraz basen do nauki pływania; części rekreacyjnej posiadającej takie atrakcje jak: sztuczna rzeka, masaże podwodne, bicze wodne, kaskada wodna, whirpoole, zjeżdżalnie z hamownią czy brodzik dla dzieci; oraz części pełniącej funkcję centrum odnowy biologicznej. Wszystkie części powiązane są ze sobą wspólnym holem oraz centralną klatką schodową i windą. W sąsiedztwie holu znajduje się dodatkowo część gastronomiczna, szatnia okryć wierzchnich, pokoje administracyjne, sala konferencyjna oraz sklep sportowy.

Cele i zadania projektu:

- wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej Warmii i Mazur;
- poprawa sytuacji w zakresie całorocznej dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie miasta i regionu;
- wzrost liczby turystów poza sezonem letnim²¹.

Okres realizacji: 2009-2011

Wskaźniki realizacji projektu²²:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	1	1	100	----
Liczba wyposażonych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	1	1	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	71	71	100	----
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	42	42	100	----
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	29	29	100	----

²⁰ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 29.05.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

²¹ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 28827 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

²² Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 16.11.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

Liczba nowych lub utrzymanych użytkowników infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (osoby)	625 519	625 519	100	----
---	---------	---------	-----	------

„Termy Warmińskie”

Beneficjent: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim

Wartość całkowita: 93 592 234,40 zł

Dofinansowanie z EFRR: 64 420 715,24 zł

Wkład własny Beneficjenta: 29 171 519,16 zł²³

Opis projektu:

Kompleks Term Warmińskich będzie obiektem wielofunkcyjnym składającym się z: zespołu term tj. basenów krytych (w tym do celów balneologicznych) oraz części rekreacyjnej wyposażonej w różne atrakcje m.in.: sauny, jacuzzi, grotty solne, solaria, fitness, gabinety odnowy biologicznej. W budynku o 3 kondygnacjach naziemnych i jednej kondygnacji podziemnej znaleźć się mają ponadto 3 sale konferencyjne o różnej wielkości, stołówka i restauracja, sala klubowa oraz kręgielnia. Wokół głównego budynku przewiduje się powstanie centrum aktywności tj. boisk sportowych, parku wspinaczkowego oraz ogrodu linowego jak również wioski wakacyjnej przeznaczonej dla rodzin z dziećmi, zwolenników aktywnego wypoczynku i turystów, składającej się z 33 domków.

Cele i zadania projektu:

- uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rozwój regionu poprzez budowę zakładu balneologicznego na terenie powiatu lidzbarskiego;
- wzrost potencjału turystycznego i promocja regionu w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe;
- poprawa całorocznej infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej funkcjonującej w powiecie lidzbarskim;
- rozwój gospodarczy miasta i regionu poprzez zwiększenie ilości miejsc pracy.²⁴

Planowany okres realizacji: 2010-2014²⁵

Stan realizacji w roku 2012: W 2012 r. trwały prace projektowe, roboty budowlane oraz promocja projektu.²⁶ Zakończono budowę fundamentów budynku głównego, wykonano montaż zbrojenia, wykonano proces betonowania (słupy i część ścian).²⁷

Wskaźniki realizacji projektu²⁸:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych)	1	0	0	2013

²³ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 25.01.2011 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

²⁴ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 29419 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

²⁵ Ibidem

²⁶ Informacja z wniosku o płatność z dnia 02.01.2013 r. (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

²⁷ www.powiatlidzbarski.pl/turysta/termy-warmińskie/stan-zaawansowania/grudzien-2012

²⁸ Ibidem

obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)				
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	52	0	0	2014
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	26	0	0	2014
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	26	0	0	2014

„Grunwald – zespół działań inwestycyjno – remontowo – konserwatorskich i muzealnych związanych z kompleksowym zagospodarowaniem Pól Grunwaldzkich”

Beneficjent: Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Wartość całkowita: 26 870 536,53 zł

Dofinansowanie z EFRR: 17 605 157,53 zł

Wkład własny Beneficjenta: 9 265 379,00 zł²⁹

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w lipcu 2010 roku. W wyniku realizacji projektu wybudowano nowy budynek recepcyjny z parkingiem i szlakami komunikacyjnymi, powstał plac widowiskowy na 950 miejsc oraz nowoczesne pole namiotowe z zapleczem socjalnym. Poza tym, przeprowadzona została modernizacja Zespołu Pomnikowego wraz z budową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej oraz renowacja ruin kaplicy pobitewnej.

Cele i zadania projektu:

- polepszenie jakości oferty turystycznej i kulturalnej w obrębie Pól Grunwaldzkich;
- wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez poprawę atrakcyjności turystycznej Pól Grunwaldzkich.³⁰

Okres realizacji: 2008-2010.

Wskaźniki realizacji projektu³¹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (szt.)	3	3	100	----
Liczba zmodernizowanych obiektów kultury (z	2	2	100	----

²⁹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 24.02.2009r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

³⁰ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 24163 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.) oraz www.muzeum.olsztyn.pl (wygenerowano w dniu 09.03.2011 r.)

³¹ Informacja z wniosku o płatność końcowa z dnia 15.11.2010 roku. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

wyłączeniem przebudowywanych) (szt.)				
Liczba instytucji kultury zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych (szt.)	1	1	100	----
Powierzchnia nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (m ²)	680,35	680,35	100	-----
Powierzchnia zmodernizowanych obiektów kultury (z wyłączeniem przebudowywanych) (m ²)	448,11	448,11	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	1	1	100	----
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	1	1	100	----
Liczba nowych osób odwiedzających obiekty kultury lub osób, które przestałyby odwiedzać te obiekty gdyby nie realizacja projektu (osoby)	17 500	17 500	100	----

„Przebudowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ulicy 3 Maja w Ostródzie”

Beneficjent: Miasto Ostróda

Wartość całkowita: 39 054 712,26 zł

Dofinansowanie z EFRR: 19 636 519,61 zł

Wkład własny beneficjenta: 19 418 192,65 zł³²

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w listopadzie 2011 roku. W ramach projektu wybudowano wielofunkcyjny, całoroczny kompleks sportowo – rekreacyjny składający się z dwóch obiektów sportowo-rekreacyjnych. W ramach pierwszego obiektu powstał stadion piłkarski, dwa zadaszone korty do gry w tenisa, sztuczne lodowisko, ścianka wspinaczkowa oraz rampa skateboardową. W ramach drugiego obiektu, tj. Parku Collisa, powstało kilka różnego rodzaju placów i kompleksów urządzeń rekreacyjnych przeznaczonych do wypoczynku biernego i rekreacji cichej m.in.: polany do plażowania i gimnastyki chińskiej, place do kontemplacji, placiki do gier planszowych, ścieżki zdrowia, zespół torów do mini-golfa, stoły do ping-ponga, linarium i skałki wspinaczkowe, siłownia plenerowa, tor przeszkód.

Cele i zadania projektu:

³² Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 30.10.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

- wzrost potencjału turystycznego regionu poprzez wzbogacenie oferty usług turystycznych, sportowych i rekreacyjnych o jedyny w województwie kompleks sportowy spełniający wszystkie europejskie normy i standardy jakości UEFA.
- podnoszenie konkurencyjności i spójności społeczno-ekonomicznej regionu poprzez promowanie rozwoju turystyki oraz zdrowia i rekreacji.³³

Okres realizacji: 2009-2011

Wskaźniki realizacji projektu:³⁴

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba przebudowywanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	2	2	100	----
Liczba wyposażonych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	2	2	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	8	8	100	----
Liczba nowych lub utrzymanych użytkowników infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (osoby)	35 000	35 000	100	----

„Regionalny system gospodarki odpadami - Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami”

Beneficjent: Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Spytkowo Sp. z o. o.

Wartość całkowita: 46 523 098,94 zł

Dofinansowanie z EFRR: 15 374 368,43 zł

Dofinansowanie Budżetu Państwa: 2 713 123,84 zł

Wkład własny Beneficjenta: 28 435 606,67 zł³⁵

Opis projektu:

Projekt zakłada budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych oraz zamknięcie i rekultywację 15 składowisk. ZUOK będzie obsługiwał ponad 100 tys. mieszkańców gmin wiejskich i miejskich: Banie Mazurskie, Budry, Giżycko, Krukłanki, Miłki, Orzysz, Pozezdrze, Ryn, Srokowo, Węgorzewo i Wydminy. Powstanie m.in. sortownia, kompostownia, segment do przerobu odpadów budowlanych oraz demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz składowisko odpadów. Przewiduje się, że będzie tam też składowany eternit, który zakopany w ziemi jest całkowicie bezpieczny.

Cele i zadania projektu:

³³ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22276 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

³⁴ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 08.05.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

³⁵ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 30.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

- zwiększenie ilości odpadów poddanych odzyskowi i redukcja ilości odpadów składowanych do 30% strumienia wyjściowego oraz zmniejszenie składowanych odpadów ulegających biodegradacji poniżej 35% ilości składowanych w 1995 roku;
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców oraz większości mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów;
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych składowanych na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
- zwalczanie nielegalnego składowania odpadów;
- wykorzystanie energetyczne biogazu;
- wzrost świadomości ekologicznej oraz wdrażanie ekologicznych nawyków wśród mieszkańców regionu;
- zwiększenie ilości odpadów opakowaniowych i użytkowych poddawanych odzyskowi i recyklingowi.³⁶

Planowany okres realizacji: 2010-2013³⁷

Stan realizacji w roku 2012: W czerwcu 2012 r. została rozwiązana umowa z generalnym wykonawcą inwestycji - firmą ABM Solid z Tarnowa - z powodu niewywiązywania się z umownych obowiązków i terminów. Wkrótce po tym fakcie firma ABM Solid S.A. ogłosiła upadłość. Wobec tych faktów zarząd spółki ZUOK Spytkowo zmuszony był ogłosić nowy, otwarty przetarg, który wygrała HYDROBUDOWA GDAŃSK S.A. Do końca 2012 roku trwały prace przy budowie: hali sortowni, budynku administracyjnego, modułu intensywnego kompostowania oraz elementów i wyposażenia linii technologicznej³⁸.

Wskaźniki realizacji projektu³⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Łączna liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO (szt.)	3	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – kompostownie (szt.)	1	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – składowiska (szt.)	1	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – sortownie (szt.)	1	0	0	2012

³⁶ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 29888 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

³⁷ Ibidem

³⁸ Informacje pochodzą ze strony internetowej http://www.zuokspytkowo.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=95:informacje-z-budowy&catid=3:wiadomosci&Itemid=56

³⁹ Informacja z wniosku o płatność z dnia 17.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ 15.04.2013 r.)

Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	48	0	0	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	24	0	0	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	24	0	0	2012
Moc przerobowa ZUO (tony/rok)	40 000	0	0	2012
Odpady wytworzone poddane odzyskowi (odsetek odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi w zakładach zagospodarowania odpadów wspartych w ramach RPO WiM (%))	50	0	0	2012

„Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim”

Beneficjent: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Wartość całkowita: 19 260 472,07 zł

Dofinansowanie z EFRR: 15 854 017,16 zł

Wkład własny Beneficjenta: 3 406 454,91 zł⁴⁰

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w dniu 31 grudnia 2011 roku. Projekt zakładał zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu zainteresowanym gospodarstwom domowym, przedsiębiorstwom, jednostkom administracji, instytucjom edukacyjnym na obszarze całego województwa, szczególnie tam gdzie nie są opłacalne inwestycje prywatnych inwestorów, poprzez uruchomienie: 640 PIAP-ów, 33 telecentrów oraz rozbudowę dostępu do sieci szerokopasmowej o 290 hot-spotów.

Cele i zadania projektu:

- zwiększenie dostępu do sieci Internet i wykorzystania technik informatycznych w gospodarce i sferze społecznej Warmii i Mazur;
- stworzenie możliwości łatwego dostępu do rozwiązań telekomunikacyjnych funkcjonujących w nowoczesnym społeczeństwie;
- ułatwienie dostępu do informacji dla ludności i przedsiębiorców;
- podwyższenie jakości życia mieszkańców województwa;
- podniesienie stopnia dostępu do edukacji oraz przełamanie barier dotyczących „cyfrowego wykluczenia”.⁴¹

Okres realizacji: 2010-2011

Wskaźniki realizacji projektu:⁴²

⁴⁰ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 24.02.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

⁴¹ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 28196 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

⁴² Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 06.07.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 15.04.2013 r.)

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowych PIAP (szt.)	640	640	100	----
Liczba zmodernizowanych centrów zarządzania siecią (szt.)	1	1	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	2	2	100	----
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (osoby)	201 900	625 378	309,75	----
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu - w tym z terenów wiejskich (osoby)	192 000	248 506	129,43	----
Liczba połączeń do szerokopasmowego Internetu (szt.)	1 679	1 679	100	----
Liczba osób korzystających miesięcznie z uruchomionych PIAP (osoby)	183 700	183 700	100	----

„Budowa miejskiej sieci szerokopasmowej w Elblągu”

Beneficjent: Miasto Elbląg

Wartość całkowita: 42 519 260,89 zł

Dofinansowanie z EFRR: 36 017 519,35 zł

Wkład własny Beneficjenta: 6 501 741,54 zł⁴³

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w czerwcu 2011 roku. Projekt zakładał budowę szerokopasmowej miejskiej sieci teleinformatycznej, umożliwiającej szybkie i bezpieczne przesyłanie dużej ilości danych. Zbudowane zostały 2 punkty styku operatorskiego, zdublowane centrum przetwarzania danych, wewnątrzsieciowy system telefonii IP, 8 bezprzewodowych punktów dostępu do Internetu (HotSpot) i 20 punktów PIAP.

Cele i zadania projektu:

- stworzenie warunków do budowy społeczeństwa informacyjnego poprzez budowę infrastruktury sieciowej;
- umożliwienie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych,
- podwyższenie jakości życia mieszkańców;
- rozwój e-usług pozwalający na zaspokojenie specyficznych potrzeb obywateli, jak: e-zdrowie, e-edukacja, e-praca, e-handel, e-bezpieczeństwo.⁴⁴

⁴³ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 31.03.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

Okres realizacji: 2009-2011

Wskaźniki realizacji projektu⁴⁵:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowych PIAP (szt.)	20	20	100	-----
Liczba nowopowstałych centrów zarządzania siecią (szt.)	1	1	100	-----
Liczba węzłów sieci szkieletowej (szt.)	161	161	100	-----
Długość wybudowanej sieci Internetu szerokopasmowego (km)	96,77	96,77	100	-----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	6	6	100	-----
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (osoby)	96 000	96 000	100	-----
Liczba połączeń do szerokopasmowego Internetu (szt.)	161	161	100	-----
Liczba osób korzystających miesięcznie z uruchomionych PIAP (osoby)	2 000	2 000	100	-----

„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego, z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”

Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego, z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Nr 6 im. Macieja Rataja w Etku, Zespole Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie, Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu, Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie” stanowi uszczegółowienie zapisów dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach Modułu I Edukacja szkolna młodzieży programu „Poprawa jakości usług gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur na lata 2007-2013” przyjętego do realizacji przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dnia 21 grudnia 2004r. Przedmiotowy Program został opracowany przez Biuro Jakości i Znaków Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, pełniącego

⁴⁴ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 27769 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2012 r.)

⁴⁵ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 21.05.2012 roku (wygenerowano z LSI MAKŚ 15.04.2013 r.)

jednocześnie rolę Koordynatora, w październiku 2008 roku. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 27.10.2008 r., *Program* został przyjęty do realizacji.

Beneficjenci: Miasto Olsztyn, Miasto Elbląg, Powiat Szczycieński, Powiat Ełcki

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Wartość całkowita: 42 878 388,87zł

Dofinansowanie z EFRR: 30 359 611,22 zł⁴⁶

Opis Programu:

Program zakładał modernizację czterech szkół zawodowych: w Olsztynie, Ełku, Elblągu i Szczytnie. W wyniku realizacji projektu powstały nowe, nowoczesnie wyposażone pracownie: hotelarskie, gastronomiczne, sensoryczne, chemiczne i mikrobiologiczne; obsługi konsumenta czy oceny organoleptycznej.

Cele i zadania Programu:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez stworzenie profesjonalnej bazy do praktycznej nauki zawodu w kierunkach gastronomia i hotelarstwo przy uwzględnieniu standardów europejskich;
- podniesienie poziomu usług gastronomiczno-hotelarskich;
- przebudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego i gastronomiczno-hotelarskiego Warmii i Mazur;
- poprawa jakości kształcenia zawodowego i stworzenie możliwości uzyskania przez mieszkańców wysokich kwalifikacji;
- zwiększenie potencjału branży gastronomiczno hotelarskiej.⁴⁷

Projekty wchodzące w skład Programu⁴⁸:

1. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnianie bazy szkolnictwa zawodowego gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Ełku”.*

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły oraz wybudowano 3 nowe budynki - centrum gastronomiczno-hotelarskie, sale dydaktyczno-sportową oraz budynek dydaktyczno-biblioteczny. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone pracownie do nauki zawodu (m. in.: pracownia bufetowa, technologii stosowanej, czekolady, garmażeryjna i kuchenna). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 2 354,70 m², a przebudowywanych 6 413,90 m². W ramach wyposażenia pracowni zakupiono 12 988 sztuk nowoczesnego sprzętu. Wsparcie uzyskało 366 uczniów. W wyniku realizacji projektu utworzono 4 nowe miejsca pracy. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.

2. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu”.*

W ramach projektu przebudowano pomieszczenia istniejącego budynku szkoły, rozbudowano budynek o łącznik prowadzący z zaplecza pracowni kuchni profesjonalnej do piwnicy budynku z pracowniami hotelarskimi, przebudowano budynek administracyjny

⁴⁶ Dane z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK" wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r.,

⁴⁷ Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Biuro Jakości i Znaków Regionalnych, październik 2008 r.

⁴⁸ Dane ze Sprawozdań beneficjentów z monitoringu strategicznego Programu „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych” za okres II półrocze 2010 r. oraz I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

na pracownie hotelarskie a także zagospodarowano teren. Utworzono: pracownie do szkolenia zawodowego kucharzy, techników żywienia i gospodarstwa domowego, dietetyków, organizatorów usług gastronomicznych, pracownie czekolady, pracownie do nauki zawodów techników usług gastronomicznych, sensorycznej, chemicznej, mikrobiologicznej oraz restauracyjnej. Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 38,53 m², a przebudowywanych 4 693,12 m². W ramach wyposażenia pracowni zakupiono 8 313 sztuk nowoczesnego sprzętu. Z realizacji projektu skorzystało 510 uczniów. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.

3. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół nr 2 im. J. Śniadeckiego w Szczytnie”.*

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły, wybudowano nowy budynek oraz zagospodarowano teren. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone sale dydaktyczne między innymi: pracownia kuchenna, restauracyjna, bufetowa, garmazeryjna, cukiernicza i technologii stosowanej. Wszystkie pracownie wyposażone są w niezbędny nowoczesny sprzęt, potrzebny do kompleksowej nauki zawodu (łącznie 5 557 sztuk). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 486,36 m², a przebudowywanych 1 057,84 m². Z projektu skorzystało 494 uczniów. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% a wskaźnik rezultatu w 97,63%.

4. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie”.*

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły, wybudowano nowy budynek trzykondygnacyjny, zbudowano linie elektroenergetyczną, c.o. oraz linie telefoniczną. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone sale dydaktyczne między innymi: pracownia obsługi konsumenta, pracownia analizy mikrobiologicznej, analizy chemicznej, analizy sensorycznej, pracownia czekolady, sale oceny organoleptycznej. Wszystkie pracownie są wyposażone w niezbędny nowoczesny sprzęt, potrzebny do kompleksowej nauki zawodu (17 684 sztuk). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 2 555 m², a przebudowywanych 1 139 m². Z realizacji projektu skorzystało 556 uczniów. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% a wskaźnik rezultatu w 66,99%. Przyczyną nie osiągnięcia wskaźnika rezultatu założonego we wniosku o dofinansowanie „Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby bezpośrednio korzystające z rezultatów projektu) – 830 osób w 2011r. było mniejsze zainteresowanie nauką w ZSG-S. Wskaźnik został określony na podstawie liczby uczniów w latach 2005-2008 natomiast w roku szkolnym 2010/2011, zgodnie z ewidencją uczniów Zespołu Szkół Gastronomiczno-Spożywczych, naukę ukończyło 556 uczniów.

Okres realizacji: 2009-2011

Stan realizacji w roku 2012: Do końca 2010 roku zakończono realizację projektów w szkołach w Ełku, Elblągu i Szczytnie, natomiast w szkole w Olsztynie realizacja zakończyła się w czerwcu 2011 r.

Wskaźniki realizacji Programu⁴⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w	Wartość wskaźnika osiągnięta od	Stopień realizacji wskaźnika określonego w	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika
---------------------	--	---------------------------------	--	--

⁴⁹ Ibidem

	Programie	momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Programie (%)	określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu edukacji (szt.)	4	4	100	----
Liczba wspartych jednostek edukacyjnych - szkół kształcących na poziomie średnim (tj. licea, technika, szkoły zawodowe, szkoły policealne) (szt.)	5	5	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba uczniów korzystających z efektów projektów (osoby)	2 212	1 896	85,70	----

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” przewiduje realizację inwestycji z zakresu rozbudowy ważnych odcinków dróg w południowo-zachodniej części województwa obsługujących gospodarkę, w tym turystykę oraz wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i transeuropejską siecią transportową. Program został opracowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w sierpniu 2010 r. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 07.09.2010 r., Program został przyjęty do realizacji.

Beneficjent: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego / Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Wartość całkowita: 309,24 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 245,55 mln zł⁵⁰

Opis Programu:

Realizacja Programu dotyczy usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą na obrzeżach województwa warmińsko-mazurskiego. Program obejmuje 7 projektów.

Cele i zadania Programu:

- poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego;
- usprawnienie istotnych dla województwa połączeń drogowych;
- podniesienie standardu dróg o znaczeniu regionalnym;
- likwidacja utrudnień w przewozie osób i towarów;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;

⁵⁰ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

- oszczędności czasu podróży;
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania drogi na środowisko.⁵¹

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁵²

1. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 521 na odcinku gr. województwa - Susz wraz z m. Susz.
2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 521 na odcinku Susz – Iława.
3. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 536 na odcinku Iława - Samplawa wraz z ul. Lubawską w Iławie.
4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 541 na odcinku Lubawa - Lidzbark ze zmianą przebiegu w m. Lubawa .
5. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 na odcinku Lidzbark - Działdowo z obejściem na terenie Lidzbarka.
6. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 545 na odcinku Działdowo - Nidzica z m. Działdowo.
7. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 545 i 604 z przebudową 2 skrzyżowań w m. Nidzica wraz ze wschodnim wylotem drogi nr 604.

Planowany okres realizacji: 2011-2014⁵³

Stan realizacji w roku 2012: Do końca 2012 roku podpisane zostały dwie umowy o dofinansowanie projektu: *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 536 na odcinku Iława - Samplawa wraz z ul. Lubawską w Iławie* oraz *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 541 na odcinku Lubawa –Lidzbark ze zmianą przebiegu w m. Lubawa*. Dla pozostałych projektów przygotowano dokumentację niezbędną do rozpoczęcia realizacji.

Wskaźniki realizacji Programu⁵⁴:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Łączna długość nowych dróg wojewódzkich (km)	3,40	0	0	2015
Łączna długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	114,31	0	0	2015
Wskaźniki rezultatu:				
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich (euro)	773 400,00	0	0	2016
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych	272 800,00	0	0	2016

⁵¹Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.

⁵²Według stanu na 31.12.2012 r.

⁵³Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie , wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁵⁴Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

drogach w przewozach towarowych (euro)				
--	--	--	--	--

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” przewiduje realizację inwestycji z zakresu rozbudowy ważnych odcinków dróg wojewódzkich zapewniających obsługę transportową północnej granicy województwa z sąsiadującym Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Program został opracowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w sierpniu 2010 r. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 07.09.2010 r., Program został przyjęty do realizacji.

Beneficjent: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego / Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Wartość całkowita: 350,83 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 280,53 mln zł⁵⁵

Opis Programu:

Realizacja Programu dotyczy usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą na obrzeżach województwa warmińsko-mazurskiego. Program obejmuje 7 projektów dotyczących rozbudowy dróg wojewódzkich.

Cele i zadania Programu:

- poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego;
- usprawnienie istotnych dla województwa połączeń drogowych;
- podniesienie standardu dróg o znaczeniu regionalnym;
- likwidacja utrudnień w przewozie osób i towarów;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- oszczędności czasu podróży;
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania drogi na środowisko.⁵⁶

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁵⁷

1. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513 na odcinku Pasłęk - Orneta wraz ze zmianą przebiegu na terenie Pasłęka (realizacja projektu nie rozpoczęła się).
2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513 na odcinku Orneta - Lidzbark Warmiński wraz z m. Orneta i Lidzbark Warmiński (realizacja projektu nie rozpoczęła się).
3. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Srokowo - Stara Różanka i drogi wojewódzkiej nr 591 na odcinku Stara Różanka - Kętrzyn wraz z ulicami Bałtycka i Traugutta w Kętrzynie (projekt jest w trakcie realizacji).

⁵⁵ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁵⁶ „Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.

⁵⁷ Według stanu na 31.12.2012 r.

4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Srokowo - Węgorzewo do skrzyżowania z drogą krajową nr 63 (projekt jest w trakcie realizacji).
5. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Węgorzewo (od skrzyżowania z drogą krajową nr 63) - Banie Mazurskie wraz z m. Banie Mazurskie (projekt jest w trakcie realizacji).
6. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Banie Mazurskie - Boćwinka i Grabowo - Gołdap wraz ze wschodnim wylotem Gołdapi (ul. Paderewskiego) (projekt jest w trakcie realizacji).
7. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 592 w ciągu ul. Kętrzyńskiej i Bohaterów Warszawy w m. Bartoszyce.

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona w sierpniu 2012 roku. W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 2,37 km dróg wojewódzkich oraz wybudowano 0,38 km nowych dróg wojewódzkich.⁵⁸

Planowany okres realizacji: 2010-2013⁵⁹

Stan realizacji w roku 2012: Do końca 2012 roku zakończono rzeczową realizację projektu *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 592 w ciągu ul. Kętrzyńskiej i Bohaterów Warszawy w m. Bartoszyce*. W trakcie realizacji są 4 projekty natomiast realizacja 2 projektów nie rozpoczęła się.

Wskaźniki realizacji Programu⁶⁰:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Łączna długość nowych dróg wojewódzkich (km)	0,38	0	0	2014
Łączna długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	150,50	0	0	2014
Wskaźniki rezultatu:				
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich (euro)	3 373 900,00	0	0	2015
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych (euro)	831 600,00	0	0	2015

Realizacja „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” oraz „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-

⁵⁸ Wniosek o płatność z dnia 06.12.2012 r. (wygenerowano LSI MAKŚ 19.04.2013 r.)

⁵⁹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁶⁰ Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

mazurskiego” opóźniła się. Powodem opóźnień w realizacji był przedłużający się proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W trakcie badań terenowych prowadzonych na terenie planowanych inwestycji stwierdzono wysoką koncentrację pachnicy dębowej i porostów, gatunków chronionych na mocy Dyrektywy Siedliskowej oraz prawa krajowego.

„Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego”

Program pn. „Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego” powstał z inicjatywy Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich i jest kontynuacją działań związanych z poprawą stanu infrastruktury przystani żeglarskich i bezpieczeństwa ekologicznego na akwenach wodnych Warmii i Mazur, określonych w „Strategii budowy ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemem odbioru i segregacji odpadów na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich”. Program został przyjęty do realizacji decyzją Zarządu Województwa, w dniu 08.09.2009 r.

Beneficjenci: Gmina Pisz, Gmina Miejsko-Wiejska Węgorzewo, Gmina Wiejska Łława, Gmina Mrągowo, Gmina Miejska Mikołajki, Gmina Ryn, Gmina Miasto Łława, Gmina Zalewo, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajobrazowe Kamień, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajobrazowe Wilkasy, Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie oraz Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Korektywa”

Koordynator: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich w Szczytnie

Wartość całkowita: 43,16 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 26,50 mln zł⁶¹

Opis Programu:

Program zakłada budowę sieci przystani o unikalnej infrastrukturze i wysokiej jakości usług. Do podstawowego zakresu usług oferowanych przez przystanie zaliczyć można: cumowanie jachtów, usługi socjalno-bytowe (woda, WC, prysznic, pralnio-suszarnia oraz mini zaplecze kuchenne), odbiór ścieków jachtowych i nieczystości stałych, dostęp do energii elektrycznej i wody na pomoście, możliwość wymiany butli gazowych. Przystanie, które będą dysponowały odpowiednią infrastrukturą i zapleczem technicznych będą mogły też świadczyć usługi: gastronomiczne, noclegowe, handlowe, szkoleniowe czy wypożyczania sprzętu wodnego.

Cele i zadania Programu:

- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego w regionie;
- wykreowanie nowych centrów ruchu turystycznego;
- rozwoju poziomu i skali usług świadczonych dla żeglarzy i turystów;
- zwiększenie napływu kapitału inwestycyjnego związanego ze wzrostem atrakcyjności regionu;
- poprawa warunków do żeglowania oraz bezpieczeństwa turystów.⁶²

⁶¹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁶² Program „Budowy ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich, 2008 rok.

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁶³

1. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Iława.*

W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 15 000 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁶⁴

2. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Miejska Mrągowo.*

W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 70 471 osób. Ponadto ochroną i innymi środkami ochrony objęto 14 127 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁶⁵

3. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Węgorzewo (projekt był w fazie realizacji).*

4. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Pisz.*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz zakupiono 1 sztukę specjalistycznego sprzętu (o wartości powyżej 3 500 zł) do prowadzenia akcji ratunkowych i usuwania skutków katastrof. Wskaźniki produktu zostały osiągnięte w 100%. Wskaźniki rezultatu: 21 600 osób objętych ochroną i innymi środkami ochrony oraz 26 220 osób objętych selektywną zbiórką odpadów mają zostać osiągnięte w grudniu 2013 roku.⁶⁶

5. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Zalewo (projekt był w fazie realizacji).*

6. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – PTTK Kamień (realizacja projektu nie rozpoczęła się).*⁶⁷

7. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – PTTK Wilkasy.*

W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 74 000 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁶⁸

8. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Mikołajki.*

W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 1 532 osoby. Wskaźnik produktu zrealizowano w 100% natomiast wskaźnik rezultatu w 13,21%.⁶⁹

⁶³ Według stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁶⁴ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 16.10.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁶⁵ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 06.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁶⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 04.03.2013 r. (wygenerowano z LSI MAKS 23.04.2013 r.).

⁶⁷ W związku z koniecznością dokonania zmian w projekcie, ze względu na ochronę środowiska w obszarze Natura 2000 i licznymi protestami uniemożliwiający realizację, beneficjent zwrócił się do IZ z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę zakresu prac i terminów aplikacji dokumentów. Projekt ma polegać na przebudowie a nie budowie nowego obiektu. Aktualnie trwają prace zmierzające do zmiany zakresu inwestycji i dostosowania jej do wymogów środowiskowych.

⁶⁸ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 22.12.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁶⁹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 30.08.2011 r. Dla wskaźnika „Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów” osiągnięto 13,21% zakładanej wartości docelowej (11 600 osób). Termin osiągnięcia wskaźnika podano na 01.09.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

9. *Budowa ekologicznej mini przystani żeglarskiej nad Jeziorem Jeziorak w Iławie.*
W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto ochroną i innymi środkami ochrony 3 600 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte w 100%.⁷⁰
10. *Zapobieganie degradacji środowiska mazurskich jezior poprzez modernizację zaplecza technicznego jednostek wodnych Policji.*
W ramach realizacji projektu zakupiono 5 sztuk specjalistycznego sprzętu (o wartości powyżej 3 500 zł) do prowadzenia akcji ratunkowych i usuwania skutków katastrof, co pozwoliło na objęcie ochroną i innymi środkami ochrony 672 142 osoby. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷¹
11. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – TKKF „Korektywa” (projekt był w trakcie realizacji).*
12. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Ryn (projekt był w fazie realizacji).*

Planowany okres realizacji: 2009-2012⁷²

Stan realizacji w roku 2012: Realizacja 7 projektów została zakończona, 4 projekty były w trakcie realizacji, natomiast realizacja 1 projektu nie została jeszcze rozpoczęta.

Wskaźniki realizacji Programu:⁷³

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń (szt.)	5,00	1,00	20	2012
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów (os)	101 634,00	4 144,00	4	2012-2013
Liczba osób objętych ochroną i innymi środkami ochrony (os)	701 032,00	662 618,00	94,52	2012-2013

Program „*Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego*” nie zawiera w swej treści żadnych wskaźników, których wartości mogłyby być okresowo analizowane i które służyłyby monitorowaniu stopnia realizacji założonych celów. Efekty jakie zostaną osiągnięte, w wyniku realizacji *Programu*, zostały określone jedynie w formie tekstu (np. zmniejszenie presji na środowisko naturalne, poprawa bezpieczeństwa turystów, poprawa warunków żeglowania, przyczynienie się do wzrostu ilości turystów), mimo, że w przypadku niektórych celów można by się pokusić

⁷⁰ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.07.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁷¹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 22.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁷² Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁷³ Dane z wniosków o płatność końcową projektów realizowanych w ramach programu pn. „Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego” wygenerowanych z LSI MAKS (stan na 31.12.2012 r.).

o przedstawienie orientacyjnych wartości docelowych (liczba stworzonych miejsc pracy, zwiększenie napływu kapitału inwestycyjnego).

Beneficjenci realizujący poszczególne projekty wchodzące w skład *Programu*, na mocy umowy o dofinansowanie projektu, zobowiązani są do systematycznego monitorowania przebiegu realizacji projektu oraz pomiaru wskaźników produktu i rezultatu, a następnie przekazywania do IZ RPO WiM pełnej informacji w ramach wniosku o płatność. W zakresie sprawozdawczości całego *Programu*, taki obowiązek spoczywa na Koordynatorze, który opracowuje monitoring strategiczny (zadania wynikające z zapisów umowy między Koordynatorem a Beneficjentami).

„Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich”

We wrześniu 2008r. Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich przedłożyła Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego Program pn. „*MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich (aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej)*”, który był aktualizacją dokumentu opracowanego w 1993 roku na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Zgodnie z przyjętą ścieżką realizacji Programu zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM⁷⁴ przewidziano do dofinansowania w ramach RPO WiM na lata 2007-2013, natomiast zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM przewidziano do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Program „*Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich*” obejmuje swoim zakresem wszystkie zadania Programu „*MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich (aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej)*”, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM (przewidzianych do dofinansowania z RPO WiM) realizowane w gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. W przypadku przedmiotowego *Programu* odstąpiono od wcześniejszego przyjęcia treści *Programu* i decyzją Zarządu Województwa w dniu 30.09.2008 r. od razu wyrażono zgodę na podpisanie umów wstępnych z Beneficjentami.

Beneficjenci: Gmina Biała Piska, Gmina Dźwierzuty, Gmina Gołdap (2 projekty), Gmina Mikołajki, Gmina Piecki, Gmina Pozezdrze, Gmina Ruciane-Nida, Gmina Ryn (3 projekty), Gmina Stare Juchy, Gmina Świętajno (2 projekty), Gmina Wydminy (2 projekty)

Koordynator: Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku

Wartość całkowita: 152,79 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 100,26 mln zł⁷⁵

Opis Programu:

W ramach *Programu* przewidziano modernizację i rozbudowę infrastruktury wodno – ściekowej w 11 gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. Planowane inwestycje obejmują m.in. rozbudowę sieci wodociągowych w celu zaopatrzenia w wodę terenów dotychczas niezwodociągowanych oraz połączenia istniejących sieci w system pierścieniowy, modernizację systemu stacji uzdatniania wody, modernizację oczyszczalni ścieków w celu zwiększenia ich przepustowości, budowę kolektorów tłocznych i grawitacyjnych, budowę separatorów zanieczyszczeń.

⁷⁴ Równoważna liczba mieszkańców

⁷⁵ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

Cele i zadania Programu:

- trwałe zachowanie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz poprawa jakości środowiska regionu poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych;
- polepszenie dystrybucji i jakości wody do picia;
- stworzenie możliwości rozwoju turystyki i nowych miejsc pracy.⁷⁶

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁷⁷

1. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Pozezdrze.*

W wyniku realizacji projektu osiągnięto wybudowano 22,9 km sieci kanalizacyjnej oraz 10,9 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 469 osób, natomiast do sieci wodociągowej 50 osób. Przebudowano 1 oczyszczalnię ścieków, której moc instalacji do odzysku osadów ściekowych wynosi 32,80 tony/rok. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷⁸

2. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Piecki.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 63,47 km sieci kanalizacyjnej oraz 9,14 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 2 167 osób, natomiast do sieci wodociągowej 146 osób. Przebudowano 1 oczyszczalnię ścieków. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷⁹

3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Ruciane – Nida.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 77,74 km sieci kanalizacyjnej (osiągnięto 102,82 % wartości zakładanej) oraz 23,06 km sieci wodociągowej (osiągnięto 105,2 % wartości zakładanej). Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 514 osób (osiągnięto 35,21% wartości zakładanej). Termin osiągnięcia zakładanych wartości wskaźników produktu i rezultatu wyznaczono na koniec grudnia 2013 roku.⁸⁰

4. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Biała Piska.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 22,1 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączono 2 403 osoby. Przebudowano 1 oczyszczalnię ścieków. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸¹

5. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Wydminy.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 15,64 km sieci kanalizacyjnej oraz 3,82 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 50 osób, natomiast do sieci wodociągowej podłączono 12 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100% poza wskaźnikiem „Liczba

⁷⁶ „MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich” Aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, sierpień 2008 r.

⁷⁷ Według stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁷⁸ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.11.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁷⁹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 19.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁸⁰ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 05.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁸¹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 07.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

osób podłączonych do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej” gdzie osiągnięto 8,56 % wartości zakładanej (584 osoby).⁸²

6. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Mikołajki.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 47,4 km sieci kanalizacyjnej oraz 5,13 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 2 723 osoby, natomiast do sieci wodociągowej 689 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸³

7. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Dźwierzuty (projekt był w fazie realizacji).*

8. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” – Gmina Stare Juchy (projekt był w fazie realizacji).*

9. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Świątajno.*

W ramach projektu wybudowano 19,7 km sieci kanalizacyjnej oraz 14,75 km sieci wodociągowej. Przebudowano 1 oczyszczalnię ścieków. Wskaźniki produktu osiągnięto w 100%.⁸⁴

10. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Gołdap.*

W ramach realizacji projektu wybudowano 34,81 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączono 3 943 osoby. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁵

11. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Ryn.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 72,24 km sieci kanalizacyjnej i 44,26 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 1 809 osób, natomiast do sieci wodociągowej 507 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁶

12. *Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w obrębie miejscowości Ryńskie Pole - Siejkowo - Ławki – Skorupki.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 27,68 km sieci kanalizacyjnej oraz 23,61 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 533 osoby, natomiast do sieci wodociągowej 274 osoby. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁷

13. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Gołdap (II etap - rozbudowa i przebudowa stacji wodociągowej w Gołdapi).*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 0,56 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci wodociągowej podłączono 15 774 osoby. Utworzono łącznie 2 nowe miejsca pracy. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁸

14. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – budowa sieci kanalizacji sanitarnej, stacji uzdatniania wody oraz modernizacja oczyszczalni*

⁸² Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 18.09.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁸³ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.07.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

⁸⁴ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 11.06.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁸⁵ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 20.04.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

⁸⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 24.06.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

⁸⁷ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.09.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.)

⁸⁸ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.01.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.)

ścieków (etap II) w aglomeracjach Świętajno i Spychowo (projekt był w fazie realizacji).

15. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Wydminy (Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Sucholaski – Wydminy; Modernizacja zbiorników na wodę Stacji Uzdatniania Wody Wydminy) (realizacja projektu nie rozpoczęła się).*

16. *Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągu w obrębie miejscowości Ryn, Krzyżany, Słabowo, Wejdyki (projekt był w fazie realizacji).*

Planowany okres realizacji: 2008-2013⁸⁹

Stan realizacji w roku 2012: Realizacja 11 projektów została zakończona, 4 projekty były w trakcie realizacji, natomiast realizacja 1 projektu nie rozpoczęła się.

Wskaźniki realizacji Programu⁹⁰:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)	170,7	170,2	99,7	2013
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km)	527,05	495,9	94,1	2013
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektu (osoby)	22 162	18 624	75,1	2013
Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektu (osoby)	3 316	2 984	90	2013

„Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”

„Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego” powstał w październiku 2008r. na mocy porozumienia członków Związku Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego. Stanowi on uszczegółowienie zadań wchodzących w skład projektów w obszarze Komponentu I dokumentu pn. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013”. Komponent I określany, jako zintegrowany projekt rozwoju lokalnego, realizowany w ramach osi priorytetowych *Turystyka, Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast, Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna oraz Środowisko przyrodnicze* dofinansowany jest ze środków RPO WiM na lata 2007-2013. Jednocześnie

⁸⁹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁹⁰ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego Programu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” za okres II półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej)

w ramach innych komponentów „Programu Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” realizowany jest projekt polegający na poprawie stanu toru wodnego i urządzeń hydrotechnicznych Kanału Elbląskiego współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Zarząd Województwa, w dniu 16.10.2008 roku, zaakceptował projekt Porozumienia w sprawie realizacji zintegrowanego projektu rozwoju lokalnego pt. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”. Projekty wchodzące w skład Programu zostały zatwierdzone, na podstawie ekspertyzy opracowanej przez Wojciecha Samulowskiego pt. „Ocena zgłoszeń do Programu Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”, w dniu 12.06.2007 roku.

Beneficjenci: Gmina Miejska Ostróda (4 projekty), Gmina Ostróda, Gmina Miejska Iława (4 projekty), Gmina Iława (3 projekty), Gmina Miłomłyn (3 projekty), Gmina Miasto Elbląg, Gmina Miejska Pasłęk (3 projekty), Gmina Małdyty, Powiat Elbląski (2 projekty), Powiat Iławski, Powiat Ostródzki, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie (2 projekty), Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Dep. Turystyki)

Koordynator: Warmińsko – Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego w Olsztynie

Wartość całkowita: 273,10 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 188,77 mln zł⁹¹

Opis Programu:

Przedsięwzięcia wchodzące w skład Programu dotyczą: zagospodarowania nadbrzeży jezior, stworzenia bazy rekreacyjno – biwakowej, ścieżek rowerowych, urządzenia plaż, renowacji obiektów dziedzictwa kulturowego, budowy stancji wodnych wyposażonych w sprzęt pływający czy też stworzenie uzdrowiska. Program obejmuje swym zasięgiem gminy powiatów elbląskiego, iławskiego i ostródzkiego oraz miasto na prawach powiatu – Elbląg (razem 16 jednostek).

Cele i zadania Programu:

- aktywizacja gospodarcza obszaru Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego poprzez stworzenie komplementarnej oferty turystycznej w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe;
- rozwój różnych form turystyki (wodnej, pieszej, rowerowej) na Żuławach Elbląskich i Pojezierzu Iławskim poprzez budowę wysokiej jakości infrastruktury turystycznej;
- poprawa żeglowności i bezpieczeństwa na szlakach wodnych Żuław Wiślanych i Zalewu Wiślanego;
- zwiększenie ruchu turystycznego poprzez wydłużenie sezonu turystycznego;
- ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego na Żuławach Elbląskich i Pojezierzu Iławskim;
- poprawa stanu technicznego infrastruktury technicznej obszaru;
- promocja walorów turystycznych Żuław Wiślanych i Pojezierza Iławskiego.⁹²

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁹³

1. Zwiększenie oferty turystycznej Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej w Ostródzie (projekt był w fazie realizacji).
2. Zagospodarowanie turystyczne nabrzeża jeziora Drwęckiego w Ostródzie – etap II.

⁹¹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie j, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

⁹² „Program Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013 – komponent I, aktualizacja”, Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, październik 2008 r.

⁹³ Według stanu na dzień 31.12.2012 r.

W ramach projektu wybudowano amfiteatr, promenadę wraz z umocnieniami linii brzegowej wzdłuż jeziora Drwęckiego, kilometrowy odcinek ścieżki rowerowo-pieszkiej oraz parking. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte w 100%.⁹⁴

3. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeża jeziora Drwęckiego w Ostródzie – etap III.*

W ramach projektu zrealizowano prace związane z budową: 0,48 km ścieżki rowerowo-pieszkiej wraz z promenadą, fontanny, zaplecza sanitarnego dla turystów, stacji wodnej wraz z bosmanatem oraz budowę 3 bojerów.⁹⁵

4. *Urządzenie ogólnodostępnych plaż w miejscowościach Kątno, Stare Jabłonki, gm. Ostróda.*

W ramach realizacji projektu wybudowano 2 altany rekreacyjne wraz z wyposażeniem (ławki, kosze na odpadki, tablice informacyjno-regulaminowe). Długość wybrzeża udostępnionego dla celów rekreacyjnych wyniosła 0,16 km. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁶

5. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Łławie - etap I "Zagospodarowanie turystyczne brzegów rzeki Łławki i jeziora Jeziorak".*

W wyniku realizacji projektu wybudowano: kładkę pieszo-rowerową o dł. 10,5 m; pomost wzdłuż rzeki o dł 84 m; pomosty 3,63 km ciągu rowerowego oraz 4,06 km ciągu spacerowego; most pieszo-rowerowy z platformą widokową dł. 37,8 m; pomost widokowy i dla wędkarza; placówki rekreacyjne, liniowe umocnienie brzegów; oświetlenie; elementy małej infrastruktury (ławki, altany wypoczynkowe, kosze na śmieci, wyposażenie placów zabaw); parkingi z kostki brukowej. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte w 100%.⁹⁷

6. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Łławie - etap II "Budowa centrum turystyczno - rekreacyjnego".*

W ramach realizacji projektu wybudowano 1 obiekt turystyczno-rekreacyjny – budynek centrum, wyposażony w profesjonalne urządzenia do obsługi – pływalni, kręgielni, zespołu odnowy biologicznej i innych. W wyniku realizacji projektu powstanie łącznie 15 nowych miejsc pracy – 7 etatów dla mężczyzn oraz 8 etatów dla kobiet.⁹⁸

7. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Łławie - etap III "Budowa sceny i zadaszienia amfiteatru".*

W wyniku realizacji projektu powstał 1 budynek amfiteatru wraz z zadaszaniem oraz zakupiono profesjonalne urządzenia do nagłośnienia i oświetlenia. Utworzono 1 nowe miejsce pracy dla mężczyzny (brutto). Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁹

8. *Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż wschodniego brzegu jeziora Jeziorak.*

⁹⁴ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 17.08.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁹⁵ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 16.10.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁹⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.06.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 25.10.2011 r.), oraz Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

⁹⁷ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 08.11.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁹⁸ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 24.02.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

⁹⁹ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

W wyniku realizacji projektu wybudowano 5,37 km ścieżek rowerowych. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰⁰

9. *Uzdrowisko w Siemianach - I etap - Budowa ścieżek rowerowych.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 2,10 km ścieżek rowerowych. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰¹

10. *Odbudowa i budowa ścieżek rowerowych wraz z ciągiem rowerowym wzdłuż Kanału Elbląskiego.*

W ramach zrealizowanego projektu wybudowano 6 obiektów turystyczno-rekreacyjnych – wiat postojowych wyposażonych w stół, 2 ławki, kosz na odpadki oraz stojak na rowery. Ponadto zmodernizowano 4 szlaki rowerowe poprzez oznakowanie i urządzenie infrastruktury towarzyszącej. Długość przebudowanych szlaków turystycznych wyniosła 89,40 km natomiast długość wybudowanych ścieżek rowerowych 1,21 km Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰²

11. *Budowa bazy rekreacyjno-biwakowej przy pochylni Buczyniec.*

W wyniku realizacji projektu powstała 1 nowa baza rekreacyjno-biwakowa z 41 kwaterami o łącznej powierzchni 4 358 m² (na 400 osób) wraz z niezbędną infrastrukturą (alejki komunikacyjne, parking, droga dojazdowa, boiska do piłki nożnej i siatkowej, plac zabaw dla dzieci). Łącznie utworzono 4 nowe miejsca pracy (brutto). Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰³

12. *Odbudowa Ratusza Staromiejskiego w Elblągu.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 1 obiekt z zakresu dziedzictwa kulturowego przystosowany dla osób niepełnosprawnych.¹⁰⁴

13. *Zintegrowany system promocji turystycznej obszaru Kanału Elbląskiego.*

W ramach projektu zrealizowano: 12 specjalistycznych imprez targowych o charakterze turystycznym; 3 makiety pochylni Oleśnica; promocję obszaru Kanału Elbląskiego podczas targów krajowych i zagranicznych; 3 konferencje; 3 stoiska wystawienniczo-promocyjne; szereg artykułów o Krainie Kanału Elbląskiego w prasie branżowej w ramach promocji medialnej; film promocyjny, przewodnik/informator oraz mapę Krainy Kanału Elbląskiego; 3 imprezy promocyjne w ramach Festiwalu Krainy Kanału Elbląskiego; promocję medialną w portalach i stronie internetowej obszaru; animację 3D działania jednej z pochylni Kanału Elbląskiego; layout oraz księgę znaku Krainy Kanału Elbląskiego.¹⁰⁵

14. *Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego Starego Miasta w Pastęku.*

W ramach projektu zrewitalizowano 1 obszar o powierzchni użytkowej 19 346 m². Długość wyremontowanej infrastruktury technicznej wyniosła 1 943 m, natomiast długość przebudowywanych dróg lokalnych na obszarze objętym wsparciem – 0,44 km. Powierzchnia przebudowanych terenów przeznaczonych na plac parkingowy wyniosła 800,52 m². Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰⁶

15. *Rewitalizacja pomieszczenia zamkowego w Pastęku – remont i przebudowa sali widowiskowo-kinowej.*

¹⁰⁰ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 03.03.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹⁰¹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹⁰² Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 27.04.2010 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 25.10.2011 r.), oraz Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

¹⁰³ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

¹⁰⁴ Dane z wniosku o płatność z dnia 17.05.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 26.10.2011 r.).

¹⁰⁵ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

¹⁰⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 12.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

W wyniku realizacji projektu przebudowano 1 obiekt o łącznej powierzchni rewitalizowanego obszaru 935,35 m². Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰⁷

16. *Remont murów obronnych w Pastęku.*

W wyniku realizacji projektu zrewitalizowano 1 obiekt przeznaczony na cele turystyczne o łącznej powierzchni rewitalizowanego obszaru 40 634 m². Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹⁰⁸

17. *Przebudowa drogi powiatowej nr 1329 w Iławie, ulice Dąbrowskiego i ul. Zalewskiej.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 4 zatoki autobusowe, 11 przejść dla pieszych, 2 skrzyżowania oraz 2 obiekty infrastruktury ochrony środowiska. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych wyniosła 1,46 km, chodników – 2,16 km, a sieci kanalizacji deszczowej – 1,48 km. Ponadto zrekonstruowano 2,03 km długości dróg powiatowych do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu¹⁰⁹ na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 5 639 707,00 zł, natomiast w przewozach towarowych 1 250 563,00 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹⁰

18. *Budowa Obwodnicy Północnej w Iławie.*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W wyniku realizacji projektu wybudowano 1 obwodnicę o długości 1,47 km. Długość wybudowanych dróg gminnych wyniosła 1,14 km, natomiast zrekonstruowanych 0,33 km. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 595 536,05 zł, natomiast w przewozach towarowych 177 732,90 zł. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% natomiast wskaźniki rezultatu odpowiednio w 142,10% i 143,77%.¹¹¹

19. *Budowa drogi gminnej Szatkowo - Tynwałd – Makowo.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 5,09 km nowych dróg gminnych na terenach wiejskich. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 1 163 243,23 zł, natomiast w przewozach towarowych 12 556,77 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹²

20. *Przebudowa drogi powiatowej Nr 1179N Drulity- Marzewo- Sambród- Małdyty-droga Nr 7 (projekt był w fazie realizacji).*

21. *Przebudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej przy nabrzeżu jeziora Drwęckiego w Ostródzie.*

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 2,5 km dróg powiatowych do nośności 80 kN/oś. Przebudowa infrastruktury technicznej i drogowej dotyczyła ulicy: Mickiewicza, Słowackiego i Olsztyńskiej w Ostródzie. Ponadto przebudowano most na rzece Drwęcy w ciągu ul. Mickiewicza. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹³

22. *Przebudowa drogi powiatowej Nr 1103N Bielnik Drugi – Jegłownik – Gronowo Elbląskie – Stare Dolno – Marwica na odcinku Stare Dolno – Powodowo – Wysoka od km 21+048 do km 23+248 o długości 2,2 km , Gm. Rychliki.*

W wyniku realizacji projektu przebudowano 5 obiektów inżynierskich oraz zrekonstruowano 2,2 km długości dróg powiatowych na terenach wiejskich do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 271 000,00 zł, natomiast w przewozach

¹⁰⁷ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 03.12.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹⁰⁸ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 24.08.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹⁰⁹ Dla wskaźnika rezultatu „Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych” jednostką miary wskaźnika jest euro/rok, jednak zgodnie z zaleceniami Instytucji Zarządzającej Beneficjenci mają podawać wartość wskaźnika w PLN.

¹¹⁰ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 22.12.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹¹ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹² Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹³ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 10.07.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

towarowych 64 000,00 zł. Czas przejazdu między dwoma punktami w sieci skrócił się o 1 minutę. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹⁴

23. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 526 na odcinku Śliwice - Kąty - 2,4 km z przebudową mostu.*

W ramach projektu wyremontowano most nad Kanałem Elbląskim, przebudowano przepusty, zrekonstruowano 2,37 km drogi wojewódzkiej nr 526, wybudowano drogę dojazdową z kostki kamiennej oraz plac rekreacyjno-widokowy. W m. Kąty wybudowano kanalizację deszczową, 2 zatoki autobusowe, ustawiono wiaty i ułożono chodniki. Wybudowano 0,74 km ciągu pieszo-rowerowego, parking oraz 2 ceglane wiaty wraz z infrastrukturą. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹⁵

24. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku Rychliki - Jelonki wraz z infrastrukturą towarzyszącą (realizacja projektu nie rozpoczęła się).*

25. *Przebudowa drogi gminnej Miłomłyn – Winiec.*

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 3,88 km długości dróg gminnych na terenach wiejskich do nośności 80kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 41 278,49 zł, natomiast w przewozach towarowych 6 699,55 zł. Czas przejazdu między dwoma punktami w sieci skrócił się o 2,68 minuty. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹⁶

26. *Przebudowa drogi gminnej o nawierzchni ulepszonej Dziśnity (trasa E7) – Szymonówko.*

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 3,03 km długości dróg gminnych i powiatowych na terenach wiejskich (0,34 km dróg powiatowych i 2,69 km dróg gminnych) do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 184 871,85 zł, natomiast w przewozach towarowych 83 213,46 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.¹¹⁷

Planowany okres realizacji: 2008-2013¹¹⁸

Aktualny stan realizacji: Realizacja 23 projektów z Programu zakończyła się, 2 projektów było w trakcie realizacji, natomiast realizacja 1 projektu nie została rozpoczęta.

Wskaźniki realizacji Programu¹¹⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu	16	13	81,25	----

* Wskaźnik nie zostanie osiągnięty ze względu na wycofanie z realizacji projektu „Kultura Mennonicka na Żuławach – dawniej i dziś”, „Rewaloryzacja i kontynuacja rewitalizacji zamku krzyżackiego w Ostródzie”, „Budowa bazy do obsługi indywidualnego ruchu turystyki wodnej w Miłomłynie”

¹¹⁴ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 20.06.2011.r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹⁵ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej) oraz dane z wniosku o płatność końcową z dnia 23.01.2013 r. (wygenerowano z LSI MAKS 17.04.2013 r.).

¹¹⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 30.07.2010.r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹⁷ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 20.10.2010.r. (wygenerowano z LSI MAKS. wg stanu na koniec 2012 r.).

¹¹⁸ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

¹¹⁹ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocza 2012 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

turystyki (szt.)*				
Liczba nowopowstałych / zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	4	4	100	----
Liczba nowopowstałych / zmodernizowanych obiektów kultury (szt.)*	6	1	16,66	----
Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast (szt.)	1	0	0	----
Liczba zrewitalizowanych obiektów (szt.)	3	2	66,66	----
Długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	10,71	2,37	22,13	2014
Długość zrekonstruowanych dróg powiatowych (km)	12,17	4,57	37,55	2013
Długość zrekonstruowanych dróg gminnych (km)	6,90	6,90	100	----
Łączna długość nowych dróg (km)	6,23	6,23	100	----
Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)*	2,81	0	0	----
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km)*	13,89	0	0	----
Długość wybudowanych ciągów rowerowo-piesznych (km)	1,5	9,18	612	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.)	75	27	36,00	----
Liczba stworzonych ofert turystycznych (szt.)	15	19	126,67	----
Liczba osób odwiedzających zmodernizowane obiekty kultury (os)	15 000	5 000	33,33	2014
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury sportowo rekreacyjnej i aktywnego wypoczynku (osoby)	188 788	81 000	42,90	2014
Liczba osób korzystających z wyremontowanej/przebudowanej infrastruktury kulturalnej na terenie zrewitalizowanym (osoby)	670	300	44,78	----
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych (PLN)	1 015 991,65	7 967 362,58	784,19	----
Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektu (osoby)*	98	0	0	----
Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektu (osoby)*	1 382,00	0	0	----

* Wskaźniki realizacji nie zostaną osiągnięte

Oprócz wniosków składanych dla projektów ujętych w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2012 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił 121 naborów wniosków. Szczegółowe informacje odnośnie podpisanych umów (projektów zatwierdzonych do dofinansowania) w ramach RPO WiM prezentuje tabela nr 1.

Tabela nr 1

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM w podziale na poszczególne działania (bez priorytetu VIII Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2012 r. kumulatywnie od początku realizacji)

Nr osi/ działania/ poddziałania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
1	Przedsiębiorczość	907	1 775 582 062,39	652 717 577,37
1.1	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	866	1 710 885 232,52	602 534 410,07
1.1.1	Inwestycje w infrastrukturę badawczą instytucji B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	5	15 362 502,09	13 053 154,25
1.1.2	Tworzenie parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości	5	13 663 194,76	9 978 442,09
1.1.3	Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi, badawczo-rozwojowymi, a przedsiębiorstwami	11	23 935 333,04	12 267 518,11
1.1.4	Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym	6	6 309 421,73	3 869 055,68
1.1.5	Wsparcie MŚP - promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska	40	57 664 124,84	18 420 597,35
1.1.6	Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw	30	193 716 965,59	64 367 737,77
1.1.7	Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii	117	245 933 974,44	83 491 994,17
1.1.8	Wsparcie przedsiębiorstw przemysłowo-naukowych	12	70 382 335,64	23 059 700,02
1.1.9	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	622	972 505 492,26	295 352 853,53
1.1.10	Przygotowywanie stref przedsiębiorczości	17	99 102 336,96	68 873 142,79
1.1.11	Regionalny System Wspierania Innowacji	1	12 309 551,17	9 800 214,31
1.2	Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu	9	33 849 576,91	31 325 900,36
1.2.1	Instytucje otoczenia biznesu	6	8 030 534,45	6 307 380,42
1.2.2	Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe	2	20 984 000,00	20 984 000,00
1.2.3	System obsługi inwestora na poziomie regionalnym	1	4 835 042,46	4 034 519,94
1.3	Wspieranie wytwarzania i promocji produktów regionalnych	32	30 847 252,96	18 857 266,94

2	Turystyka	127	834 198 957,25	330 735 602,54
2.1	Wzrost potencjału turystycznego	98	802 944 994,27	305 749 544,92
2.1.1	Baza noclegowa i gastronomiczna	34	375 982 677,68	101 384 865,22
2.1.2	Infrastruktura uzdrowiskowa	4	47 080 901,14	39 470 706,34
2.1.3	Infrastruktura sportowo - rekreacyjna	12	233 752 462,85	93 348 888,91
2.1.4	Publiczna infrastruktura turystyczna i około turystyczna	28	67 487 820,22	32 208 781,69
2.1.5	Dziedzictwo kulturowe	11	36 434 995,83	21 389 792,03
2.1.6	Infrastruktura kultury	9	42 206 136,55	17 946 510,73
2.2	Promocja województwa i jego oferty turystycznej	28	31 253 962,98	24 986 057,62
3	Infrastruktura społeczna	90	317 243 892,99	224 926 728,85
3.1	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	63	81 964 334,68	60 730 558,57
3.2	Wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności medycznej i opiekuńczej	27	235 279 558,31	164 196 170,28
3.2.1	Infrastruktura ochrony zdrowia	25	217 871 941,83	149 912 653,89
3.2.2	Pozostała infrastruktura społeczna	2	17 407 616,48	14 283 516,39
4	Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast	170	609 167 042,41	327 448 500,87
4.1	Humanizacja blokowisk	82	206 587 747,09	98 018 328,55
4.1.1	Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	75	201 973 957,99	94 747 267,89
4.1.2	Wzmocnienie funkcji społecznych	7	4 613 789,10	3 271 060,66
4.2	Rewitalizacja miast	80	327 323 522,07	184 213 913,01
4.3	Restrukturyzacja terenów powojaskowych i przemysłowych	8	75 255 773,25	45 216 259,31
5	Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna	111	951 754 027,60	577 863 565,26
5.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej warunkującej rozwój regionalny	65	770 210 049,26	477 438 208,43
5.1.1	Infrastruktura kolejowa	1	118 241 222,00	70 173 821,68
5.1.2	Tabor kolejowy	1	28 261 811,53	18 217 563,72
5.1.4	Infrastruktura portowa	3	32 707 968,45	17 330 632,49
5.1.5	Śródlądowe drogi wodne	2	10 300 946,26	7 085 114,77
5.1.6	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny	58	580 698 101,02	364 631 075,77
5.2	Infrastruktura transportowa służąca rozwojowi lokalnemu	46	181 543 978,34	100 425 356,83
5.2.1	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój lokalny	42	144 565 784,49	88 473 951,85
5.2.2	Infrastruktura energii elektrycznej	4	36 978 193,85	11 951 404,98
6	Środowisko Przyrodnicze	129	323 401 062,98	185 568 949,23

6.1	Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska	30	157 563 757,77	97 655 316,52
6.1.1	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	7	45 362 587,63	24 247 481,27
6.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa	23	112 201 170,14	73 407 835,25
6.2	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami	99	165 837 305,21	87 913 632,71
6.2.1	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	50	129 233 938,13	61 639 075,95
6.2.2	Bezpieczeństwo ekologiczne	49	36 603 367,08	26 274 556,76
7	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	299	387 128 356,18	228 865 453,01
7.1	Tworzenie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	19	53 570 979,39	42 182 086,99
7.2	Promocja i ułatwianie dostępu do usług teleinformatycznych	280	333 557 376,79	186 683 366,02
7.2.1	Usługi i aplikacje dla obywateli	60	108 754 877,71	90 094 175,41
7.2.2	Usługi i aplikacje dla MŚP	201	196 377 481,03	73 011 994,55
7.2.3	Kształcenie kadr dla informatyki	19	28 425 018,05	23 577 196,06
RAZEM		1832	5 198 475 401,80	2 528 126 377,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK" wygenerowanej w dniu 22 stycznia 2013 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

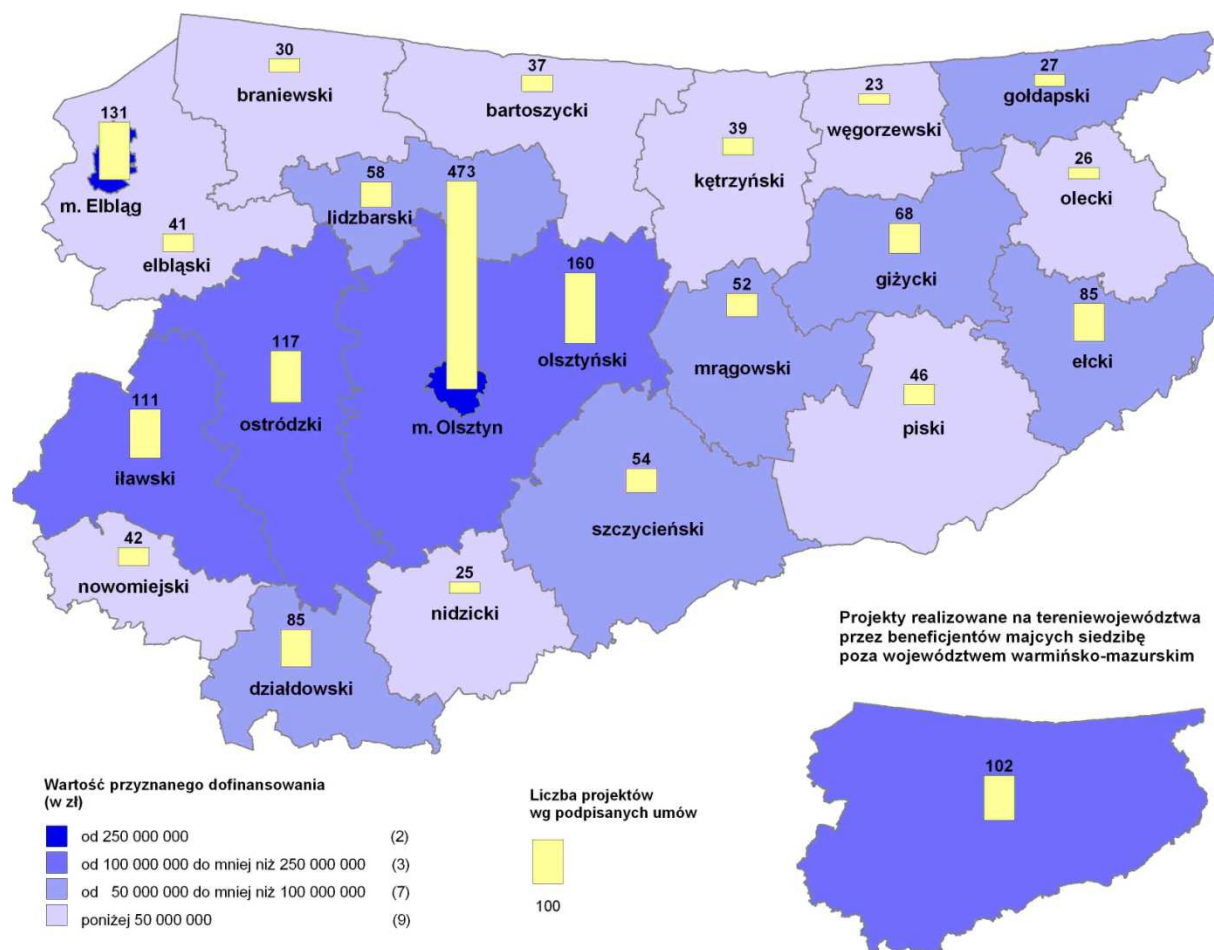
W ramach naborów w trybie konkursowym do końca 2012 roku wybranych do dofinansowania zostało 1832 projekty na wartość dofinansowania z EFRR 2 528 126 377,13 zł. Od 2010 roku widoczne jest znaczne przyspieszenie wdrażania programu. Tylko w latach 2010-2011 podpisano 749 umów na kwotę dofinansowania 638 106 909,27 zł. Główną przyczyną tak znacznego przyspieszenia wdrażania programu była możliwość otrzymania dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego. Województwo warmińsko-mazurskie, z wynikiem 69,7% zakontraktowanej alokacji programu oraz 22% alokacji programu w zatwierdzonych wnioskach o płatność w 2010 roku znalazło się wśród regionów, którym zostały przyznane dodatkowe środki (24 616 794 euro z KRW oraz 9 391 455 euro z DT)¹²⁰. Środki te mają stanowić instrumenty sprzyjające wzrostowi i koncentracji, dzięki ukierunkowaniu na obszary proinnowacyjne i prorozwojowe oraz na podnoszenie standardów dostępu do usług.

Rozkład przestrzenny liczby i wartości dofinansowania z EFRR podpisanych umów według powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) przedstawia rycina nr 4.

Rycina nr 4

Umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2012 r.)

¹²⁰ Sprawozdanie roczne za 2010 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 28 czerwca 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK” wygenerowanej w dniu 22 stycznia 2013 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

Rozkład terytorialny przyznanego dofinansowania w ramach RPO WiM wskazuje, że najwięcej środków otrzymali beneficjenci z powiatów cechujących się wysokim i średnim potencjałem rozwojowym¹²¹ (m. Olsztyn, m. Elbląg, powiat olsztyński i ostródzki).

Od początku realizacji programu najwięcej środków zostało zakontraktowanych na realizację projektów inwestycyjnych w ramach 1 osi priorytetowej *Przedsiębiorczość* (907 umów na dofinansowanie z EFRR 652 717 577,37 zł). Większość środków w ramach I osi zakontraktowano na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym na dotacje inwestycyjne dla sektora MŚP w zakresie innowacyjności oraz na inwestycje, które przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy lub utrzymają już istniejące.

Przykładem dobrych praktyk w ramach I osi *Przedsiębiorczość* może być projekt, realizowany ze środków działania 1.1.6 *Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw*, p.n. „Rozbudowa i modernizacja Oddziału Zakaźnego Szpitala w Ostródzie poprzez wprowadzenie nowych usług z wykorzystaniem Komór Meltzera¹²²”.

W ramach projektu pozyskana zostanie innowacyjna technologia – „Ciąg technologiczny do wspomagania Komór Meltzera” umożliwiająca zmianę procesu świadczenia usług leczenia chorób zakaźnych wysokiego ryzyka w sposób dotychczas nie stosowany w województwie warmińsko-mazurskim. Ciąg technologiczny do wspomagania Komór Meltzera składał się będzie z: systemu instalacji nawiewowo – wywiewnej, systemu klimatyzacji zamkniętych,

¹²¹ Potencjał rozwojowy gmin województwa warmińsko-mazurskiego został określony jako wskaźnik syntetyczny mierzony jako suma trzech wymiarów: zamożności, nowoczesności oraz konkurencyjności gminy. Obliczenia potencjału rozwojowego gmin województwa dokonał dr W. Dziemianowicz oraz prof. J. Szlachta w opracowaniu „Konkurencyjności Warmii i Mazur – diagnoza problemowa”.

¹²² Wybrany z grupy 5 projektów o najwyższej wartości dofinansowania w ramach poddziałania 1.1.6

z zespołu filtrów absolutnych Hepa, systemu podtrzymywania podciśnienia, systemu śluz ograniczających i oczyszczających przepływ bakterii, systemu video com do celów obserwacji i komunikacji z pacjentem oraz systemu monitorującego funkcje życiowe. Dzięki zastosowaniu tej innowacyjnej technologii nieobecnej na rynku województwa można będzie leczyć pacjentów chorych na: choroby szczególnie niebezpieczne (zakażeni wirusem HIV), choroby odkleszczowe (borelioza, zapalenie mózgu), SARS, Ptasią Grypę, gorączki krwotoczne, wąglik, choroby infekcyjne (nueroinfekcje).

Beneficjentem projektu jest Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej S.A. w Ostródzie. Wartość całkowita projektu – 7 728 938,18 zł, wartość dofinansowania z EFRR – 3 384 798,73 zł. Planowany termin realizacji – lipiec 2010 – styczeń 2012.¹²³

Minimalne zainteresowanie ogłoszonymi konkursami w roku 2012 po raz kolejny widoczne jest w ramach poddziałania 1.1.3 *Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami*. Przyczyną niskiego zainteresowania konkursami w ramach Poddziałania 1.1.3 *Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami* była ograniczona liczba typów podmiotów mogących brać udział w konkursie jako beneficjenci. Z uwagi na powyższe w 2012 roku w ramach ww. poddziałania dodany został nowy typ beneficjenta „Przedsiębiorcy”, który następnie został zamieniony na „Mikro, mali i średni przedsiębiorcy” zgodnie z definicją w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (Dz.U.L.214 z 9.08.2008 r.). Zmiana typu beneficjenta wynika w szczególności z zapisów RPO WiM wskazujących, iż całkowita kwota wsparcia dużych przedsiębiorstw nie przekroczy 10% wszystkich środków finansowych przeznaczonych w RPO WiM na bezpośrednie wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw. Z uwagi na dostępność wolnych środków w ramach Poddziałania 1.1.3. oraz skalę pomocy dotychczas zabezpieczonej na potrzeby dużych przedsiębiorców postulowana zmiana typu beneficjenta spowoduje właściwą w świetle zapisów RPO WiM możliwość ukierunkowania dalszego wsparcia.¹²⁴

Kolejnym obszarem wsparcia, które otrzymało znaczną wartość dofinansowania z EFRR była V oś *Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna* (111 umów na wartość dofinansowania z EFRR 577 863 565,26 zł). Największym zainteresowaniem beneficjentów w 2011 r. cieszyły się konkursy w ramach działania 5.1.6 *Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny*, minimalnym zaś konkursy w ramach poddziałania 5.1.5 *Śródlądowe drogi wodne* w ramach, którego wpłynęły 2 wnioski o dofinansowanie, z czego tylko jeden został zatwierdzony do dofinansowania.

Przykładem dobrych praktyk w ramach V osi *Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna* może być projekt, realizowany ze środków działania 5.1.4 *Infrastruktura portowa*, p.n. „Budowa portu pasażerskiego Eko – Marina w Giżycku”¹²⁵.

W wyniku realizacji inwestycji powstał nowoczesny port pasażerski, z pełnym zapleczem technicznym i sanitarnym, poprawiający bezpieczeństwo pasażerów oraz przewoźników. W skład Eko-Mariny wchodzi: wyremontowany i zmodernizowany budynek główny o powierzchni użytkowej 2 431,60 m² (obecny budynek, który zostanie poddany adaptacji i rozbudowie ma powierzchnie użytkową 950,71 m²) mieszczący sanitariaty, pomieszczenia dla Policji, WOPR-u, oraz obsługi portu; budynek techniczno - gospodarczy przy sanitariatach; port pasażerski, w którym stworzono 138 stanowisk cumowniczych i 6 stanowisk technicznych dla wieloosobowych jednostek pływających; uzbrojenie terenu EKO-MARINY w sieć energetyczna i oświetlenie terenu; drogi, place wewnętrzne oraz parking na 168 miejsc parkingowych dla samochodów osobowych i 4 dla autobusów.

¹²³ Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 09.02.2010 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ w dniu 20.02.2012 r.)

¹²⁴ Sprawozdanie okresowe za II półrocze 2012 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 22 marca 2013 r.

¹²⁵ Przykład dobrych praktyk zaczerpnięty ze Sprawozdania rocznego za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Łączna powierzchnia terenu wchodząca w zakres EKO - MARINY wynosi około 69 415 m², w tym ok. 33 450 m² - jezioro Niegocin.

Beneficjentem projektu była Gmina Miejska Giżycko. Całkowita wartość dofinansowania – 19 728 904,73 zł, wartość dofinansowanie z EFRR – 7 486 261,32 zł. Projekt realizowany był od kwietnia 2008 r. do listopada 2011r.¹²⁶

Istotna część środków została zakontraktowana ponadto w ramach II osi *Turystyka* (126 umów na wartość dofinansowania z EFRR 330 735 602,54 zł) oraz IV osi *Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast* (170 umowy na wartość dofinansowania z EFRR 327 448 500,87 zł).

W ramach osi *Turystyka* najwięcej środków zakontraktowano na rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej oraz na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną natomiast w ramach osi *Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast* najwięcej środków przekazano na realizację inwestycji związanych z rewitalizacją śródmieścia miast oraz na poprawę stanu technicznego budynków mieszkalnych.

Na koniec 2012 roku kontraktacja środków RPO WiM sięgnęła ponad 79 % alokacji na lata 2007-2013 i wyniosła 3 498 264,815,59 zł. Zakończono realizację 783 projektów.

Do dnia 31.12.2012 r. w ramach realizacji RPO WiM na lata 2007-2013 osiągnięto następujące efekty rzeczowe:¹²⁷

- zainicjowano realizację:
 - 10 projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi;
 - 610 projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla przedsiębiorstw;
 - 79 projektów z zakresu turystyki;
 - 61 projektów z zakresu edukacji;
 - 20 projektów z zakresu ochrony zdrowia,;
 - 79 projektów zapewniających zrównoważenie i poprawę atrakcyjności miast i miasteczek;
 - 7 projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii;
 - 87 projektów z zakresu transportu;
 - 6 projektów z zakresu prewencji zagrożeń;
 - 2 projektów z zakresu gospodarki odpadami;
 - 19 projektów z zakresu energii odnawialnej
 - 71 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego;
- utworzono 3355,42 nowych miejsc pracy (brutto);
- utworzono 2 nowe miejsca pracy (etaty badawcze) w zakresie B+R;
- z efektów realizacji projektów skorzystało 5953 studentów;
- powstało/zmodernizowano: 58 obiektów turystycznych oraz 8 obiektów kultury;
- 137 budynków poddano rewitalizacji;
- wybudowano 11,19 km nowych dróg a 250,04 km dróg zrekonstruowano;
- wybudowano 75,34 km sieci wodociągowej oraz 260,19 km sieci kanalizacyjnej;
- przyłączono 19,28 tys. osób do sieci kanalizacyjnej oraz 1,97 tys. osób do sieci wodociągowej;
- wybudowano/zmodernizowano 0,63 km sieci elektroenergetycznej
- zakupiono 3 tabory kolejowe o pojemności 750 miejsc;
- objęto 128,21 tys. osób selektywną zbiórką odpadów;
- dodatkowa moc zainstalowanej energii ze źródeł odnawialnych wyniosła 5,54 MW;

¹²⁶ Dane z wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 27.10.2011r. (wygenerowano z LSI MAKŚ w dniu 21.02.2012r.)

¹²⁷ Dane w oparciu o Sprawozdanie okresowe za II półrocze 2012 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone Uchwałą Nr 36/2013 Komitetu Monitorującego RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 z dnia 22 marca 2013 r.

- wytworzono 2480,05 MWh/rok z odnawialnych źródeł energii;
- zabezpieczono 33,27 tys. osób przed powodzią;
- wybudowano/zmodernizowano 670 PIAP-ów;
- dostęp do szerokopasmowego Internetu uzyskało 736,96 tys. osób.

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

2 października 2007 roku, decyzją Komisji Europejskiej nr K(2007)4568, przyjęto do realizacji Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. W wyniku przeprowadzonej w 2010 roku procedury przeglądu śródkresowego programu oraz zagospodarowania dodatkowych środków finansowych pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego, wprowadzono zmiany w Programie Rozwój Polski Wschodniej. 23 grudnia 2011 r. Komisja Europejska podjęła decyzję nr K(2011)9789 zmieniającą decyzję z 2007 roku, w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w Polsce.

Celem PO Rozwój Polski Wschodniej jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego 5 województw Polski Wschodniej, tj. lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacji powyższego celu służyć mają takie działania jak: stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy, zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego, rozwój wybranych funkcji metropolitarnych miast wojewódzkich, poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych, jak również zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu.

Cele programu są realizowane w ramach 6 osi priorytetowych:

- I. Nowoczesna gospodarka
- II. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
- III. Wojewódzkie ośrodki wzrostu
- IV. Infrastruktura transportowa
- V. Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne
- VI. Pomoc techniczna

Instytucją Zarządzającą PO RPW jest Minister Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą programu została Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

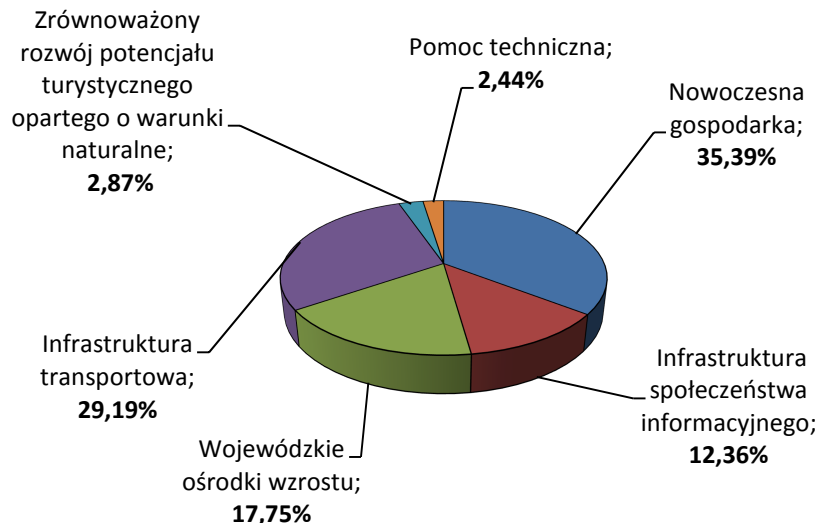
Puła środków przeznaczonych na program z EFRR wyniosła 2 387,71 mln euro. W ramach ogólnej alokacji EFRR na Program Rozwój Polski Wschodniej składają się :

- 992,19 mln euro przeznaczone przez Radę Europejską na wsparcie regionów: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko – mazurskie (zajmujących pięć ostatnich miejsc w UE-25 o najniższym PKB na mieszkańca);
- 1 281,6 mln euro środki dodatkowe przyznane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej ;
- 62,92 mln euro środki przydzielone programowi z Krajowej Rezerwy Wykonania;
- 51 mln euro środki z Dostosowania Technicznego.¹²⁸

Oprócz środków pochodzących z EFRR w realizację PO RPW zaangażowane są także krajowe środki publiczne w kwocie ok. 421,36 mln euro oraz środki prywatne.

¹²⁸ Szczegółowy opis priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.

Rycina nr 7
Podział środków z UE w ramach priorytetów PO RPW (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego opisu priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.

Na liście projektów indywidualnych PO Rozwój Polski Wschodniej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 roku wpisanych było 18 projektów indywidualnych na szacowaną kwotę dofinansowania z EFRR około 1 626,65 mln zł (w tym 3 projekty realizowane na obszarze 5 województw Polski Wschodniej).

Wykaz projektów indywidualnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 wg stanu na grudzień 2012 r. przedstawia się następująco:

1. *Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno – badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).*
2. *Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).*
3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu).*
4. *Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie).*
5. *Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe (Gmina Miasta Elbląg).*
6. *Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego (Gmina Olsztyn).*
7. *Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju "Techno-Park" w Elku (Miasto Elk).*
8. *Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie (Gmina Olsztyn).*
9. *Obwodnica Elku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).*

10. Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).
11. Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).
12. ARENA OSTRÓDA Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur (Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda spółka komandytowo-akcyjna).
13. ARENA OSTRÓDA Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur – II etap (Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda spółka komandytowo-akcyjna).
14. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).
15. Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).
16. Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki (Polska Organizacja Turystyczna).
17. Program Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej (Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych).
18. Reporęczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej (Bank Gospodarstwa Krajowego).

Z 15 projektów indywidualnych znajdujących się na liście podstawowej w województwie warmińsko-mazurskim (z wyłączeniem projektów obejmujących swoim zasięgiem wszystkie 5 województw Polski Wschodniej), do końca 2012 r., podpisane zostały umowy o dofinansowanie dla wszystkich 15 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 1 415,03 mln zł.

Tabela nr 2

Umowy o dofinansowanie projektów z LPI podpisane z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO RPW (wg stanu na 31.12.2012 r.)

L.p.	Beneficjent	Nazwa projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (PLN)	Opis projektu
1.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych	82 377 301,67	<p>Przedmiotem projektu jest budowa i wyposażenie: Regionalnego Centrum Informatycznego UWM; kompleksu 3 budynków naukowo-dydaktycznych Wydziału Nauk Technicznych w Olsztynie oraz rozbudowa, modernizacja i wyposażenie Centrum Studiów Bałtyckich w Elku. Dodatkowo dzięki oszczędnościom na pracach budowlanych w ramach Projektu Techno zrealizowane zostanie kolejne zadanie „Modernizacja i rozbudowa obiektu na Centrum Edukacji Technologicznej „Stara Kotłownia”.</p> <p>Do końca 2012 roku zakończono realizację 3 zadań.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zmodernizowano i wyposażono 3 obiekty Centrum Studiów Bałtyckich w Elku. Zakupiono niezbędne urządzenia teleinformatyczne, które pozwoliły na podłączenie do krajowej sieci akademickiej Pionier oraz zapewniły dostęp do bezprzewodowej sieci Edurom o zasięgu europejskim. - Zakończono budowę Regionalnego Centrum Informatycznego o powierzchni 8 tys. m². Powstało 20 laboratoriów informatycznych i fizycznych, 12 pracowni komputerowych, 11 sal seminaryjnych, zakupiono 290 komputerów, 25 anten sieci WiFi, 60 serwerów. - Wybudowano i wyposażono budynek Wydziału Nauk Technicznych, składający się z 3 części. Wyposażony w nową aparaturę obiekt posłuży do nauki studentom kierunków: Edukacja Techniczno-Informatyczna, Mechanika i Budowa Maszyn,

				<p>Technika Rolnicza i Leśna, Energetyka oraz Inżynieria Bezpieczeństwa i Mechatronika. Ostatni etap projektu tj. zadanie „Modernizacja i rozbudowa obiektu na Centrum Edukacji Technologicznej „Stara Kotłownia” ma się zakończyć pod koniec 2013 roku.¹²⁹</p>
2.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno-badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności	109 578 818,72	<p>Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była rozbudowa, modernizacja i wyposażenie kompleksu obiektów: Centrum Edukacyjno-Badawczego Mleczarstwa, Ośrodka Kontroli Bezpieczeństwa Zdrowotnego Żywności i Profilaktyki Weterynaryjnej, Ośrodka Oceny Produktów Pochodzenia Zwierzęcego, zespołu laboratoriów diagnostyki molekularnej oraz budowa i wyposażenie Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej.</p> <p>W ramach projektu osiągnięto następujące efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wybudowano nowoczesne Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej o powierzchni 2,5 tys. m². W części dot. akwakultury hodowane będą organizmy wodne (ryby, bezkręgowce) zarówno słodkowodne i słonowodne. W części przeznaczonej na potrzeby inżynierii ekologicznej testowane będą nowe technologie oczyszczania ścieków przemysłowych, przede wszystkim powstałych np. w gorzelniach, czy mleczarniach z dużą ilością miogenów. - Zmodernizowano i rozbudowano Centrum Edukacyjno-Badawcze Mleczarstwa. W zmodernizowanej hali znalazły się m. in.: dział odbioru i magazynowania mleka, aparatura służąca do termiczno-mechanicznej obróbki przerabianych surowców, dział produkcji koncentratów mlecznych, dział masłowni, dział obróbki membranowej mleka i serwatki - Zmodernizowano, rozbudowano i wyposażono Ośrodek Oceny Produktów Pochodzenia Zwierzęcego na Wydziale Bioinżynierii Zwierząt oraz Laboratorium Doświadczalne Trzody Chlewnej w Bałcynach. Studenci Wydziału Bioinżynierii Zwierząt mają do dyspozycji 3,4 tys. m² powierzchni, na której znajduje się 6 specjalistycznych laboratoriów: Analizy i Oceny Jakości Pasz, Kriokonserwacji Nasienia, Monitoringu Jakości i Bezpieczeństwa Produktów Pszczelich, Oceny Jakości Jaj, Oceny Mleka Surowego, Oceny Mięsa i Produktów Mięsnych. - Zmodernizowano i wyposażono Laboratorium Diagnostyki Molekularnej Wydziału Biologii. Do dyspozycji studentów są pracownie: analizy kwasów nukleinowych, cytometrii przepływowej, analizy białek, mikroskopowe, zwierzęcych kultur in vitro, hodowli roślin i roślinnych kultur in vitro, mikrobiologiczne, izotopowe oraz immunohistochemiczne. W kilkunastu pracowniach dydaktycznych studenci mogą kształcić się m.in. z ewolucji molekularnej, inżynierii genetycznej, czy proteomiki. - Zmodernizowano, rozbudowano i wyposażono Ośrodek Kontroli Bezpieczeństwa Zdrowotnego Żywności i Profilaktyki Weterynaryjnej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej. W ramach projektu wybudowano m.in. unikatowe obiekty: Pawilon Zakażeń Eksperymentalnych Ptaków oraz Zakażeń Eksperymentalnych Ssaków. Pawilony zostały wyposażone

¹²⁹ Źródło <http://www.uwm.edu.pl/bio/artykuly/1337035.pdf>

				między innymi w system filtracji HEPA powietrza wlotowego i wylotowego, zapewniający utrzymanie stref zróżnicowanego podciśnienia, instalacje dezynfekcji ścieków oraz kamery do obserwacji zwierząt. ¹³⁰
3.	Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie	Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju	51 558 605,03	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa i wyposażenie Uczelniano-Policyjnego Systemu Biblioteczno-Informacyjnego oraz Policyjnego Centrum Analityczno-Badawczego. Nowy system biblioteczno-informacyjny opiera się na pracowni internetowej oraz digitalizacji przez co zapewnia szybki i łatwy dostęp do wiedzy oraz sprawną obróbkę wydawnictw i dokumentów. Natomiast Centrum Analityczno-Badawcze składa się z 9 specjalistycznych pracowni kryminalistycznych wraz z laboratorium Inforencisc, które pozwala poszerzać wiedzę z zakresu kryminalistyki badań komputerowych (praktyczne metody postępowania z elektronicznymi dowodami, bazy fałszywych kart płatniczych, badani z zakresu piractwa komputerowego, itp.). W skład pracowni wchodzi m.in. pracownia antynarkotykowa ze specjalistycznym sprzętem, oraz pracownia analizy kryminalistycznej z oprogramowaniem do prowadzenia analiz akt postępowań oraz przedstawiania zdarzenia przestępczego w czasie. ¹³¹
4.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne	22 032 259,25	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była modernizacja i przebudowa budynków dydaktycznych, rozbudowa i wyposażenie laboratoriów, oraz wdrożenie systemu zdalnego nauczania. Realizacja projektu umożliwiła uczelni włączenie się do nowoczesnych infrastruktur badawczych, w tym do szerokopasmowej ogólnopolskiej sieci optycznej PIONIER. W nowym budynku powstało 12 laboratoriów; biologii i ekologii monitoringu środowiska, technologii środowiska, chemii środowiska, diagnostyki i naprawy maszyn, maszyn i napędów elektronicznych, elektrotechniki i metrologii, mechaniki płynów i hydrauliki, mechatroniki, inżynierii materiałowej, instalacji budowlanych oraz CAD/CAM; nowoczesna aula; dwa audytoria; sale wykładowe. W roku 2012 laboratoria zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt i specjalistyczne urządzenia. W ramach projektu dokonano informatyzacji uczelni poprzez wdrożenie sieci LAN i kompletnej platformy telekomunikacyjnej VoIP. ¹³²
5.	Gmina Miasto Elbląg	Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe	52 499 790,00	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa budynku Elbląskiego Parku Technologicznego oraz infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i ciepłowniczej, oświetlenia i dróg wewnętrznych. Powstało 67 ha terenów inwestycyjnych w nowej dzielnicy Elbląga-Modrzewinie Południe, gdzie sercem jest Centrum Biznesu Rozwoju i Innowacji o pow. 5832 m ² , w który znajdują: metaloznawstwa, jakości ochrony środowiska (2 laboratoria: Laboratorium Zaawansowanych Analiz Środowiskowych oraz Laboratorium Środowiska Pracy i Emisji), transferu technologii informatycznych oraz technologii drewna i mebli. ¹³³

¹³⁰ Ibidem

¹³¹ www.polskawschodnia.gov.pl

¹³² www.rozbudowa.pwsz.elblag.pl

¹³³ www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/parki_przemyslowne_i_tehnologiczne/elblag

6.	Miasto Ełk	Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju „Techno-Park” w Ełku	5 189 809,40	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu było uzbrojenie terenów pod działalność inwestycyjną, w tym budowa i modernizacja sieci dróg wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną: oświetleniem, siecią kanalizacyjną, wodociągową, energetyczną i teletechniczną.
7.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59	114 059 656,75	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa ok. 7 km nowego odcinka drogi krajowej nr 59 pełniącego funkcję zachodniej obwodnicy miasta Mrągowa. Nowa droga łączy drogę krajową nr 16 z drogą krajową nr 59 i wyprowadza ruch tranzytowy poza obszar zurbanizowany miasta. Wybudowana droga klasy GP posiada 3 pasy ruchu (przekrój 2+1). Najciekawszym obiektem inwestycji jest 6-przęsłowa estakada E-4 nad rzeką Dajna, ulicą Młynową i dojazdem do Mrongoville. W ramach projektu wybudowano nowe skrzyżowania, ronda, kładki dla pieszych, estakady i wiadukty. ¹³⁴
8.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Obwodnica Ełku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65	113 640 077,00	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa ok. 5 km nowego odcinka drogi krajowej nr 16 pełniącego funkcję obwodnicy miasta Ełku. Realizacja projektu umożliwiła wyprowadzenie z miasta Ełk ruchu tranzytowego w ciągu drogi krajowej nr 16 i drogi krajowej nr 65 oraz przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa i warunków na drodze poprzez rozdzielenie uczestników ruchu tranzytowego i miejskiego. W ramach projektu wybudowano: skrzyżowanie typu średnie rondo, dwa węzły typu WB, most, tunel pod linią kolejową, 2 wiadukty kolejowe i 1 wiadukt drogowy, oświetlenie uliczne, ekrany akustyczne. ¹³⁵
9.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65	97 289 453,02	Przedmiotem projektu jest budowa ok. 8 km nowego odcinka drogi krajowej nr 65 pełniącego funkcję obwodnicy Olecka łączącego m. Sedranki i m. Kukowo. Inwestycja poprawi warunki ruchu tranzytowego usprawniając dojazd do przejścia granicznego Gołdap – Gusiew z Obwodem Kaliningradzkim oraz odciążą istniejącą drogę na odcinku przebiegającym przez miasto Olecko. Do końca 2012 roku zakończyły się roboty bitumiczne na Trasie głównej, na obiektach mostowych i na przejściu podziemnym pod linią kolejową. Na ukończeniu były prace związane z barierami stalowymi oraz oznakowaniem poziomym i pionowym. ¹³⁶
10.	Gmina Olsztyn	Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego	53 372 544,61	Przedmiotem projektu jest budowa kompleksu obiektów badawczo-laboratoryjnych na potrzeby „parku”, uzbrojenie terenu oraz wyposażenie w aparaturę badawczą. Do końca 2012 roku zakończono budowę dróg dojazdowych 1KDL i 1KDD wraz ze skrzyżowaniem z al. Piłsudskiego, trwały prace budowlane na obiektach OPN-T, prace związane z zagospodarowaniem terenu. Termin otwarcia zaplanowano na 20 września 2013 r. ¹³⁷

¹³⁴ www.polskawschodnia.gov.pl

¹³⁵ www.gddkia.gov.pl

¹³⁶ <http://obwodnicaolecka.com/aktualnosci.php>

¹³⁷ www.parktechnologiczny.olsztyn.eu

11.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie	219 737 246,64	Realizacja projektu obejmuje dwa komponenty: - budowę regionalnej sieci szerokopasmowej województwa warmińsko-mazurskiego, - szkolenia osób zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym” (maks. do 10% wartości projektu). W grudniu 2012 roku Zarząd Województwa przedstawił dokumentację projektu zatwierdzoną przez Instytucję Pośredniczącą PO RPW - Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz treść decyzji notyfikacyjnej Komisji Europejskiej w sprawie pomocy publicznej dla projektów Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej z dnia 10 listopada 2011 roku. ¹³⁸
12.	Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda S.K.A.	Arena Ostróda Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur	37 902 845,50	Przedmiotem projektu była rozbudowa funkcjonującej w Ostródzie infrastruktury targowej. Projekt obejmował rozbiorę jednej z dwóch istniejących hal targowych i wybudowanie na jej miejscu obiektu o większej powierzchni i nowoczesnych rozwiązaniach technicznych. Druga z hal została poddana modernizacji. Oba budynki zostały ze sobą połączone tak, aby stanowiły kompleks. Powstały kompleks podzielony jest na 3 hale wystawiennicze o powierzchni ok. 19 tys. m ² , dodatkowo w hali głównej usytuowany został obszar konferencyjny o powierzchni ok. 2 tys. m ² . Kompleks uzupełnia zaplecze techniczne, w skład którego wchodzi restauracja na 800 osób, sale spotkań biznesowych oraz klub biznesmena. ¹³⁹
13.	Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda S.K.A.	Arena Ostróda Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur – II etap	40 988 355,29	Projekt stanowi kontynuację inwestycji pn. „Arena Ostróda Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur”. Przedmiotowy projekt zakłada rozbudowę Centrum Targowo-Konferencyjnego o dodatkową halę o powierzchni użytkowej ponad 21 tys. m ² , połączoną z dotychczasowymi halami przeszklonym łącznikiem, pełniącym funkcję reprezentacyjną. Po zakończeniu projektu (maj 2014 r.) w ramach obu etapów inwestycji udostępnionych będzie ponad 42 tys. m ² powierzchni wystawienniczej spełniającej wszelkie standardy nowoczesnego obiektu wystawienniczego, umożliwiające organizowanie imprez o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. ¹⁴⁰
14.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie	61 411 519,18	Projekt stanowi zbiór inwestycji realizowanych lokalnie, które mają za zadanie budowę lub poprawę stanu infrastruktury rowerowej na potrzeby rowerowego ruchu lokalnego jak i długodystansowej turystyki rowerowej. W wyniku realizacji projektu w województwie warmińsko-mazurskim powstanie najdłuższa oznakowana trasa rowerowa o łącznej długości ponad 420 km. Planowana trasa przebiegać będzie przez miejscowości: Kępa Rybacka, Elbląg, Łęcze, Suchacz, Tolmicko, Chojnowo, Frombork, Nowa Pasłęka, Braniewo, Pierzchały, Płoskinia, Długobór, Kajnyty, Pieniężno, Lelkowo, Kandyty, Górowo Iławeckie, Wielochowo, Lidzbark Warmiński, Stoczek Klasztorny, Krekole, Galiny, Bartoszyce, Liski, Sępopol, Proсна, Głitajny, Korsze, Drogosze, Barciany, Srokowo, Leśniewo, Guja, Węgorzewo, Grądy Węgorzewskie, Banie Mazurskie, Boćwinka, Gołdap, Czarne, Dubeninki, Kiepojcie, Stańczyki, i Przesławki. ¹⁴¹
15.	Gmina Olsztyn	Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu	350 391 022,30	Projekt zakłada kompleksową przebudowę systemu komunikacji miejskiej w Olsztynie.

¹³⁸ <http://wrota.warmia.mazury.pl/Informatyzacja/SSPW/Dokumentacja-projektu-pt.-Siec-Szerokopasmowa-Polski-Wschodniej-wojewodztwo-warmińsko-mazurskie.html>

¹³⁹ www.mtmostroda.pl

¹⁴⁰ www.porpw.parp.gov.pl/index/more/29434

¹⁴¹ www.wrota.warmia.mazury.pl artykuł „Projekt Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – Województwo Warmińsko-mazurskie z 06.09.2012 r.

		transportu zbiorowego w Olsztynie	Obejmuje: budowę ponad 10 km linii tramwajowej; zakup taboru tramwajowego; budowę bus pasów wzdłuż sześciu ulic; Pstrowskiego, al. Niepodległości, Mochneckiego, Grunwaldzkiej, Śliwy, al. Warszawskiej; budowę nowej ulicy Obiegowej; wprowadzenie inteligentnego systemu sterowania ruchem ulicznym z priorytetem dla komunikacji miejskiej; wprowadzenie systemu biletów elektronicznych. Do końca 2012 roku rozpoczęto prace na pierwszej linii tramwajowej przy ulicy Płoskiego. ¹⁴²
--	--	-----------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na Listach Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej – aktualizacja lutego 2013 roku, www.mrr.gov.pl.

Projekty, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie 5 województw Polski Wschodniej to:

1. *„Reporeczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej”*. Przedmiotem projektu jest organizacja i wzmocnienie działalności reporeczeniowej dla funduszy prowadzących działalność poręczeniową w 5 województwach Polski Wschodniej. Poręczenia udzielane będą funduszom, wyłonionym w trybie konkursowym, które wykażą najbardziej efektywne wsparcie poręczeniami dla sektora MSP, przy jednoczesnym zachowaniu minimalnego poziomu ryzyka. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 83,55 mln zł.
2. *„Program Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej”*. Przedmiotem projektu jest promocja gospodarcza województw Polski Wschodniej obejmująca m.in. badania marketingowe pod kątem pozyskiwania inwestorów zagranicznych oraz wyłonienie potencjalnych rynków eksportowych, identyfikację potencjału inwestycyjnego i eksportowego, kampanię promocyjną w mediach krajowych i zagranicznych, tworzenie materiałów promocyjnych, baz danych, portali, wortali, serwisów i stron internetowych, organizację imprez targowo-wystawienniczych, konferencyjno-kongresowych, forów ekonomicznych, misji branżowych i wizyt studyjnych. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 73,10 mln zł.
3. *„Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki”*. Przedmiotem projektu jest kompleksowa promocja rozwoju turystyki w Polsce Wschodniej. Projekt składa się z dwóch komponentów: przygotowanie studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej, w tym dokonanie analizy segmentów turystyki oraz typów turystów odgrywających kluczową rolę w regionalnych gospodarkach makroregionu, oraz promocji Polski Wschodniej jako miejsca aktywnego wypoczynku. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 20,35 mln zł.

Poza dofinansowaniem otrzymanym na realizację projektów indywidualnych beneficjenci z województwa mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w ramach PO RPW również w trybie konkursowym. Do 31.12.2012 r. spośród wniosków złożonych przez beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego podpisano 10 umów o dofinansowanie. Są to:

1. *Zakup aparatury naukowo-badawczej na potrzeby Centrum Innowacyjnych Technik Diagnostycznych i Terapeutycznych, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie* (kwota dofinansowania z EFRR 20 599 790,00 zł). Realizacja projektu została zakończona.
W ramach projektu zakupiono i wyposażono w aparaturę naukowo-badawczą 3 laboratoria: badań nad komórkami macierzystymi, nowoczesnych technik obrazowania i wideochirurgii oraz medycyny molekularnej. Laboratorium Badań nad

¹⁴² www.olsztyn.gazeta.pl artykuł *Tramwaje opóźnione i jakie są tego konsekwencje* (wygenerowane 07.05.2013 r.) oraz www.tramwaje.olsztyn.eu *Nie tylko tramwaje* (wygenerowano 08.05.2013 r.)

Komórkami Macierzystymi to wysokospecjalistyczne laboratorium powstałe dla Wydziału Nauk Medycznych, wyposażone m.in. w kriostat, wibrator, homogenizator tkanek, ultraszybki sorter komórek oraz komorę laminarną. Natomiast Laboratorium Nowoczesnych Techniki Obrazowania i Wideochirurgii oraz Laboratorium Medycyny Molekularnej powstałe na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej, wyposażone zostały m.in. w rezonans magnetyczny, kardiomonitor, pulsometr, zestaw aparatury do laparoskopii i artroskopii oraz autoklaw laboratoryjny.¹⁴³

2. *Wyposażenie w sprzęt aparaturowy Centrum nutri-bio-chemicznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie* (kwota dofinansowania z EFRR 18 675 095,00 zł). Realizacja projektu została zakończona.

Projekt polegał na utworzeniu nowoczesnego zespołu specjalistycznych laboratoriów przystosowanych do prowadzenia działalności badawczej z zakresu produkcji rolno-spożywczej, gospodarki żywnościowej, różnorodności biologicznej i ochrony środowiska. W ramach projektu powstało 5 wyposażonych w nowoczesny sprzęt laboratoriów: Laboratorium Biochemicznej Oceny Jakości Żywnościowych Surowców Zwierzęcych oraz Dobrostanu Zwierząt, Laboratorium Badań i Ochrony Bioróżnorodności, laboratorium Agrobiochemiczne, Laboratorium Badań Żywnościowo-Żywnościowych oraz Laboratorium Oceny Jakości Wód i Zasobów Hydrosfery.¹⁴⁴

3. *Wyposażenie w sprzęt aparaturowy laboratoriów nauk technicznych na rzecz zwiększenia ogólnodostępnej oferty badawczej UWM w Olsztynie* (kwota dofinansowania z EFRR 13 385 992,95 zł). Realizacja projektu została zakończona.

Zakupiono sprzęt aparaturowy, w który zostały wyposażone laboratoria na Wydziale Nauk Technicznych, Wydziale Matematyki i Informatyki oraz Wydziale Geodezji i Gospodarki Przestrzennej UWM. W ramach projektu powstało 7 nowoczesnie wyposażonych laboratoriów: Laboratorium geotechniki i budownictwa drogowego, Laboratorium budowlani i konstrukcji inżynierskich, Laboratorium materiałów budowlanych i fizyki budowli, Laboratorium spektroskopii fotoakustycznej, Laboratorium pozyskiwania oraz przetwarzania obrazów naziemnych, lotniczych i satelitarnych, Laboratorium geodezyjnych pomiarów inżynierskich oraz Laboratorium pozyskiwania i przetwarzania geo-danych dla potrzeb Systemów Informacji Przestrzennej.¹⁴⁵

4. *Wyposażenie laboratoriów Centrum logistycznego w specjalistyczny sprzęt - dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw*, Gmina Miasto Elbląg (kwota dofinansowania z EFRR 10 204 598,50 zł). Realizacja projektu została zakończona.

Projekt polegał na wyposażeniu w specjalistyczny sprzęt 3 nowopowstałych w Elbląskim Parku Technologicznym – Modrzewina Południe laboratoriów: Laboratorium Zaawansowanych Analiz Środowiskowych, Laboratorium Środowiska Pracy i Emisji oraz Laboratorium Technologii Drewna i Mebli.¹⁴⁶

5. *Wzmocnienie potencjału innowacyjnego i rozwój klastra stolarki otworowej w Polsce Wschodniej*, Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości (wartość dofinansowania z EFRR 2 423 642,40 zł). Realizacja projektu przewidziana jest do końca 2014 roku. W ramach projektu prowadzone będą m. in. badania promocyjne, badania rynków krajowych i zagranicznych oraz misja branżowa do Gruzji.¹⁴⁷

6. *RAZEM CIEPLEJ – Rozwój Warmińsko-Mazurskiego Klastra Ciepłowniczego*, Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (wartość dofinansowania z EFRR 3 684 697,47 zł). Realizacja projektu przewidziana była do końca 2012 roku. Przedmiotem projektu były działania mające na celu rozwój powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami działającymi w branży usług

¹⁴³ www.parp.gov.pl

¹⁴⁴ Ibidem

¹⁴⁵ Ibidem

¹⁴⁶ Ibidem

¹⁴⁷ www.warmińsko-mazurskie.coie.gov.pl

ciepłowniczych, poprzez: organizacje i funkcjonowanie Biura Klastrow, organizację zagranicznych misji branżowych, promocję i pozyskiwanie nowych członków Klastra, identyfikowanie nowych inicjatyw klastrowych, opracowywanie dokumentów operacyjnych Klastra oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności Klastra przez zakup wyników badań, analiz, ekspertyz, technologii, know-how.¹⁴⁸

7. *Kierunki rozwoju subregionalnych biegunów wzrostu i instrumentów wsparcia przedsiębiorczości na przykładzie Elbląga i Suwałk*, Gmina Miasto Elbląg (wartość dofinansowania z EFRR 844 900,00 zł). Realizacja projektu została zakończona. Projekt realizowany w latach 2009-2011, przez Gminę miasto Elbląg i Gminę miasto Suwałki, zakładał stworzenie „Strategii rozwoju ponadregionalnego w Polsce Wschodniej na przykładzie Elbląga i Suwałk” poprzez zbudowanie stałej platformy współpracy oraz na podstawie przeprowadzonych badań i analiz w 4 obszarach: ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Elbląga i Suwałk, rozwoju społeczeństwa informacyjnego Elbląga i Suwałk, potencjału turystycznego oraz potencjału innowacyjnego Elbląga i Suwałk.¹⁴⁹
8. *Platforma współpracy EGO SA*, Gmina Miasto Ełk (wartość dofinansowania z EFRR 2 494 916,89 zł). Realizacja projektu została zakończona.
W ramach projektu zbudowano Partnerstwo, w skład którego weszły: Miasto Ełk, Gmina Olecko, Gmina Gołdap, Gmina Miasto Augustów oraz Miasto Suwałki. Partnerstwo realizuje działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru EGO SA w szczególności w dziedzinie turystyki. W ramach projektu przeprowadzono: badania i analizy rynku i ruchu turystycznego Polski Północno-Wschodniej, seminaria tematyczne, ogólnopolskie konferencje, przygotowano materiały promocyjne i informatyczne (bilbordy, przewodniki turystyczne, ulotki, broszury), nakręcono film promujący region.¹⁵⁰
9. *Wzmocnienie potencjału innowacyjnego i rozwój klastra stolarki otworowej w Polsce Wschodniej – kontynuacja działań*, Fundacja „Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach” (wartość dofinansowania z EFRR 1 765 176,30 zł).
W ramach projektu przewidziano m.in. działania promocyjne, badania rynków krajowych i zagranicznych oraz misję branżową do Gruzji. Projekt będzie realizowany do końca stycznia 2014 roku.¹⁵¹
10. *Koncepcja rewitalizacji i rozbudowy drogi wodnej między Wielkimi Jeziorami Mazurskimi a Kanałem Augustowskim na obszarze województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego*, Powiat Ełcki (wartość dofinansowania z EFRR 1 045 500,00 zł). Realizacja projektu została zakończona.
W ramach projektu powstała „Koncepcja rewitalizacji drogi wodnej między Wielkimi Jeziorami Mazurskimi a Kanałem Augustowskim na obszarze województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego” będąca dokumentem o charakterze strategii dla piętnastu samorządów (Samorządu Województwa Podlaskiego i Warmińsko-Mazurskiego, Powiatów: Ełckiego, Giżyckiego, Grajewskiego i Piskiego, Miasta: Ełk i Giżycko, Gminy: Ełk, Giżycko, Kalinowo, Miłki, Orzysz, Płaska i Rajgród) biorących udział w projekcie oraz plan wspólnego wykorzystania regionów: połączenia ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, konnych, dróg wodnych, co będzie stymulowało napływ turystów i kapitału inwestycyjnego. „Koncepcja...” opierała się na analizie 22 wariantów przebiegu trasy, z których do dalszych opracowań wybrano 2 - warianty „optymalne”. O środki na realizację zadań wynikających z „Koncepcji...” partnerzy planują ubiegać się w ramach kolejnych wspólnych projektów.¹⁵²

¹⁴⁸ www.razemcieplej.pl

¹⁴⁹ www.elblag-suwalki.pl

¹⁵⁰ www.egosa.org

¹⁵¹ www.warmińsko-mazurskie.coie.gov.pl artykuł *Rozwój klastrow nabiera rozpędu* z 16.04.2012 r.

¹⁵² http://mazurskiszlakwodny.pl/pl/1-O_projekcie.html

Ponadto podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego do końca 2012 roku miały możliwość uczestniczyć jako partner w 12 projektach realizowanych przez beneficjentów spoza województwa:

1. *Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej”*, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (wartość dofinansowania z EFRR 3 052 411,20 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest gmina Gołdap.
2. *Klaster Instytucji Otoczenia Biznesu*, Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe (wartość dofinansowania z EFRR 3 382 983,00 zł).
3. *Północno-Wschodni Klaster Edukacji Cyfrowej*, Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o.o. w Suwałkach (wartość dofinansowania z EFRR 3 584 407,50 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest: Agencja Interaktywna PUMO w Olsztynie, Wszechnica Mazurska w Olecku oraz MTL Creation w Olecku.
4. *Rozwój Kooperacji firm z branży bieliźniarskiej z regionów Polski Wschodniej*, Podlaski Klaster Bielizny (wartość dofinansowania z EFRR 3 272 922,06 zł).
5. *Tworzenie i rozwój sieci współpracy Centrów Obsługi Inwestora*, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. (wartość dofinansowania z EFRR 15 750 399,07 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie.
6. *Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw z Polski Wschodniej w ramach Wschodniego Klastra Obróbki Metali*, Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji (wartość dofinansowania z EFRR 2 737 323,00 zł).
7. *Lokalne Centrum Obsługi Inwestora – Eastern European Gateway*, Stowarzyszenie „Lokalna Grupa działania wokół Łysej Góry” (wartość dofinansowania z EFRR 7 492 869,00 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia” w Barczewie.
8. *Rozwój Klastra Informatycznego firm Wschodniej Polski*, Stowarzyszenie Informatyka Podkarpacka (wartość dofinansowania z EFRR 3 009 938,40 zł).
9. *Wschodni Klaster Budowlany*, Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe (wartość dofinansowania z EFRR 2 950 452,00 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu są Budomex Puza Sp. J. z Gołdapi oraz Prefabet Ełk Sp. z o.o.
10. *Klaster Marek Turystycznych Polski Wschodniej*, Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe (wartość dofinansowania z EFRR 2 995 587,00 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu są: Hotel Anders w Starych Jabłonkach, Hotel Krasicki w Lidzbarku Warmińskim, Zamek Ryn, Hotel Platinum Aqua Fun and Events w Ostródzie, Hotel Willa Port Conference Resort and SPA w Ostródzie oraz Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina”.
11. *Rozwój i współpraca pierścieniowych gmin Polski Wschodniej*, Gmina Zamość (wartość dofinansowania z EFRR 884 276,14 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Gmina Ełk.
12. *Odłotowa Polska Wschodnia*, Gmina Krosno (wartość dofinansowania z EFRR 1 614 008,33 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Gmina Ełk.

W skali całego Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, do końca 2012 roku, podpisano 208 umów o wartości dofinansowania z EFRR prawie 9,4 mld zł., co stanowi ok. 95% alokacji przeznaczonej dla Programu na lata 2007-2013.

Największe dofinansowanie z EFRR, od początku realizacji programu, otrzymały kolejno następujące województwa Polski Wschodniej:

- lubelskie – 57 umów o wartości dofinansowania z EFRR - 650 mln euro,
- podkarpackie – 37 umów o wartości dofinansowania z EFRR - 535 mln euro,
- podlaskie – 27 umów o wartości dofinansowania z EFRR - 382 mln euro,

- warmińsko – mazurskie - 19 umów o wartości dofinansowania z EFRR - 360 mln euro,
- świętokrzyskie – 14 umów o wartości dofinansowania z EFRR - 275 mln euro,
- 54 umów o zasięgu ponadregionalnym o wartości dofinansowania z EFRR - 90 mln euro.¹⁵³

Wg stanu na 31.12.2012 r. zakończyła się realizacja 43 projektów, w ramach których osiągnięto następujące efekty:

- 9 szkół wyższych zrealizowało 11 projektów (6 w zakresie infrastruktury dydaktycznej, 5 w zakresie wyposażenia badawczego). Z efektów tych projektów skorzystało 8400 studentów.
- Zmodernizowano 56 laboratoriów a utworzono 33.
- Zakupiono sprzęt dydaktyczny i badawczy o wartości ok. 160 mln zł.
- Utworzono 20 nowych etatów badawczych.
- Wsparto 115 ha terenów inwestycyjnych w 8 miastach.
- W ramach projektu transportu miejskiego w Białymstoku zakupiono m.in. 48 autobusów.
- Wybudowano i przebudowano łącznie ponad 37 km dróg.
- Utworzono u beneficjentów 84 nowe etaty.

Dodatkowo, w ramach projektów będących w trakcie realizacji:

- Z instrumentów finansowych wspartych z PO RPW skorzystało dotychczas ponad 240 przedsiębiorców, w tym ok. 170 mikroprzedsiębiorców.
- Zmodernizowano 51 laboratoriów i utworzono 25.
- Zakupiono 216 autobusów (Lublin, Rzeszów, Kielce, Białystok – II etap).¹⁵⁴

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty decyzją Komisji UE dnia 7 grudnia 2007 roku. W dniu 21 grudnia 2011 r. Komisja Europejska podjęła Decyzję nr K(2011)9376 w sprawie zmiany Programu Infrastruktura i Środowisko. Zmieniona wersja Programu (wersja 3.0) wynika z przeprowadzonego śródkresowego przeglądu wdrażania oraz uwzględnia alokację dodatkowych środków UE pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz Dostosowania Technicznego.

Celem PO Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Alokacja środków unijnych przeznaczonych na realizację programu wynosi ponad 28,33 mld euro (łącznie ze środkami z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego). Skala zaangażowania środków oznacza, iż jest to program o największej wartości w historii dotychczasowej polityki spójności UE. Program ten jest specyficzny również dlatego, że jako jedyny w Polsce jest finansowany z dwóch funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w kwocie 5 950 821 360 euro) i Funduszu Spójności (w kwocie 22 387 151 159 euro). Dodatkowe 9,3 mld euro stanowią krajowe środki publiczne (budżet państwa, budżet JST) oraz środki prywatne.

W ramach programu realizowanych jest aż 15 priorytetów:

- I. Gospodarka wodno-ściekowa
- II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- III. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

¹⁵³ Sprawozdanie z realizacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 za 2012 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Lipiec 2013 r.

¹⁵⁴ Prezentacja „Aktualny stan wdrażania PO RPW 2007-2013” Komitet Monitorujący PO RPW 2007-2013, 22 marzec 2013 r.

- IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
- V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- VI. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
- VII. Transport przyjazny środowisku
- VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- IX. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna
- X. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii
- XI. Kultura i dziedzictwo kulturowe
- XII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- XIII. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
- XIV. Pomoc techniczna- EFRR
- XV. Pomoc techniczna- FS

Instytucją Zarządzającą PO IiŚ został Minister Rozwoju Regionalnego w imieniu którego obowiązki pełnią: Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych oraz Departament Wsparcia Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi programu zostały: Ministerstwa Środowiska, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO Infrastruktura i Środowisko na liście projektów Indywidualnych (LPI) w 2012 r. (aktualizacja LPI z listopada 2012 r.) wpisanych było 17 projektów kluczowych (w tym przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze więcej niż jednego województwa) oraz 1 projekt rezerwowi.

Na liście podstawowej znalazły się następujące projekty (tabela nr 3).

Tabela nr 3
Projekty indywidualne z województwa warmińsko-mazurskiego przewidziane do realizacji w ramach PO IiŚ (wg stanu na listopad 2012 r.)

L.p.	Beneficjent	Nazwa projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (mln PLN)	Opis projektu
1.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	<i>Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji EtK</i>	52,68	Celem projektu jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji EtK. Realizacja projektu zakłada renowację, rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dostosowanie jej do wymogów aktualnego Prawa Wodnego i dyrektyw unijnych.
2.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu	<i>Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu</i>	47,04	Celem projektu jest rozbudowa i unowocześnienie oraz wyposażenie w maszyny i urządzenia służące do gromadzenia, transportu, unieszkodliwiania i odzysku Zakładu Utylizacji Odpadów w Elblągu. Projekt w sposób kompleksowy porządkuje, unowocześnie i racjonalizuje system gospodarki odpadami na obszarze miasta Elbląga oraz w pięciu gminach powiatu elbląskiego: Elbląg, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo, Tolkmicko.
3.	Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie	<i>System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów</i>	162,77	Głównym celem projektu jest uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie 37 gmin środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, położonych na terenie 8 powiatów: powiatu m. Olsztyn, bartoszyckiego, lidzbarskiego, mrągowskiego, olsztyńskiego, piskiego, szczycieńskiego oraz kętrzyńskiego, poprzez stworzenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych powstających na ich terenie.
4.	Komenda Wojewódzka PSP w Białymstoku,	<i>Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie</i>	2,49 (woj. warmińsko-mazurskie)	Przedmiotem projektu był zakup pojazdów wyposażonych w sprzęt służący do usuwania skutków wypadków drogowych na drogach

	Komenda Wojewódzka PSP w Lublinie, Komenda Wojewódzka PSP w Olsztynie	<i>lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim</i>		krajowych województwa lubelskiego, podlaskiego oraz warmińsko - mazurskiego. Projekt zapewnić miał szybsze i skuteczniejsze działania w zakresie usług ratowniczych, wpływając bezpośrednio na szansę uratowania zdrowia i życia ofiar wypadków.
5-7.	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Żuławski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu, Gmina Miasto Elbląg</i>	<i>Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław (3 projekty)</i>	156,45	Celem projektu jest odbudowa i modernizacja systemu ochrony przeciwpowodziowej Żuław, zabezpieczenie ludzi i gospodarki przed stratami, przyrody przed degradacją oraz powstrzymanie procesu peryferyzacji obszaru Żuław. Efektem projektu będzie podwyższenie bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych kluczowych rzek Żuław, w tym rzeki Elbląg oraz zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania systemu odwodnieniowego zabudowy polderowej poprzez modernizację stacji pomp.
8.	GDDKiA	<i>Budowa drogi ekspresowej S7 Elbląg (S22) - Olsztyn (S51) odcinek Elbląg - Miłomłyn</i>	1 462,69	Celem projektu była budowa odcinków drogi ekspresowej S-7, będącej częścią transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, łączącej Gdańsk (A1) z Rabką. Przedmiotowy projekt dotyczył budowy drogi na odcinku Elbląg-Miłomłyn.
9.	GDDKiA	<i>Budowa drogi S7 Olsztynek (S51) - Płońsk (S10) odcinek Olsztynek (S51) - Nidzica</i>	1 052,84	Celem projektu była budowa odcinków drogi ekspresowej S-7, będącej częścią transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, łączącej Gdańsk (A1) z Rabką. Przedmiotowy projekt dotyczył budowy drogi na odcinku Olsztynek-Nidzica.
10.	GDDKiA	<i>Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów (z wyłączeniem obwodnicy Elk) odcinek Barczewo – Borki Wielkie.</i>	451,38	Celem projektu była budowa drogi krajowej nr 16 na odcinku Barczewo – Borki Wielkie z pominięciem obwodnicy Elk. Projekt zakłada rozbudowę istniejącej drogi krajowej nr 16 do przekroju dwujezdniowego dwupasowego klasy GP.
11.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	<i>Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia - obszar LCS Iława, LSC Malbork</i>	500,07	Realizacja projektu „Modernizacja linii kolejowej E65/C –E65 na odcinku Warszawa-Gdańsk” obejmuje w sumie 5 projektów z czego 3 przewidziane są do realizacji w województwie warmińsko-mazurskim. Są to: obszar LCS Działdowo, obszar LCS Iława, LCS Malbork oraz projekt w zakresie warstwy nadrzędnej LCS, ERTMS/ETCS/GSM-R, DSAT oraz zasilania układu trakcyjnego.
12.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	<i>Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia - obszar LCS Działdowo</i>	324,76	
13.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	<i>Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia - w zakresie warstwy nadrzędnej LCS, ERTMS/ETCS/GSM-R, DSAT oraz zasilania układu trakcyjnego</i>	778,12*	
14.	Gmina Miasto Elbląg	<i>Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (w obrębie Starego Miasta)</i>	16,21	Celem projektu jest przebudowa nadbrzeża portu wraz z przebudową kładek dla pieszych.
15.	PSE Operator S.A.	<i>Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa. Budowa linii Elk-Łomża wraz z budową stacji Łomża i rozbudową stacji Elk - etap I</i>	104,5*	Inwestycja obejmuje w sumie 5 projektów z czego 2 będą realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Celem projektu jest m.in. budowa 2-torowej linii 400 kV na odcinku Elk – Łomża, rozbudowa stacji Elk 220/110 kV o rozdzielnię 400 kV oraz budowa stacji Łomża 400 kV. Realizacja projektu ma na celu wzmocnienie sieci elektroenergetycznej w Polsce północno-wschodniej.
16.	PSE Operator S.A.	<i>Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa: Budowa linii Elk -Granica RP wraz z</i>	85,96*	

		rozbudową stacji Ełk - etap II		
17.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Centrum urazowe w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie szansą kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi	9,54	Celem projektu był remont pomieszczeń, budowa ładowiska oraz zakup sprzętu specjalistycznego i aparatury medycznej na potrzeby centrum urazowego w szpitalu o najwyższym poziomie referencyjności w województwie warmińsko-mazurskim. Utworzenie centrum urazowego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie wpłynie na poprawę jakości i dostępności do specjalistycznej diagnostyki oraz kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi, poprzez zmniejszenie powikłań pourazowych oraz obniżenie śmiertelności i kalectwa pourazowego.
18.	Urząd Morski w Gdyni	Przebudowa wejścia do portu Elbląg wraz z pogłębieniem torów podejściowych do portów Zalewu Wiślanego, (projekt rezerwowo)	56,51*	Celem projektu jest dostosowanie parametrów toru podejściowego do powstającej nowej infrastruktury.

* Szacunkowa wartość dofinansowania z UE (w mln zł).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na Listach Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – aktualizacja listopad 2012 roku, www.mrr.gov.pl.

Do końca 2012 r. w ramach programu PO IiŚ w województwie warmińsko-mazurskim podpisanych zostało 14 umów z beneficjentami projektów kluczowych na kwotę dofinansowania z UE 4 238 974 401,62 zł. Są to:

- *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Ełk (52 688 825,48 zł)*
- *Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu (47 046 506,21 zł)*
- *System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów (162 774 954,11 zł)*
- *Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim (województwo warmińsko-mazurskie – 2 490 832,07 zł)*
- *Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – etap I (3 projekty: Miasto Elbląg – 35 972 000 zł, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku – 42 432 000 zł, Gmina Miasto Elbląg – 35 972 000,00 zł)*
- *Budowa drogi ekspresowej S7 Elbląg (S22) – Olsztynek (S51), odcinek Elbląg - Miłomłyn (1 620 129 312,45 zł)*
- *Budowa drogi ekspresowej S7 Olsztynek (S51) – Płońsk (S10), odcinek Olsztynek-Nidzica (552 500 000 zł)*
- *Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów (451387 928,86 zł)*
- *Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa – Gdynia – obszar LCS Iława, LCS Malbork (500 076 309,08 zł)*
- *Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa – Gdynia – obszar LCS Działdowo (324 762 009,44 zł)*
- *Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (16 210 000 zł)*
- *Centrum urazowe w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie szansą kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi (9 543 800 zł).*

Oprócz projektów realizowanych w trybie indywidualnym, beneficjenci mogą ubiegać się o dofinansowanie również w naborach w trybie konkursowym. Do 31 grudnia 2012 r. w ramach PO IiŚ wybrano do dofinansowania 72 projekty realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na kwotę dofinansowania 684 796 401,61 zł (Tabela nr 4).

Tabela nr 4

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z UE realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO IiŚ (bez priorytetu XIV i XV Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2012 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z UE wg podpisanych umów (PLN)
1	Gospodarka wodno-ściekowa	9	273 533 229,85 zł	134 520 183,62 zł
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM	9	273 533 229,85 zł	134 520 183,62 zł
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	160 288 971,13 zł	70 945 788,76 zł
2.1	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	2	160 288 971,13 zł	70 945 788,76 zł
4	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	4	57 697 260,99 zł	14 431 736,78 zł
4.1	Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego i ekoznaków	2	93 328,78 zł	38 140,00 zł
4.4	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	1	42 017 794,30 zł	10 332 244,50 zł
4.6	Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne	1	15 586 137,91 zł	4 061 352,28 zł
5	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	20	28 765 530,70 zł	20 387 096,83 zł
5.1	Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej	10	19 287 478,65 zł	15 740 109,93 zł
5.2	Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych	1	681 187,00 zł	578 950,57 zł
5.3	Opracowanie planów ochrony	3	2 634 918,75 zł	2 234 780,97 zł
5.4	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej	6	6 161 946,30 zł	1 833 255,36 zł
7	Transport przyjazny środowisku	2	234 553 758,28 zł	120 189 209,32 zł
7.2	Rozwój transportu morskiego	1	37 221 795,58 zł	28 692 782,22 zł
7.3	Transport miejski w obszarach metropolitalnych	1	197 331 962,70 zł	91 496 427,10 zł
8	Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	1	106 805 548,15 zł	89 653 512,94 zł
8.2	Drogi krajowe poza Siecią TEN-T	1	106 805 548,15 zł	89 653 512,94 zł
9	Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	10	199 097 010,85 zł	89 481 972,16 zł
9.1	Wysokosprawne wytwarzanie energii	2	38 816 340,00 zł	15 899 426,00 zł
9.2	Efektywna dystrybucja energii	4	97 985 568,61 zł	40 647 813,87 zł

9.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2	23 794 932,24 zł	14 651 795,36 zł
9.4	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	2	38 500 170,00 zł	18 282 936,93 zł
10	Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii	4	255 313 530,63 zł	82 137 639,33 zł
10.2	Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących systemów dystrybucji	3	229 545 030,63 zł	67 476 139,33 zł
10.3	Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii	1	25 768 500,00 zł	14 661 500,00 zł
11	Kultura i dziedzictwo kulturowe	2	54 617 410,05 zł	32 653 104,24 zł
11.1	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	1	43 617 410,05 zł	23 303 104,24 zł
11.3	Infrastruktura szkolnictwa artystycznego	1	11 000 000,00 zł	9 350 000,00 zł
12	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	18	37 458 471,50 zł	30 396 157,63 zł
12.1	Rozwój systemu ratownictwa medycznego	15	31 008 212,32 zł	24 913 437,33 zł
12.2	Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	2	6 450 259,18 zł	5 482 720,30 zł
RAZEM		72	1 408 130 722,13 zł	684 796 401,61 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 22.01.2013 r.

Najwięcej umów w województwie warmińsko-mazurskim podpisano w działaniu 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego*, w ramach którego zawarto 15 umów na kwotę dofinansowania z UE ponad 24,9 mln zł.

W ramach powyższego działania najwięcej środków z UE przypadło na realizację projektu pn. „*Rozbudowa i doposażenie SP ZOZ w Giżycku w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie powiatów giżyckiego i węgorzewskiego*” - aż 12 776 514,00 zł. Realizację przedsięwzięcia zakończono w grudniu 2011 roku. Celem projektu było utrzymanie dobrego poziomu zdrowia ludności zamieszkującej powiat giżycki i węgorzewski poprzez szybkie działanie ratownictwa medycznego. W ramach projektu rozbudowany został Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz zakupiony został nowy sprzęt medyczny. Nowy budynek składa się z parterowego budynku głównego, podjazdu dla karettek oraz parterowego łącznika.

Kolejnymi działaniami, które charakteryzowały się znacznym zainteresowaniem beneficjentów z regionu były: działanie 5.1 *Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej* – do końca 2012 r. zawarto 10 umów na kwotę dofinansowania z UE 15 740 109,93 zł, oraz działanie 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM* – do końca 2012 r. podpisano 9 umów na kwotę dofinansowania z UE 134 520 183,62 zł.

Wśród powyższych 9 wniosków zatwierdzonych do dofinansowania w ramach działania 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM* znalazły się m. in. inwestycje: „*Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich – aglomeracja Pisz*” oraz „*Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy miejskiej Lubawa*”.

Pierwszy projekt zakłada rozwój, podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej gminy Pisz poprzez wyeliminowanie przyczyn zanieczyszczenia środowiska. Koszt projektu oszacowano na ponad 50 mln zł, z czego ponad połowa – 24,62 mln zł, to środki z Funduszu Spójności. Do końca 2012 roku

zrealizowano 2 zadania tj. *Budowę systemu sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w następujących miejscowościach: Jeglin, Karwik, Trzonki, Szczechy Wielki, Szczechy Małe, Zdory wraz z odcinkami tranzytowymi między nimi oraz przebudowę kolektora tłoczonego Pisz – Maldanin oraz Przebudowę wraz z rozbudową miejskiej oczyszczalni ścieków w Pisz.* Planowany termin zakończenia inwestycji to koniec października 2014 roku.

Drugi projekt dotyczył przede wszystkim: remontu zbiorników biosorpcji i biostabilizacji, wymiany wszystkich urządzeń, remontu stacji trafo, przepompowni ścieków surowych, agregatorni, budowy nowego punktu zlewnego, a także modernizacji piaskownika i budowy stacji odwadniania osadów. Koszt inwestycji to prawie 24 mln zł, z czego ponad 15 mln zł to środki z UE.

Pod względem wielkości przyznanego dofinansowania z PO liŚ w województwie warmińsko-mazurskim do końca 2012 r. dominowały projekty z: opisanego wyżej działania 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM*, działania 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* oraz działania 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.*

W ramach działania 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* realizowany był projekt na terenie miasta Olsztyn pn.: *„Budowa nowego przebiegu ul. Artyleryjskiej z budową wiaduktu w ciągu ulic Partyzantów - Wojska Polskiego”*. Celem projektu jest budowa ponad kilometrowego odcinka czteropasmowej jezdni od alei Schumana do alei Wojska Polskiego, budowa dwóch wiaduktów na skrzyżowaniu ulicy Partyzantów i Wojska Polskiego oraz postawienie nowego mostu przy istniejących wiaduktach kolejowych nad Łyną. Realizacja inwestycji zakłada następujące rezultaty: poprawę powiązań województwa warmińsko – mazurskiego z krajowym i międzynarodowym układem transportowym, usprawnienie powiązań pomiędzy drogami krajowymi i wojewódzkimi, otwarcie dostępu do nowych terenów inwestycji mieszkaniowych, przemysłowych i usługowych oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu jazdy.

W działaniu 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych* realizowane są 2 projekty. Pierwszy to wspólny projekt 12 samorządów wschodniej ściany województwa warmińsko-mazurskiego, pod nazwą *„Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów w Siedliskach k. Ełku”*. Projekt uzyskał dofinansowanie z Funduszu Spójności w wysokości prawie 42 mln zł. Celem projektu było stworzenie nowoczesnego zakładu unieszkodliwiania odpadów wraz ze stacjami przeładunkowymi. Nowy system gospodarki odpadami objął swym zasięgiem cały obszar Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”, czyli 2974 km² i ponad 154 tys. mieszkańców gmin: miejskiej Ełk, miejsko-wiejskiej –Gołdap, Olecko i Biała Piska oraz gminy wiejskiej – Ełk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy, Dubeninki, Kowale Oleckie, Wieliczki i Świętajno. Uroczyste otwarcie ZUOK odbyło się 11 maja 2012 r.

Umowę na drugi projekt pn. *„Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” – II etap”* podpisano 14 grudnia 2011 r. Całkowita wartość realizacji wyniesie 62 513 645,89 zł, z czego 29 016 603,69 zł to dofinansowanie z UE. Projekt ten stanowi kolejny etap budowy kompleksowego systemu gospodarki odpadami na terenie 19 gmin. W ramach projektu zmodernizowane zostaną linie technologiczne w celu produkcji paliw alternatywnych z przeznaczeniem do instalacji termicznego przekształcania (cementowni) oraz wydzielenia odpadów biodegradowalnych. Wybudowana zostanie także instalacja do biodegradacji oraz trzy stacje przeładunkowe w: m. Półwieś gm. Zalewo, m. Lipowiec gm. Kurzętnik, Miasto Ostróda. W październiku 2012 r. podpisano umowę z generalnym wykonawcą kontraktu nr 1, firmą Molewski Sp. z o.o. w Chodocz, na roboty budowlano-montażowe.

Do końca 2012 roku w skali całego kraju w ramach PO liŚ podpisano 1 903 umowy na kwotę dofinansowania z UE 98,53 mld zł, co stanowi ponad 84% dostępnej alokacji w ramach programu. Umowy o najwyższej wartości dofinansowania zostały podpisane w priorytecie VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T* (33,97 mld zł), priorytecie VII *Transport przyjazny środowisku* (11,94 mld zł) jak również w priorytecie I *Gospodarka wodno-ściekowa*

(11,46 mld zł). Analizując stopień wykorzystania alokacji na koniec 2012 r. w odniesieniu do podpisanych umów o dofinansowanie, należy zauważyć, że w ramach priorytetów: XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego* (101%)¹⁵⁵, VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T*(100%) oraz XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia* kontraktacja osiągnęła 100%.

Wysoki stopień wykorzystania alokacji jest również, zgodnie z wartością zaangażowanych środków, w przypadku priorytetów: III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska* (97%), XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe* (97%), II *gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* (94%), V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* (89%), VIII *bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe* (89%), I *Gospodarka wodno-ściekowa* (88%) oraz IX *infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność* (86%).

Do końca okresu sprawozdawczego wg danych z KSI (SIMIK 07-13) zakończono realizację 723 projektów. W wyniku ich realizacji do końca 2012 roku osiągnięto następujące wskaźniki:

- wybudowano/zmodernizowano: 3 oczyszczalnie ścieków i 1 zakład zagospodarowania odpadów;
- wybudowano/przebudowano 177,16 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączono ponad 12 tys. osób;
- wybudowano/przebudowano 27,99 km sieci wodociągowej, do której podłączono 903 osoby;
- wybudowano/zmodernizowano 317 stanowisk pomiarowych lub innych urządzeń w zakresie monitoringu środowiska;
- wybudowano/zmodernizowano 68 instalacji z zakresu ochrony środowiska;
- zrealizowano: 15 projektów służących poprawie jakości powietrza oraz 11 projektów z zakresu edukacji lub promocji postaw ekologicznych;
- przebudowano 2 lotniska w zakresie ochrony i bezpieczeństwa;
- przebudowano 6,36 km dróg krajowych w miastach na prawach powiatu oraz zbudowano 2 obwodnice miast w ciągu dróg krajowych;
- wybudowano 95 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wiatru oraz 3 jednostki wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu;
- dodatkowa moc zainstalowana w elektrowniach wykorzystujących OZE wyniosła 176,81 MW;
- wybudowano 62,21 km nowych gazociągów przesyłowych;
- odrestaurowano i odremontowano 4 obiekty zabytkowe;
- zmodernizowano i doposażono 119 zakładów opieki zdrowotnej oraz zakupiono 322 ambulansy na potrzeby ratownictwa medycznego;
- w zorganizowanych imprezach masowych wzięło udział ponad 701 tys. osób;
- utworzono 179,72 miejsca pracy natomiast liczba bezpośrednio utworzono nowych miejsc pracy w ekwiwalencie pełnego czasu pracy wyniosła 14,61.¹⁵⁶

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013

Program PO IG został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej dnia 2 października 2007 roku. W wyniku przeglądu śródkresowego Programu oraz po przyznaniu dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego wprowadzono zmiany w Programie, które decyzją Komisji Europejskiej nr K(2011)9788 zatwierdzono w dniu 22 grudnia 2011 roku.

Głównym celem Programu Innowacyjna Gospodarka jest wspieranie działań z zakresu innowacyjności produktowej, procesowej, marketingowej i organizacyjnej, które

¹⁵⁵ Wykorzystanie alokacji w 101% w priorytecie XIII wynika z wahań kursowych.

¹⁵⁶ Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko za 2012 rok, zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program uchwałą nr 11/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r.

w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw.

Na realizację projektów w ramach PO IG przeznaczono ogółem ok. 10,2 mld euro środków publicznych oraz środki prywatne. Na kwotę tę składają się środki publiczne pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 8,65 mld euro oraz publiczne środki krajowe w kwocie 1,52 mld euro.

W ramach PO IG realizowanych jest 9 priorytetów:

- I. Badania i rozwój nowoczesnych technologii
- II. Infrastruktura strefy B+R
- III. Kapitał dla innowacji
- IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia
- V. Dyfuzja innowacji
- VI. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym
- VII. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji
- VIII. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki
- IX. Pomoc techniczna

Instytucją Zarządzającą PO Innowacyjna Gospodarka jest Minister Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi zostały: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO Innowacyjna Gospodarka do realizacji w ramach listy projektów indywidualnych (LPI) przewidziano następujące projekty (stan na 17 grudnia 2012 r.):

1. *„Rewitalizacja Kanału Elbląskiego na odcinku Jezioro Dłużno - Miłomłyn, Miłomłyn - Zalewo, Miłomłyn – Ostróda - Stare Jabłonki”.*
2. *„Pętla żuławska – rozwój turystyki wodnej”.*

Pierwszy projekt realizowany jest ze względu na swoje niepowtarzalne walory przyrodniczo-krajobrazowe. W zakres prac wchodzi poprawa funkcjonalności toru wodnego, pochylni oraz śluz jak również stworzenie infrastruktury informacyjnej obejmującej wykonanie tablic obiektów, tablic ze schematami dróg wodnych, bakenów oraz odnowienie Izby Historii Kanału. Beneficjentem projektu jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Umowę na realizację projektu podpisano 4 lipca 2011 roku na kwotę dofinansowania z EFRR 48 439 800 zł.

Drugi projekt realizowany przez Samorząd Województwa Pomorskiego w partnerstwie z: Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz partnerami lokalnymi¹⁵⁷ zakłada powstanie portów i przystani żeglarskich oraz pomostów cumowniczych służących zarówno aktywnemu uprawianiu sportów wodnych, jak również innym formom turystyki. Zaplanowane działania mają przyczynić się do wzrostu bezpieczeństwa żeglugi oraz do zwiększenia dostępności turystyki wodnej, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Umowę na realizację projektu podpisano 8 września 2010 roku na kwotę dofinansowania z EFRR 41 710 872,75 zł.

W ramach projektu „Pętla Żuławska” realizowane będą:¹⁵⁸

1. *Budowa przystani żeglarskiej w Braniewie – Gmina Miasta Braniewo.*
2. *Budowa przystani żeglarskiej w Nowej Pasłęce - Gmina Braniewo.*
3. *Budowa przystani żeglarskiej w Błotniku - Gmina Cedry Wielkie.*
4. *Rozbudowa portu żeglarskiego JachtKlub Elbląg w Elblągu - Miasto Elbląg.*

¹⁵⁷ Partnerami lokalnymi są: Powiat Sztumski, Gmina Miasto Braniewo, Gmina Miasto Elbląg, Gmina Miasto Gdańsk, Gmina Miasto Krynica Morska, Gmina Miasto Malbork, Gmina Miasto Tczew, Gmina Braniewo, Gmina Cedry Wielkie, Gmina Stegna, Gmina Sztutowo, Gmina Frombork, Gmina Gniew, Gmina Tolkmicko, Gmina Nowy Dwór Gdański.

¹⁵⁸ Kursywą zaznaczono projekty realizowane w ramach etapu I, których realizacja zakończy się w latach 2012-2013.

5. Rozbudowa portu żeglarskiego we Fromborku - Gmina Frombork.
6. Budowa przystani żeglugi turystycznej w Gniewie - Gmina Gniew.
7. Budowa przystani żeglarskiej przy Wzgórzu Zamkowym w Gniewie – Gmina Gniew.
8. *Budowa mostu zwodzonego nad śluzą w Przegalinie – Gmina Miasta Gdańska.*
9. Budowa przystani żeglarskiej w Sobieszewie – Gmina Miasta Gdańska.
10. *Rozbudowa portu jachtowego w Krynicy Morskiej – Gmina Miasta Krynica Morska.*
11. *Budowa przystani żeglarskiej „Park Północny” w Malborku – Gmina Miejska Malbork.*
12. *Budowa przystani pasażerskiej na rzece Nogat w Malborku - Gmina Miejska Malbork.*
13. *Budowa przystani żeglarskiej w Ośtonce - Gmina Nowy Dwór Gdański.*
14. *Budowa pomostów cumowniczych w Drewnicy - Gmina Stegna.*
15. Budowa przystani żeglarskiej w Rybinie - Gmina Stegna.
16. *Budowa przystani żeglarskiej w Białej Górze - Powiat Sztumski.*
17. Rozbudowa portu w Kątach Rybackich – Gmina Sztutowo.
18. Budowa przystani żeglarskiej w Sztutowie – Gmina Sztutowo.
19. *Budowa pomostów cumowniczych – Gmina Miejska Tczew.*
20. *Rozbudowa portu w Tolkmicku – Gmina Tolkmicko.*
21. Budowa pomostów cumowniczych przy śluzach: Biała Góra, Szonowo, Rakowiec, Michałowo, Gdańsk Głowa, Przegalina - RZGW Gdańsk.
22. Elektryfikacja śluzy Gdańska Głowa - RZGW Gdańsk.
23. System informacji i promocji turystyki wodnej (tablice informacyjne, strona internetowa, wydawnictwa, itp.) – Województwo Pomorskie.

Poza projektami realizowanymi w trybie indywidualnym, beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie z UE projektów w naborach konkursowych. Do 31 grudnia 2012 r. zatwierdzono 184 projekty do dofinansowania z EFRR realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, na kwotę dofinansowania ponad 308,15 mln zł (Tabela nr 5).

Tabela nr 5

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO IG (bez priorytetu IX Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2012 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
1	Badania i rozwój nowoczesnych technologii	13	39 834 108,59	18 346 510,36
1.3	Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe	1	580 040,00	493 034,00
1.4	Wsparcie projektów celowych	12	39 254 068,59	17 853 476,36
2	Infrastruktura sfery B+R	1	13 139 477,76	9 530 938,84
2.1	Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	1	13 139 477,76	9 530 938,84
3	Kapitał dla innowacji	1	523 807,00	176 640,62
3.3	Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP	1	523 807,00	176 640,62
4	Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia	39	578 164 792,42	234 571 471,86
4.1	Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R	6	50 200 769,10	22 438 583,45

4.2	Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego	5	70 786 690,00	26 087 860,00
4.3	Kredyt technologiczny	14	57 783 646,89	24 663 142,00
4.4	Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym	11	335 079 009,17	133 107 880,09
4.5	Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki	3	64 314 677,26	28 274 006,32
5	Dyfuzja innowacji	6	863 592,00	726 114,20
5.4	Zarządzanie własnością intelektualną	6	863 592,00	726 114,20
6	Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	55	12 580 531,64	8 937 623,53
6.1	Paszport do eksportu	44	3 980 746,40	1 787 136,04
6.2	Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych	8	8 492 109,98	7 099 423,14
6.5	Promocja polskiej gospodarki	3	107 675,26	51 064,35
8	Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki	69	63 240 165,86	35 867 414,19
8.1	Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej	20	9 995 088,61	6 802 429,68
8.2	Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	21	7 932 317,55	3 798 057,27
8.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion	13	15 132 466,42	10 662 796,39
8.4	Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie "ostatniej mili"	15	30 180 293,28	14 604 130,85
RAZEM		184	708 346 475,27	308 156 713,60

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 22.01.2013 r.

Najwięcej umów w województwie warmińsko-mazurskim realizowano w działaniu 6.1 „Paszport do eksportu”, w ramach którego podpisano 44 umowy na kwotę dofinansowania z EFRR równą 1 787 136,04 zł. Projekty te skierowane są na kompleksowe wsparcie przedsiębiorców MSP zainteresowanych nawiązaniem kontaktów handlowych z partnerami zagranicznymi, obejmujących w szczególności szkolenia i doradztwo w zakresie promocji i sprzedaży za granicą, promocję eksportu, badania rynków zagranicznych oraz udział w imprezach targowo-wystawienniczych. Kolejnym pod względem ilości podpisanych umów było działanie 8.2 *Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B* – 21 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 3 798 057,27 zł oraz działanie 8.1 *Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej* – 20 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 6 802 429,68 zł.

Pod względem wielkości zakontraktowanego dofinansowania z EFRR przeważa działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* - podpisano 11 umów na kwotę dofinansowania 133 107 880,09 zł. Ww. projekty skierowane są na nowe inwestycje obejmujące zastosowanie nowych, wysoko innowacyjnych rozwiązań w szczególności technologicznych w produkcji i usługach, w tym prowadzących do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko. Przykładem projektu realizowanego w ramach powyższego działania jest projekt „Wdrożenie innowacyjnych

rozwiązań technologicznych i produktowych połączonych z rozwojem działalności produkcyjnej i badawczo-rozwojowej przedsiębiorstwa” firmy Bogart Sp. z o.o. w Dobrym Mieście. W ramach projektu rozbudowana została między innymi automatyczna linia SMT do montażu podzespołów elektronicznych, o urządzenia najnowszej generacji o najwyższej gęstości połączeń, szwedzkiej marki MYDATA, wśród nich dokonano uruchomienia i włączono do linii produkcyjnej Drukarkę MY500 JetPrinting Technology, dzięki której w procesie produkcyjnym całkowicie wyeliminowany został szablon, skracając czas przygotowania produkcji i umożliwiając częste dowolne zmiany w projektach PCB. Kolejnym zainstalowanym urządzeniem jest Piec Asscon VP 1000-44 przeznaczony do lutowania elektronicznych podzespołów strukturalnych (SMD) na płytkach obwodów drukowanych.¹⁵⁹

Najmniej umów zawarto w ramach działania 1.3 *Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe*, 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym* oraz działania 3.3 *Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP*. W ramach tego typu projektów, podpisano po 1 umowie na kwoty dofinansowania równe odpowiednio 493 034 zł, 9 530 938,84 zł oraz 176 640,62 zł.

Z działania 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym* zrealizowano projekt pt. „*Wyposażenie i modernizacja zintegrowanego laboratoriów naukowo-badawczych Centrum Doskonałości BIOANIREP*”. Celem projektu było stworzenie specjalistycznej bazy naukowo-badawczej poprzez rozbudowę istniejącego zaplecza naukowo-badawczego i stworzenie nowoczesnych, zintegrowanych pracowni specjalistycznych, umożliwiających prowadzenie kompleksowych badań oraz wzrost transferu wiedzy i wyników badań do przedsiębiorstw funkcjonujących w sektorach: biotechnologia, usługi lekarsko-weterynaryjne, przemysł farmaceutyczny oraz pośrednio przemysł spożywczy i paszowy. Beneficjentem projektu był Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie. Realizacja zadań projektowych odbywała się w terminie od 1 stycznia 2009 do 31 marca 2011 roku.

Do końca 2012 roku w całym kraju w ramach PO IG, podpisano 11 420 umów na dofinansowanie z EFRR w kwocie 30,1 mld zł. Oznacza to, iż alokacja dla programu na lata 2007-2013 została wykorzystana prawie w 85%. Do dnia 31.12.2012 r. zakończono w sumie realizację 8 177 projektów, z czego najwięcej w działaniu 6.1 *Paszport do eksportu* – 2 659 projektów.

Najwięcej umów podpisano w ramach VIII osi priorytetowej *Spółeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* (9 037) oraz VI osi priorytetowej *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym* (4 129).

Pod względem wartości przyznanego dofinansowania z UE najwięcej środków zakontraktowano w ramach IV osi priorytetowej *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* – 13 mld zł (co stanowi 83,77% alokacji na priorytet), najmniej w ramach III osi priorytetowej *Kapitał dla innowacji* – 1,15 mld zł (co stanowi 86,92% alokacji na priorytet).

W wyniku realizacji projektów w ramach PO IG w całej Polsce osiągnięto następujące wskaźniki produktu i rezultatu:¹⁶⁰

- wsparto 5 570 projekty, w tym 1 759 z zakresu społeczeństwa informacyjnego;
- utworzono 11 017 nowych miejsc pracy;
- zgłoszono 239 zgłoszenia patentowe, z czego przyznano 8 patentów;
- wybudowano/zmodernizowano 17 laboratoriów;
- wsparto 72 nowopowstałe przedsiębiorstwa (w okresie 2 lat od utworzenia);
- 578 wspartych przedsiębiorstw wprowadziło innowacje;
- wsparto 55 przedsiębiorstw, które rozpoczęły lub rozwinęły dotychczas prowadzoną działalność B+R;
- zrealizowano 2 projekty przy współpracy jednostek naukowo-badawczych i przedsiębiorstw;

¹⁵⁹ <http://www.bogart.pro/mozliwosci-technologiczne-smd-tht.html>

¹⁶⁰ Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 za 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.

- z usług wspartych Instytucji Otoczenia Biznesu skorzystało 6 130 przedsiębiorstw;
- przygotowano 31 terenów inwestycyjnych;
- wsparto 1 747 przedsiębiorstw, w tym 1 214 mikro, 325 małych oraz 208 średnich;
- wdrożonym lub zintegrowanym systemem informatycznym typu B2B objęto 16 609 przedsiębiorstw;
- 1 406 gospodarstw domowych uzyskało dostęp do Internetu;
- wsparto 24 inwestycji w budowę szerokopasmowego Internetu;
- przygotowano 2 573 usługi elektroniczne;
- przeszkolono 1 165 osób w zakresie informatyki i wykorzystania Internetu.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 28 września 2007 roku. W dniu 5 grudnia 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła zmiany wprowadzone w Programie Kapitał Ludzki wynikające z przeglądu śródkresowego oraz realokacji dodatkowych środków finansowych pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania.

Celem głównym Programu Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Realizacja programu przebiegała będzie m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, efektywnego zarządzania w administracji państwowej.

Budżet PO KL na lata 2007-2013 wynosi ponad 11,7 mld euro (ok. 10 mld euro to środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego, a pozostałe 1,7 mld euro to środki krajowe), z czego region Warmii i Mazur dysponuje kwotą 26,76 mln euro (łącznie ze środkami z Krajowej Rezerwy Wykonania).

Program Operacyjny Kapitał Ludzki obejmuje 10 priorytetów, wdrażanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego wdrażanych jest 5 priorytetów, natomiast 4 priorytety są wdrażane w ramach komponentu regionalnego (Priorytet X to Pomoc techniczna¹⁶¹). Około 60% środków przeznaczonych zostało na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, natomiast 40% środków jest wdrażanych w ramach tzw. komponentu centralnego przede wszystkim jako wsparcie dla struktur i systemów instytucjonalnych.

Komponent centralny PO KL obejmuje następujące priorytety:

- I. Zatrudnienie i integracja społeczna
- II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
- III. Wysoka jakość systemu oświaty
- IV. Szkolnictwo wyższe i nauka
- V. Dobre rządzenie

Komponent regionalny PO KL obejmuje poniższe priorytety:

- VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- VII. Promocja integracji społecznej
- VIII. Regionalne kadry gospodarki

¹⁶¹ Pomoc techniczna jest komponentem wszystkich programów operacyjnych: sektorowych i regionalnych. Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna (IZ PO PT) pełni rolę koordynatora Pomocy technicznej we wszystkich programach operacyjnych i jest odpowiedzialna za realizację *Wytucznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej* - dokumentu obowiązującego wszystkie programy operacyjne. *Wytuczne* definiują ogólne zasady korzystania z Pomocy technicznej w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), natomiast załączniki do przedmiotowych *Wytucznych* określają specyficzne zasady korzystania z Pomocy technicznej w ramach poszczególnych sektorowych programów operacyjnych.

IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Funkcję Instytucji Zarządzającej pełni Minister Rozwoju Regionalnego, a w jego imieniu obowiązki pełni Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą zostały: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W ramach priorytetów VI-IX rolę Instytucji Pośredniczącej pełnią poszczególne Zarządy Województw.

W ramach Programu Kapitał Ludzki potencjalni beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w dwóch trybach naborów wniosków – systemowym i konkursowym. Szczegółowa informacja odnośnie liczby podpisanych umów realizowanych w województwie warmińsko-mazurskiego przedstawia tabela poniżej (Tabela nr 6).

Tabela nr 6

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (bez priorytetu X Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2012 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFS wg podpisanych umów (PLN)
1	Zatrudnienie i integracja społeczna	4	2 705 874,13	1 987 483,15
1.3	Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej	1	254 833,00	216 608,05
1.5	Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego	3	2 451 041,13	1 770 875,10
2	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	47	23 029 076,37	14 144 476,62
2.1	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	47	23 029 076,37	14 144 476,62
3	Wysoka jakość systemu oświaty	32	71 910 034,62	61 123 526,88
3.3	Poprawa jakości kształcenia	22	66 340 145,02	56 389 123,27
3.4	Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie	10	5 569 889,60	4 734 403,61
4	Szkolnictwo wyższe i nauka	7	42 532 942,33	36 153 000,98
4.1	Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy	6	40 980 786,33	34 833 668,38
4.2	Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym	1	1 552 156,00	1 319 332,60
5	Dobre rządzenie	41	53 369 470,58	45 364 049,99
5.2	Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej	24	35 575 156,98	30 238 883,44
5.4	Rozwój potencjału trzeciego sektora	13	16 650 997,98	14 153 348,28
5.5	Rozwój dialogu społecznego	4	1 143 315,62	971 818,27

6	Rynek pracy otwarty dla wszystkich	284	515 108 787,74	434 439 879,31
6.1	Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	180	445 156 771,56	374 980 665,56
6.2	Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	22	66 119 408,41	56 201 497,15
6.3	Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	82	3 832 607,77	3 257 716,60
7	Promocja integracji społecznej	354	223 916 253,75	190 328 815,68
7.1	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	134	138 815 885,18	117 993 502,40
7.2	Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	125	80 575 136,78	68 488 866,26
7.3	Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	95	4 525 231,79	3 846 447,02
8	Regionalne kadry gospodarki	317	259 976 489,00	207 875 662,96
8.1	Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	286	212 529 098,44	167 834 010,63
8.2	Transfer wiedzy	31	47 447 390,56	40 041 652,33
9	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	854	272 228 019,22	227 834 523,27
9.1	Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	383	153 055 042,88	129 526 683,48
9.2	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	130	71 245 124,25	58 690 174,40
9.3	Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	25	19 684 865,88	16 732 136,00
9.4	Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	50	13 921 419,15	10 717 535,39
9.5	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	260	12 271 294,34	10 425 262,19
9.6	Upowszechnienie uczenia się dorosłych	6	2 050 272,72	1 742 731,81
Razem		1940	1 464 776 947,74	1 219 251 418,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 22.01.2013 r.

Do końca 2012 r. w ramach PO KL realizowano w województwie warmińsko-mazurskim łącznie 1 940 projektów, z czego 131 w ramach komponentu krajowego i 1 809 w ramach komponentu regionalnego. W komponentie regionalnym najwięcej umów podpisano w ramach działania 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty* (383), 8.1 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie* (286) oraz 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* (260). Najwyższą wartość dofinansowania z EFS przyznano natomiast dla projektów realizowanych w ramach działania 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie* – 374 980 665,56 zł.

Przykładem dobrych praktyk dla projektów realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku mogą być projekty nagrodzone w ramach konkursu „Ambasador EFS 2012 w ramach Dobrych Praktyk PO KL w województwie warmińsko-mazurskim”. Spośród 14 projektów, które spełniły wymagania formalne, Kapituła konkursu wybrała 4 projekty nagrodzone tytułem „Dobra praktyka EFS na Warmii i Mazurach” w kategoriach:

- Edukacja – projekt pn. „Wspólnie do sukcesu” realizowany przez Firmę Szkoleniowo-Usługową Spawalnictwo-Instalatorstwo Mieczysław Czajkowski. Projekt realizowany w ramach działania 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*, w okresie od 01.01.2012 r. do 31.08.2012 r., dał szansę 539 uczniom Zespołu Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Łławie na zdobycie dodatkowych kwalifikacji. W wyniku realizacji projektu 27 uczniów ukończyło kurs spawania metodami TIG-141 i MAG-135, 24 uczniów ukończyło kurs operatora koparko-ładowarki klas III, 30 uczniów wzięło udział w kursie kierowcy wózka widłowego, a 20 uczniów uzyskało wiedzę w ramach kursu operatora cięcia palnikiem plazmowym. Projekt zagwarantował dodatkowo uczniom dodatkowe szkolenia z zakresu: kelner-barman, kucharz, wizażystka wraz ze stylizacją paznokci, fryzjer, nowoczesna sekretarka, obsługa kas fiskalnych oraz profesjonalny hotelarz. Łącznie udział w nich wzięło 89 osób. Ponadto Firma zorganizowała szereg zajęć pozalekcyjnych, w których 120 osób przeszkolono w trzech blokach tematycznych: przedsiębiorczość, aktywizacja zawodowa oraz technologie mechaniczne z elementami fizyki i matematyki. Wartość projektu wyniosła 629 745,00 zł.
- rynek pracy – projekt pn. „Wykwalifikowany strażak – bezpieczna gmina” realizowany przez Ochotniczą Straż Pożarną w Ornowie. Projekt realizowany w ramach działania 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*, w okresie od 01.10.2012 r. do 31.12.2010 r., objął wsparciem 16 osób – 11 mężczyzn i 5 kobiet. Każdy uczestnik miał zapewnione zajęcia z doradcą zawodowym i psychologiem, kurs pierwszej pomocy oraz kurs na prawo jazdy kat.C. Wartość projektu wyniosła 49 927,00 zł.
- integracja społeczna – projekt pn. „Klub Integracji Społecznej (Aktywni Razem II Edycja) w gminie Ełk realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku. Projekt realizowany w ramach działania 7.2.1 *Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, w okresie od 01.01.2011 r. do 31.05.2012 r., objął wsparciem 22 kobiety i 4 mężczyzn z gminy Ełk, stale korzystających z pomocy społecznej, zarejestrowanych jako bezrobotnych, będących w wieku aktywności zawodowej (18-64 lata). Podstawowa forma wsparcia były warsztaty – 252 godziny poświęcone reintegracji społecznej oraz 70 godzin reintegracji zawodowej. Tematyka zajęć obejmowała: diagnozę osobowości, zajęcia profilaktyczno-sportowe, warsztaty z kreowania wizerunku. Każdy z uczestników projektu wypracował Indywidualny Plan Działań, na podstawie którego został zakwalifikowany na kursy podnoszące kwalifikacje, dobrane odpowiednio do preferencji i możliwości zawodowych oraz potrzeb lokalnego rynku pracy. Katalog kursów obejmował m. in. : projektowanie i pielęgnację terenów zielonych, grafikę komputerową z elementami reklamy, kurs „nowoczesny handlowiec z obsługą kasy fiskalnej z prawem jazdy kat. B”. Wartość projektu wyniosła 361 010,00 zł.
- przedsiębiorczość – projekt pn. „Zastrzyk wiedzy. Profesjonalizacja opieki pielęgniarstwa na Warmii i Mazurach” realizowany przez Olsztyńską Szkołę Biznesu, S.C. Bożena Ziomek. Projekt realizowany w ramach działania 8.1.1 *Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw*, w okresie od 01.12.2010 r. do 30.11.2012 r., skierowany był do 60 osób (57 kobiet i 3 mężczyzn) wykonujących zawód z branży pielęgniarstwa, którzy

poza godzinami, z własnej inicjatywy, zamierzali podnosić kwalifikacje zawodowe. Uczestnicy projektu skorzystali z zajęć praktycznych, jak i pogłębili wiedzę teoretyczną. Uzyskali kwalifikacje w obszarze specjalizacji opieki długoterminowej oraz specjalizacji z zakresu opieki psychiatrycznej. Doksztalali się w kursach pn. „Superwizja w pielęgniarstwie” oraz w obsłudze komputera. Wartość projektu wyniosła 976 009,40 zł.

Tytuł „Ambasador EFS 2012 w województwie warmińsko-mazurskim” otrzymał najwyżej oceniony w konkursie projekt Elbląskiej Rady Konsultacyjnej osób niepełnosprawnych pt. „Indywidualne ścieżki sukcesu”. Projekt realizowany w ramach działania 6.4 *Projekty innowacyjne* w okresie od 31.12.2009 r. do 31.08.2012 r. Wartość projektu wyniosła 1 940 754,40 zł. Odbiorcami projektu były 32 osoby bezrobotne lub nieaktywne zawodowo w wieku powyżej 45 lat, w tym 22 osoby niepełnosprawne zamieszkujące powiat elbląski. Osoby te wyróżniały się niskim wykształceniem i doświadczeniem zawodowym oraz brakiem lub niedostosowaniem kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Projekt zakładał nie tylko wprowadzenie osoby bezrobotnej na rynek pracy, ale również utrzymanie jej, czemu służyć miały takie narzędzia jak: trening pracy, coaching z tradycyjnymi formami wsparcia (szkolenia i doradztwo zawodowe) oraz wsparcie psychologiczne i zdrowotne.¹⁶²

W skali całego kraju w ramach PO KL do końca 2012 roku zawarto 37 860 umów na dofinansowanie z EFS na kwotę 33,93 mld zł. Wartość przyznanego dofinansowania stanowiła 82,7% alokacji dostępnej w latach 2007-2013.

W ramach komponentu centralnego podpisano 2 959 umów o wartości dofinansowania z EFS ponad 10,38 mld zł. Największą liczbę umów, a jednocześnie najwyższą wartość przyznanego dofinansowania, zatwierdzono w ramach Priorytetu IV *Szkolnictwo wyższe i nauka* – 791 umów na kwotę przyznanego dofinansowania ponad 3,68 mld zł.

Na komponent regionalny PO KL przypada zdecydowana większość podpisanych umów – 34 806 umów o wartości dofinansowania z EFS ponad 22,35 mld zł. Liderem pod względem liczby podpisanych umów w komponencie regionalnym jest Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* (15 223 umowy). Natomiast pod względem wartości przyznanego dofinansowania z EFS dominuje Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* (ponad 7,78 mld zł przyznanego dofinansowania).

Do końca 2012 r. osiągnięto następujące efekty realizacji projektów:¹⁶³

- blisko 829 tys. osób zakończyło udział w projektach aktywizacji zawodowej, w tym ponad 328,7 tys. osób młodych oraz ponad 99,4 tys. osób w wieku 50+;
- wsparciem szkoleniowym objęto ponad 241,9 tys. osób długotrwale bezrobotnych i ponad 32,5 tys. osób niepełnosprawnych;
- środki finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało ponad 148,4 tys. osób, z czego 26,4 tys. było poniżej 25 roku życia, a 13,2 tys. należało do grupy wiekowej 50+. Z tej formy wsparcia skorzystało także 3,3 tys. osób niepełnosprawnych i 39,9 tys. osób długotrwale bezrobotnych;
- w ramach dofinansowanych projektów wsparcie otrzymało blisko 116 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- blisko 665,8 tys. pracowników (w tym 103 tys. osób w wieku 50+) skorzystało ze szkoleń w ponad 75,5 tys. przedsiębiorstwach;
- ponad 27,8 tys. osób otrzymało wsparcie szkoleniowo-doradcze w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin-off lub spin-out;
- opracowano 11 programów profilaktycznych i wspierających powrót do pracy;
- 22,9 tys. pielęgniarek i położnych ukończyło studia pomostowe

¹⁶² Publikacja „ambasador EFS 2012 w ramach Dobrych Praktyk PO KL w województwie warmińsko-mazurskim. Najlepsze projekty PO KL na Warmii i Mazurach w 2012 r. Czwarta edycja konkursu Ambasador EFS” Stowarzyszenie ESWIP w Elblągu, Elbląg 2012.

¹⁶³ „Efekty wdrażania Programu Kapitał Ludzki – grudzień 2012”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2013 r.

- ponad 60,9 tys. studentów rozpoczęło studia na kierunkach zamawianych (automatyka i robotyka, biotechnologia, budownictwo, informatyka), a blisko 24,7 tys. studentów ukończyło staże lub praktyki wspierane ze środków EFS;
- wsparto blisko 3,6 tys. ośrodków wychowania przedszkolnego, a blisko 111 tys. dzieci w wieku 3-5 lat na obszarach wiejskich uczestniczyło w różnych formach edukacji przedszkolnej.

Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013

W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym jest realizowana w ramach odrębnego trzeciego celu polityki spójności Unii Europejskiej – Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Polska alokacja z UE przeznaczona na realizację programów w ramach EWT stanowi 557,8 mln euro z EFRR. Dodatkowo 173,3 mln euro Polska otrzymała na współpracę transgraniczną z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP).¹⁶⁴ Państwa spoza UE uczestniczące w realizacji programów w ramach EISP muszą zapewnić współfinansowanie ze środków własnych w wysokości min. 10%.

W perspektywie na lata 2007-2013 powstał nowy Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (w województwie warmińsko-mazurskim obszarem kwalifikowanym jest podregion elbląski na zasadzie elastyczności¹⁶⁵) oraz Program Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska (w województwie warmińsko-mazurskim obszar kwalifikowany to podregion ełcki oraz olsztyński na zasadzie elastyczności). Program Sąsiedztwa Polska - Litwa - Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Polska - Litwa - Federacja Rosyjska. W programie całe województwo należy do obszaru kwalifikowanego tego programu.

Do dnia 31.12.2012 roku w ramach 5 naborów otwartych w Programie Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska podpisanych zostało ogółem 23 umowy o dofinansowanie projektów z udziałem beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 11 363 971,81 euro oraz 1 umowę na projekt strategiczny¹⁶⁶.

Tabela nr 7

Wnioski wybrane do dofinansowania z EFRR, w trybie konkursowym, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska (stan na 31.12.2012 r.)

Priorytet/działanie *	Liczba podpisanych umów **	Całkowite wydatki kwalifikowane projektu (w euro)	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro) ***
I. Wzrost konkurencyjności i produktywności regionu transgranicznego	13	13 813 692,36	6 129 778,44
I.1. Modernizacja małej infrastruktury ekonomicznej	5	4 732 102,66	1 551 863,27
I.2. Promocja otoczenia biznesowego	1	151 877,00	78 724,02

¹⁶⁴ <http://www.ewt.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Finansowanie.aspx>

¹⁶⁵ Zasada elastyczności oznacza, że podregion który przyłączono do obszaru głównego Programu traktowany jest jako przyległy do tego obszaru i razem z innymi podregionami przyłączonymi na tej zasadzie może wykorzystać tylko 20 % całego budżetu Programu, oznacza to w praktyce, że najlepiej składać projekty w najwcześniejszych naborach wniosków.

¹⁶⁶ Projekty strategiczne Programu Litwa-Polska powinny mieć znaczący i zrównoważony wpływ na spójność społeczno-gospodarczą obszaru Programu oraz mieć istotne (strategiczne) znaczenie dla regionów przygranicznych. Takie projekty powinny charakteryzować się (miedzy innymi) wysoką złożonością zagadnień i zaangażowanych partnerów. Jak również być rozwijane i wdrażane w ścisłej współpracy transgranicznej. Przewidywane rezultaty projektów strategicznych muszą realnie łączyć terytorium, ludzi lub systemy po obu stronach granicy.

I.3. Rozwój zrównoważonej turystyki transgranicznej oraz zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa	7	8 929 712,70	4 499 191,15
II. Spójność transgraniczna i ogólna poprawa jakości obszaru transgranicznego	10	9 364 082,18	5 234 193,37
II.1. Rozwój nowych i wzmacnianie istniejących sieci współpracy w obszarze społecznym i kulturalnym.	7	6 297 478,08	4 062 387,82
II.2. Poprawa środowiska życia	3	3 066 604,10	1 171 805,55
Razem	23	23 177 774,54	11 363 971,81

* Zestawienie obejmuje wyłącznie projekty złożone w ramach otwartych naborów wniosków, bez uwzględnienia projektów strategicznych oraz Funduszu Małych Projektów, w których udział biorą partnerzy z województwa warmińsko-mazurskiego.

** W każdym projekcie umowa o dofinansowanie podpisana jest z Partnerem Wiodącym, choć jest wiążąca dla wszystkich partnerów projektu; z 23 powyższych projektów partnerzy z Warmii i Mazur są Partnerami Wiodącymi w 16.

*** Wskazane kwoty oznaczają dofinansowanie w poszczególnych projektach dla partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego; kwoty te nie obejmują dofinansowania dla innych partnerów (np. partnerów litewskich oraz instytucji z województwa podlaskiego).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

Projekty realizowane z udziałem partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego wybrane do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach Programu Litwa – Polska przedstawiają się następująco:

Tabela 8

Projekty wybrane do dofinansowania z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach Programu Litwa Polska (stan na 31.12.2012 r.)

Działanie	Partner Wiodący	Nazwa projektu	Opis projektu
1.1	Szkoła dla Dzieci i Dorosłych w Alytus, LT	Aktywizacja społeczności sąsiedzkich poprzez rozwój infrastruktury sportowej oraz innych działań edukacyjnych	Głównym celem projektu jest wzmocnienie współpracy transgranicznej między Alytus i Giżyckiem poprzez modernizację środowiska sportowego i innowacyjne działania edukacyjne. W trakcie projektu skonstruowana zostanie hala sportowa w Szkole dla Młodzieży i Dorosłych w Alytus i przeprowadzona zostanie renowacja boiska sportowego, bieżni, skoczni w dal, rzutni kulą i parkingu w Giżycku.
1.1	Powiat Giżycki / Powiatowy Zespół Obsługi Szkół i Placówek Oświatowych w Giżycku	Edukacja zawodowa w regionie transgranicznym podstawą rozwoju przedsiębiorczości	Celem projektu jest zwiększenie konkurencyjności firm powiatu giżyckiego i miasta Alytus. Głównymi zamierzeniami projektu są zorganizowanie współpracy przedsiębiorstw powiatu giżyckiego i miasta Alytus, podniesienie kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw oraz stworzenie właściwych warunków kształcenia w szkołach zawodowych.
1.1.	Powiat Ełcki, PL	Rozwój infrastruktury i partnerskie działania na rzecz wzrostu aktywności młodzieży	Celem projektu jest zwiększenie dostępności do nowych obiektów oraz sprzętu sportowego dla mieszkańców Powiatu Ełckiego oraz Miasta Birštonas. Działania inwestycyjne po stronie partnera polskiego to budowa boiska sportowego o nawierzchni poliuretanowej, zlokalizowanego przy I Liceum Ogólnokształcącym im. S. Żeromskiego w Ełku, po stronie partnera litewskiego zakupiony zostanie sprzęt sportowy na potrzeby stadionu w Birštonas. Działania nieinwestycyjne zakładają realizowanie łącznie sześciu polsko – litewskich wymian sportowych dla młodzieży. Podczas wyjazdów zorganizowane zostaną wspólne zajęcia sportowe, kulturalne oraz integracyjne. Projekt przyczyni się do wymiany dobrych praktyk, wzmocni otwartość społeczną i wzajemne porozumienie oraz zwiększy świadomość na temat odrębnych kultur.
1.1.	Gmina Miasto Ełk, PL	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków edukacyjnych	Celem projektu jest wsparcie zrównoważonego rozwoju obszaru przygranicznego poprzez wspólną realizację działań związanych z oszczędzaniem energii w miastach Ełk i Olita. Projekt będzie polegał na termomodernizacji dwóch szkół: Zespołu Szkół Samorządowych w Ełku oraz Alytus Panemune Basic Secondary School, jak również na realizacji działań towarzyszących: wspólne konferencje oraz wizyty studyjne mające na celu wymianę dobrych praktyk w zakresie ochrony środowiska i technologii energooszczędnych, jak również wydanie wspólnego

			folderu będącego zbiorem dobrych praktyk obu miast (w trzech językach: litewski, polski i angielski). Wszystkie powyższe działania przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, a także zwiększą świadomość mieszkańców obu miast w zakresie oszczędzania energii.
1.1.	Powiat Giżycki/ Powiatowy Zespół Obsługi Szkół i Placówek Oświatowych w Giżycku, PL	Uczymy się od siebie	Cele bezpośrednie projektu to: - doskonalenie warunków infrastrukturalnych, merytorycznych i organizacyjnych niezbędnych do kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie i kształcących się w zawodach artystycznych; - poprawa wydajności energetycznej budynków publicznych.
1.2.	Gmina Pisz, PL	Sąsiedzi aktywnie wspierający przedsiębiorczość	Działania projektu skoncentrowane są na wzmocnieniu transgranicznych więzi ekonomicznych pomiędzy Małymi i Średnimi Przedsiębiorstwami z terenu gminy Pisz i rejonu Alytus. W ramach projektu przewidziane jest m.in.: - zorganizowanie konferencji otwierającej w rejonie Alytus i konferencji zamykającej w Piszcu, - zorganizowanie wystaw i wizyt studyjnych, a także konkursów na najlepszy pomysł biznesowy, - powstanie strony internetowej w trzech wersjach językowych (polskiej, litewskiej i angielskiej), a także broszur w których zamieszczone będą propozycje współpracy firm lokalnych.
1.3	Gmina Šakiai, LT	Sintautai – Gołdap 1	Celem projektu jest powstanie dwóch kulturalno-rekreacyjnych parków wyposażonych w sceny, teren widowiskowy, obszary zielone do spędzania czasu wolnego – po obu stronach granicy : w Sintautai i w Grabowie, w których odbywać się będą imprezy rekreacyjno-kulturalne, spotkania partnerów z regionu, mieszkańców, ich rodzin oraz turystów. Projekt realizowany będzie przez trzech partnerów: Administrację Rejonu Šakiai, Dom Kultury w Gołdapi oraz Biuro Euroregionu Sesupa.
1.3	Administracja Regionu Alytus, LT	Transgraniczny rozwój aktywnych usług turystycznych na Litwie i w Polsce	Celem projektu jest uatrakcyjnienie obsługi aktywnej turystyki w regionach współpracujących Litwy i Polski poprzez: zanalizowanie realności i przygotowanie dokumentacji technicznej odnowy baz wioślarskich oraz promocję amatorskiego wioślarstwa jako formy aktywnej turystyki.
1.3	Samorząd Regionu Alytus	Rozwój turystyki trans granicznej – dziedzictwo kulturowe dla przyszłych pokoleń	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy przygranicznymi regionami Polski i Litwy poprzez przebudowę dwóch placów, organizację cyklicznych imprez z zakresu promowania kultury narodowej : Polsko – Litewski jarmark ludowy (Olecko), Spotkania Folklorystyczne (Simnas), koncert kolęd (Olecko) oraz organizację trzech wycieczek.
1.3	Powiat Piski, PL	Aktywna turystyka nad jeziorami pogranicza	Celem projektu jest poprawa standardu usług oferowanych przez ośrodki turystyczno-sportowe, a także rozwój pod względem turystycznym miast Pisz i Alytus. Projekt przewiduje działania inwestycyjne w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Piszcu oraz Bazie Wioślarskiej w Daugai w celu unowocześnienia istniejącej infrastruktury i dostosowania ośrodków dla aktywnych usług turystycznych.
1.3	Ełckie Centrum Kultury, PL	Transgraniczne Centrum Integracji Kulturalnej „Scena na granicy”	Celem projektu jest wybudowanie 2 amfiteatrów po jednym w Ełku i Alytusie, które będą wykorzystywane w ramach współpracy transgranicznej na polu kultury, turystyki oraz rozwoju regionalnego oraz wydanie Katalogu Kultury Transgranicznej, który będzie służył jako przewodnik przybliżający ofertę turystyczną i kulturalną regionów partnerskich.
1.3	Administracja Rejonu Šakiai, LT	Sintautai - Gołdap 2	Projekt "Sintautai-Gołdap 2" jest drugim i końcowym etapem projektu "Sintautai-Gołdap". Projekt ma na celu rozwój transgranicznej turystyki i kultury poprzez rozwój infrastruktury polegający na stworzeniu dwóch publicznych kulturalno-rekreacyjnych parków w Sintautai (region Šakiai, Litwa) i Grabowie (powiat gołdapski, Polska), w których odbywać się będą liczne wydarzenia rekreacyjno-kulturalne i spotkania partnerów z regionu, a także mieszkańców miejscowości i ich rodzin oraz turystów. Dla

			wzmocnienia przyszłych relacji Sintautai-Grabowo zostanie założone stowarzyszenie. W przyszłości właściwe i efektywne rozpowszechnianie informacji i promocję projektu zapewni Euroregion Šešupė.
1.3	Gmina Olecko	Budowa wspólnego produktu turystycznego regionów Olecka i Kozłowej Rudy na bazie rozwiniętej infrastruktury turystycznej	Celem ogólnym projektu jest budowa transgranicznych produktów turystycznych w powiązaniu z atrakcjami, walorami i możliwościami wykorzystania infrastruktury i zagospodarowania turystycznego. Celem bezpośrednim projektu jest stworzenie warunków do uprawiania aktywnych form turystyki na obszarze przygranicznym Polski i Litwy.
2.1	Izba Celna w Olsztynie, PL	Bezpieczna Unia Europejska – wzmocnienie współpracy transgranicznej służb celnych Polski i Litwy	Celem projektu opracowanego przez Izbę Celną w Olsztynie w partnerstwie z Izbą Celną w Białymstoku i Terytorialnym Urzędem Celnym w Kownie jest wzrost efektywności działań polskich i litewskich służb celnych. Celem bezpośrednim jest doposażenie mobilnych grup kontrolnych po obu stronach granicy w sprzęt łącznościowy, specjalistyczne środki transportu, doposażenie dwóch Punktów Kontaktowych w sprzęt komputerowy i lingwistyczny oraz przeprowadzenie cyklu warsztatów i działań operacyjnych.
2.1	Fundacja „Rodowo”, PL	Transgraniczna sportowa wymiana młodzieży	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy społecznościami lokalnymi po obu stronach polsko-litewskiej granicy poprzez rozwój sieci wymiany młodzieży, rozwój transgranicznych młodzieżowych centrów sportu i rekreacji oraz zakup wyposażenia sportowego. Projekt realizowany jest we współpracy Fundacji „Rodowo”, Centrum Sportu i Rekreacji z Alytus i Administracji Miasta Alytus.
2.1	Gmina Olecko, PL	Transgraniczna współpraca młodzieży	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy przygranicznymi regionami Polski i Litwy poprzez rozwój programów wymiany dzieci i młodzieży w wymiarze sportowym. Projekt polegać będzie na organizacji cyklicznych imprez i obozów sportowych.
2.1	Administracja Samorządowa Rejonu Šakiai, LT	Tęcza Sztuk - 1	Celem projektu jest promowanie zrównoważonej współpracy kulturalnej młodzieży z Šakiai i gminy Gołdap poprzez zorganizowanie wspólnych letnich warsztatów artystycznych i muzycznych dla młodzieży (15-19 lat), uczniów z lokalnych szkół artystycznych (36 uczniów i 8 nauczycieli), jak również prezentację wyników tych warsztatów dla mieszkańców i turystów podczas dni miast Šakiai i Goldap (planowane jest zorganizowanie jednej wystawy i koncertu w każdym mieście partnerskim oraz wydanie katalogu w 3 językach z pracami powstałymi podczas warsztatów).
2.1	Powiat Giżycki, PL	Rozwój infrastruktury i współpracy w obszarze sportu i edukacji	Celem projektu jest wzmocnienie współpracy transgranicznej między Litwą i Polską poprzez edukację sportową, rozwój infrastruktury sportowej w Giżycku i Alytus oraz wymianę młodzieży.
2.1.	Gmina Orzysz, PL	Wspólne działania o charakterze transgranicznym w celu ochrony życia, środowiska i gospodarstwa domowego	Projekt polega na podjęciu przez partnerów wspólnych działań na wypadek wystąpienia sytuacji zagrożenia poprzez nawiązanie współpracy w zakresie wspólnego planowania i zarządzania w sytuacjach kryzysowych. W ramach projektu zaplanowano organizację wspólnych akcji ratowniczych, ćwiczeń i pokazów strażackich, wymianę młodzieży, zakup wyposażenia ratowniczo-gaśniczego oraz specjalistycznego samochodu strażackiego, opracowanie i wydanie wytycznych o sposobie postępowania w sytuacjach kryzysowych, organizację konferencji.
2.1.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie, PL	Kształtowanie LT-PL współpracy transgranicznej w obszarze działań związanych z zarządzaniem w sytuacjach kryzysowych	Celem ogólnym projektu jest zbudowanie efektywnego systemu współpracy podmiotów medycznych, władz lokalnych i regionalnych na obszarze polsko-litewskim w zakresie działań dotyczących sytuacji kryzysowych. Działania: zakup medycznego sprzętu oraz dostawa i montaż systemu DWA dla WSPR, prace modernizacyjne i zakup sprzętu medycznego dla Szpitala w Łoździejach, specjalistyczne szkolenia z zakresu Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy dla policjantów, ćwiczenia polsko-litewskie, działania informacyjno-promocyjne. Korzyści dla grupy docelowej: podniesienie kompetencji, zwiększenie wyposażenia i poprawa stanu infrastruktury, wypracowanie modelu współpracy pomiędzy placówkami med. i innymi

			podmiotami publicznymi na obszarze polsko-litewskim.
2.2	Powiat Giżycki, PL	Zwiększenie wydajności energetycznej budynków edukacyjnych oraz promowanie odnawialnych źródeł energii	Projekt zakłada realizację szeregu działań: wprowadzenie systemów monitorowania zużycia energii w szkołach, przeprowadzenie szkolenia z zakresu systemów zarządzania środowiskowego, przeprowadzenie termomodernizacji, instalację odnawialnych źródeł energii, opracowanie strategii na temat wprowadzania odnawialnych źródeł energii w budynkach szkolnych, wymianę urządzeń zużywających nadmiernie energię, wprowadzenie do szkolnych programów zagadnień dot. oszczędzania energii oraz zainicjowanie polsko-litewskiej sieci Eko-Szkół.
2.2.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku, PL	Bezpieczne drogi - transgraniczna współpraca Litwa-Polska w celu poprawy ochrony ludności i środowiska	Celem głównym projektu jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa ludności i ochrony środowiska na obszarze transgranicznym Polski i Litwy, a także wypracowanie nowoczesnych praktyk odnośnie współpracy transgranicznej. W ramach realizacji projektu zaplanowano m.in. nabycie specjalistycznych pojazdów (jeżdżących laboratorii).
2.2.	Gmina Miasto Ełk, PL	Współpraca w zakresie oszczędzania energii - podejmowanie decyzji w obszarze transgranicznym Litwy i Polski	Celem projektu jest wsparcie zrównoważonego rozwoju obszaru przygranicznego poprzez wspólną realizację działań związanych z oszczędzaniem energii w miastach Ełk i Alytus. Głównym działaniem w projekcie będzie budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej wraz z budynkiem sanitarno – szatniowym przy Szkole Podstawowej Nr 9 w Ełku, w którym zastosowane będą solary słoneczne do podgrzewania wody. W Alytusie w wyniku realizacji projektu zostanie zmodernizowany mały basen w Centrum Sportu i Rekreacji oraz zastosowane zostaną solary słoneczne do podgrzewania wody w małym i dużym basenie. Inne działania projektowe, które przyczynią się do realizacji jego celu to m.in. wymiana sportowa dzieci i młodzieży oraz konferencje i wizyty studyjne w obu miastach, których tematem przewodnim będą technologie energooszczędne stosowane w gospodarstwach domowych i budynkach użyteczności publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Biuro Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W realizację projektu strategicznego pod nazwą „PL-LT 112. System zarządzania działaniami ratowniczymi i obsługi europejskiego numeru ratunkowego” zostało zaangażowanych siedem podmiotów (Komendy Straży Pożarnej: w Polsce z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego oraz na Litwie z województwa Marijampole oraz Alytus). Partnerem Wiodącym projektu jest Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. Strategicznym celem projektu jest stworzenie bezpiecznego społeczeństwa na obszarze transgranicznym Polski i Litwy poprzez usprawnienie powiadamiania służb ratowniczych za pośrednictwem numeru 112. Całkowita wartość dofinansowania inwestycji z EFRR wynosi 3 876 251,66 euro a wnioskowana kwota dofinansowania przypadająca na partnera z naszego województwa jest równa 998 750 euro. Okres rzeczowej realizacji inwestycji obejmuje lata 2010 – 2012.

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk od początku wdrażania programu do dnia 31.12.2012 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 10 projektów – jednak dwa z nich pn. *BaltNet South Baltic Networking Development for Labour Market Integration* oraz *I have the right*, nie były realizowane z powodu rezygnacji partnera wiodącego.

Tabela nr 9

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2012 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego/wykorzystanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	MOMENT Modern Water Management in the South Baltic Sea Area	Urząd Marszałkowski Art. Warmińsko-Mazurskiego	Celem projektu było polepszenie zarządzania wodą w ramach partnerstwa opartego na strukturze Euroregionu Bałtyk. W ramach projektu rozwinięto i przetestowano model zarządzania polegający na współpracy z aktorami lokalnymi tzw. Partnerstwa Użytkowników Wody, przeprowadzono 11 działań pilotażowych art. na 6 mniejszych rzekach na terenie Polski, Litwy i Szwecji. Działania projektu dotyczyły problemów zanieczyszczeń przez rolnictwo i gospodarstwa domowe, użytkowania terenów leśnych, postępowania z wodą opadową oraz lepszej wymiany wiedzy i komunikacji.	42 618,15
2.	Yc3 Youth Cross-Border Cooperation and Communication Project	Urząd Marszałkowski Art. Warmińsko-Mazurskiego	Projekt miał na celu wzmocnienie udziału młodzieży w politycznych procesach decyzyjnych poprzez powołanie Rady Młodzieżowej działającej przy Euroregionie Bałtyk, składającej się z młodzieży z Danii, Szwecji, Polski, Litwy oraz Rosji. Rada Młodzieżowa umożliwiła wzmocnienie dialogu międzykulturowego pomiędzy młodzieżą oraz stanowiła platformę współpracy, wymiany doświadczeń oraz sieciowania tematów przedsiębiorczości, promowania równości, mobilności i ochrony środowiska.	26 861,10
3.	DISKE Development of Innovative Systems through Knowledge Exchange	Urząd Miasta Elbląg	Projekt polegał na współpracy pomiędzy instytucjami naukowymi a parkami technologicznymi, inkubatorami oraz władzami lokalnymi mającej przynieść zwiększenie dostępu do innowacji małych i średnich przedsiębiorstw z obszaru Południowego Bałtyku, podniesienia ich konkurencyjności, potencjału ekonomicznego oraz wzajemnej współpracy.	416 130,25
4.	Art line	Centrum Sztuki Galeria EL, Elbląg	Zasadniczym celem projektu jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy instytucjami artystycznymi i kulturalnymi w regionie Południowego Bałtyku. Projekt koncentruje się na multimedialnych i sztuce w przestrzeni publicznej. Składa się z dwóch przenikających się komponentów: Digital Art. Platform (Artystyczna Platforma Cyfrowa) oraz Cross	26106,33

			Media. Podczas trzech lat jego trwania w ramach każdego komponentu zaplanowane zostały seminaria, warsztaty i wystawy – mające miejsce zarówno w przestrzeni publicznej jak i na stronie internetowej projektu, która – poza funkcją informacyjną – stanowi wirtualną platformę prezentacji wystaw	
5.	In theatre Joint performances the South Baltic Region	Teatr Dramatyczny im. A Sewruka w Elblągu	Ogólna idea projektu to organizacja wspólnych transgranicznych spektakli teatralnych i ich wystawianie w krajach uczestniczących w projekcie. Projekt ma na celu wymianę doświadczeń,, budowanie umiejętności wśród współpracujących grup teatralnych oraz promocję wspólnej tożsamości trzech kultur transgranicznych.	152 322,10
6.	LIFEscape Implementing EULandscape Convention in the South Baltic Region	Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elblaskiej	Podstawowym celem projektu jest wypracowanie na drodze współpracy międzynarodowej wzorców ochrony krajobrazu, służących realnemu wdrażaniu postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Głównym kierunkiem podejmowanych działań jest zachowanie krajobrazów naturalnych i półnaturalnych, zapobieganie wprowadzaniu dysharmonii w krajobrazie, a także rewaloryzacja krajobrazów zdewastowanych	221 000,00
		UmiG Tolkmicko		204 212,50
7.	Ciconia Cross-border Cultural Co-operation	Elbląska Orkiestra Kameralna	Głównym celem projektu Ciconia jest wspieranie wymiany kulturalnej między uczestniczącymi w projekcie regionami Południowego Bałtyku. Wymiana dotyczyć ma przede wszystkim sztuk per formatywnych: teatrów, grup tanecznych i orkiestr.	18 666,00
Razem				1 107 916,43

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie

W oddzielnym ograniczonym naborze wniosków do Programu Południowy Bałtyk wyodrębniono projekt *Capacity Building Project*, w którym partnerem z województwa warmińsko-mazurskiego był Euroregion Bałtyk. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 30 153,75 euro.

Projekt realizowany był od marca 2010 do listopada 2011 roku i zakładał podniesienie umiejętności pisania i składania wniosków w ramach Programu Południowy Bałtyk. Celem projektu było budowanie potencjału programu głównie wśród społeczności lokalnych, poprzez szkolenia potencjalnych Beneficjentów oraz wsparcia w procesie aplikowania - w ramach projektu bezpłatne wsparcie eksperta mogły otrzymać projekty typu newcomers (brak doświadczenia w pisaniu projektów).

Program Sąsiedztwa Polska - Litwa - Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Litwa – Polska – Rosja. W 2010 roku zakończył się I otwarty nabór

wniosków. W marcu 2011 roku nastąpiła aktualizacja tekstu Programu Operacyjnego obejmująca uwzględnienie w budżecie programu wkładu finansowego Federacji Rosyjskiej.

Tabela nr 10
Projekty realizowane w ramach Programu Litwa – Polska – Rosja z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2012 r.)

Działanie	Partner Wiodący	Nazwa projektu	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (EUR)
2.1	Federalny Uniwersytet Bałtycki im. Immanuela Kanta (Rosja)	Zalew Wiślaný i Kuroñski jako miejsce krzyżowania się turystyki i wzajemnych oddziaływań społeczności Południowo-Wschodniego Bałtyku: od historii do czasów współczesnych (CROSSROADS 2.0)	Głównym zamiarem projektu jest poprawa atrakcyjności i konkurencyjności litewsko-polsko-kaliningradzkiego obszaru transgranicznego przyległego do Zalewów – Wiślanego i Kuroñskiego oraz zwiększenie napływu turystów.	212 215,50
2.1	Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Kaliningradzie (Rosja)	Sieć Informacji Turystycznej (TourInfoNet)	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja, poprzez utworzenie efektywnego transgranicznego systemu rozpowszechniania informacji turystycznej oraz promocji wspólnych produktów turystycznych w obszarze Programu i poza nim	369 000,00 ¹⁶⁷
2.1	Stowarzyszenie Gmin „Polskie Zamki Gotyckie” (Polska)	Podniesienie atrakcyjności północno-wschodniej Polski oraz Obwodu Kaliningradzkiego poprzez rozwój i promocję wspólnych tras turystycznych.	Głównym celem projektu jest poprawienie skuteczności współpracy pomiędzy 4 partnerami projektu, w celu zachowania i promocji wspólnego kulturowego dziedzictwa północno-wschodniej Polski oraz Obwodu Kaliningradzkiego.	115 200,00 ¹
2.3	Państwowy Instytut Edukacyjny Doszkalania Zawodowego Specjalistów Agrobiznesu w Kaliningradzie (Rosja)	Wsparcie i rozwój rolniczej działalności gospodarczej - od doświadczenia lokalnego do współpracy transgranicznej	Głównym celem projektu jest zwiększenie standardu życia mieszkańców obszarów wiejskich w obszarze działania Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013	122 535,00
2.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie (Polska)	„Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami.”	Głównym celem projektu jest wzrost wiedzy i umiejętności kluczowego personelu publicznych służb odpowiedzialnych za rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim i Obwodzie Kaliningradzkim.	93 720,33
2.2	Państwowa jednostka budżetowa opieki zdrowotnej Obwodu Kaliningradzkiego "Miejska Stacja Pogotowia" (Rosja)	Rozwój nowoczesnej stacji pogotowia ratunkowego poprzez budowę infrastruktury, zwiększeniu pomocy medycznej i doświadczenia w regionie współpracy transgranicznej	Projekt ma celu osiągnięcie szybkiej, profesjonalnej oraz skutecznej pomocy dla mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego w przypadku leczenia w karetce pogotowia poprzez przebudowę i modernizację budynku stacji pogotowia kaliningradzkiego, zakup karetek i sprzętu.	2 553 721,00 ¹
2.2	Regionalny Szpital Kliniczny w Obwodzie Kaliningradzkim (Rosja)	Wysoka jakość chirurgii ponad granicami	Głównym celem projektu jest stworzenie podstawy pod transgraniczny system nauczania i zaawansowanego szkolenia dla chirurgów w obszarze Programu (Obwód Kaliningradzki oraz Województwo Warmińsko-Mazurskie) poprzez utworzenie transgranicznych centrów nauczania w Kaliningradzie i Olsztynie.	762 301,50
2.2	Sanatorium Pediatriczno-Ortopedyczne „Pioniersk” - Instytucja Państwowa	Program zapobiegania wadom postawy i skoliozie u dzieci z małych miast i obszarów wiejskich	Głównym celem projektu jest zmniejszenie tempa wzrostu przypadków niepełnosprawności oraz wzrost jakości życia dzieci zamieszkałych w małych miastach i na terenach wiejskich.	1 821 651,43

¹⁶⁷ Wartość przyznanego dofinansowania wszystkim partnerom projektu.

	Ministerstwa Zdrowia i Rozwoju Społecznego Federacji Rosyjskiej			
2.2	Administracja Rejonu Miejskiego Jurbarkas	Rozwój infrastruktury i współpracy w edukacji zdrowotnej	Ogólnym celem projektu jest promocja współpracy wśród Litewskich, Polskich i Rosyjskich obszarów przygranicznych w zakresie edukacji zdrowotnej, rozwiązywania problemów z niewystarczającą aktywnością fizyczną dzieci i młodzieży oraz stymulowanie współpracy specjalistów w dziedzinie edukacji zdrowotnej	109 000
2.2	Gmina Miejska Kętrzyn (Polska)	Miasta Kętrzyn i Svetly jako Transgraniczne Centra Kultury Fizycznej dzięki rozwojowi usług publicznych powiązanych z integracją wrażliwych grup społecznych przy pomocy aktywnej współpracy transgranicznej	Ogólnym celem projektu jest stworzenie warunków do dialogu międzykulturowego i zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem wrażliwych grup społecznych.	123 050,00
1.1	Gmina miejska Kętrzyn (Polska)	Energooszczędne zarządzanie zasobami - wspólne modele dla małych miast na przykładzie gmin Kętrzyn i Swietłyj	Ogólnym celem projektu jest zmniejszenie zużycia energii w sferze komunalnej i przez gospodarstwa domowe w małych miastach.	334 478,98
2.1	Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu (Polska)	"Muzea ponad granicami"	Celem ogólnym projektu jest zwiększenie potencjału ekonomicznego oraz pogłębienie integracji regionów przygranicznych partnerów, a także promocja wspólnych przedsięwzięć turystycznych bazujących na dziedzictwie kulturowym. Swoim działaniem projekt obejmie miasta Elbląg (Polska) i Kaliningrad (Rosja).	2 621 500
1.1	Starostwo Powiatowe w Pisz (Polska)	Środowisko chronione - zdrowe młode pokolenie	Ogólną ideą projektu jest przyczynianie się do zmniejszenia zużycia nieodnawialnych źródeł energii na obszarze przygranicznym.	1 628 694,90
1.2	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie	Usprawnienie połączenia transgranicznego pomiędzy Polską i Rosją poprzez przebudowę drogi wojewódzkiej numer 591 (granica państwa- Barciany, Kętrzyn, Mrągowo).	Głównym celem Programu jest wzmocnienie nawierzchni drogi nr 591 odcinkami między Kętrzynem i Mrągowem.	3 982 711,50
2.2	Wojewódzki Szpital Zespólny w Elblągu (Polska)	Rozwój jednostek ratownictwa medycznego poprzez modernizację infrastruktury, rozszerzenie wsparcia systemu decyzyjnego oraz zwiększenie świadczeń medycznych w oparciu o współpracę transgraniczną	Ogólnym celem projektu jest zwiększenie wydajności funkcjonowania usług ratownictwa medycznego w obszarze transgranicznym Polski i Rosji poprzez modernizację jednostek ratownictwa medycznego oraz podniesienie standardów usług świadczonych przez partnerów projektu.	1 701 528,00
2.2	Stowarzyszenie Gmin RP „Euroregion Bałtyk”	Kultura i sztuka. Krok drugi – Nowa jakość edukacji (Culart II)	Głównym celem projektu jest rozwój potencjału społecznego poprzez zwiększenie szans dostępu do edukacji. Autorzy projektu planują przeprowadzenie działań mających na celu wzmocnienie współpracy, podniesienie kwalifikacji specjalistów w instytucjach kulturalnych oraz lepszej rozpoznawalności instytucji kultury w oczach społeczności lokalnych i w internecie.	123 577,20
2.1	Miasto Elk (Polska)	Rozwój aktywnej turystyki podstawą współpracy polsko-rosyjskiej	Głównym celem projektu jest wsparcie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego poprzez zwiększenie oferty turystycznej w Elku i Oziersku dzięki rozwinięciu i promocji współpracy samorządów lokalnych w dziedzinie turystyki transgranicznej.	213 670,80
2.3	Gmina Miejska Elk (Polska)	Biuro promowania przedsiębiorczości	Głównym celem projektu jest promowanie	103 477,33

			społecznego, gospodarczego i przestrzennego rozwoju, utworzenie i promowanie transgranicznej współpracy pomiędzy małymi i średnimi przedsiębiorstwami, organizacjami przedsiębiorców i samorządów wspierającymi przedsiębiorczość.	
2.2	Teatr im. A. Sewruka w Elblągu (Polska)	Dialog multikulturowy – multikulturowe teatry – wzmocnienie integracji społecznej i kulturowej obszarów granicznych	Głównym celem projektu jest nawiązanie efektywnej współpracy transgranicznej w regionach granicznych Litwy, Polski i Rosji, pokonanie barier, stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju kultury ponad granicami promując: włączenie społeczne, nawiązywanie kontaktów, budowanie zaufania poprzez współpracę i wypracowanie rozwiązań dla wspólnych wyzwań i problemów.	222 850,00
2.2	Gmina Górowo Iławeckie (Polska)	Rozwój obszarów transgranicznych i ich współpracy przez budowę infrastruktury sportowej w Górowie Iławeckim i Bagrationowsku	Ogólnym celem projektu jest rozwój potencjału ludzkiego poprzez poprawę warunków społecznych, warunków rządzenia i szans edukacyjnych.	2 435 921,56
1.1	Gmina Olecko (Polska)	Partnerstwo na rzecz ochrony wód obszaru transgranicznego Litwy, Polski i Rosji	Ogólną ideą projektu jest poprawa warunków i standardu życia mieszkańców obszaru transgranicznego objętego działaniami projektu.	1 561 101,30
2.2.	Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie (Polska)	Zdrowe płuca dla jednego i wszystkich	Głównym celem projektu jest zmniejszenie umieralności i zachorowalności w wyniku chorób układu oddechowego, w tym gruźlicy, w obszarze transgranicznym.	477 000
2.2	Miasto Kętrzyn (Polska)	Edukacja sportowa na terenie transgranicznym – przygotowanie i budowa stadionów sportowych w gminie Kętrzyn oraz w Ozyrsku	Głównym celem projektu jest rozwój współpracy pomiędzy regionem Warmia i Mazury (Polska) oraz Obwodem Kaliningradzkim (Rosja) zorientowanym na poprawę trans granicznej edukacji sportowej mieszkańców tych obszarów.	561 400,93
2.2	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (Polska)	Bliscy sąsiedzi w XXI wieku – nowa komunikacja i postrzeganie	Ogólnym celem projektu jest rozwój kontaktów społecznych oraz współpracy transgranicznej szczególnie w dziedzinie edukacji, pomiędzy społecznością obszaru przygranicznego Warmii i Mazur z Polski i Obwodu Kaliningradzkiego z Rosji, poprzez analizę trendów i wyzwań procesu intensyfikacji wzajemnej współpracy, pomiędzy instytucjami naukowymi regionów a także promowanie wspólnych przedsięwzięć w dziedzinie edukacji.	265 741,40
2.4	Instytut Morski w Gdańsku (Polska)	Możliwości i korzyści ze wspólnego wykorzystania Zalewu Wiślanego	Ogólnym celem projektu jest intensyfikacja współpracy społeczno-gospodarczej pomiędzy regionami Zalewu Wiślanego. Cele szczegółowe, które będą wspierać ogólną ideę włączając kilka „miękkich działań”.	123 154,2
2.2	Gmina Kętrzyn (Polska)	Zdrowie jest najważniejsze – profilaktyka zdrowotna mieszkańców Gminy Kętrzyn i Ozierska	Ogólnym celem projektu jest rozwój współpracy pomiędzy Gminą Kętrzyn i Okręgiem Oziersk w kierunku poprawy stanu zdrowia mieszkańców obu regionów.	100 121,00
2.2	Powiat Węgorzewski (Polska)	Budowa Kompleksu Sportowo-Rekreacyjnego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Węgorzewie	Głównym celem projektu jest rozwój potencjału ludzkiego poprzez poprawę i wyrównanie szans edukacyjnych w Powiecie Węgorzewskim (Polska) i Okręgu Miasta Oziersk (Rosja).	535 683,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Biuro Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Osobną procedurą zostały zgłoszone projekty strategiczne. Do końca 2012 r. zatwierdzono do realizacji dwa projekty strategiczne, w których partnerem jest Beneficjent z województwa warmińsko-mazurskiego. Są to:

- 1) „Przebudowa drogi krajowej nr 65 na odcinku Gołdap – Kowale Oleckie”. Projekt realizowany przez Generalną Dyрекcję Dróg krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie, o wartości dofinansowania 9 998 650 euro. Ogólnym celem projektu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu transgranicznego po obu stronach granicy oraz ulepszenie dostępności oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego Polsko-Rosyjskiego przejścia granicznego Gołdap – Gusiev poprzez poprawę jakości połączeń transportowych pomiędzy narodowymi i międzynarodowymi szlakami komunikacyjnymi poprzez podniesienie jakości odcinka drogi krajowej nr 65 oraz podniesienie nośności do 115kN/oś.
- 2) „Ochrona wód przybrzeżnych Bałtyku – NEFA BALT II”. Projekt realizowany przez Gminę Sopot, o wartości dofinansowania 810 000 euro. Ogólnym celem projektu jest poprawa warunków życia społeczności lokalnej i zwiększenie turystycznej atrakcyjności poprzez ochronę i podniesienie jakości przybrzeżnego akwenu Południowego Bałtyku (Zatoka Gdańska i Zalew Wiślany/Zatoka Kaliningradzka).

W ramach współpracy transnarodowej swoją kontynuację na lata 2007-2013 znalazł Program Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego. Do końca 2012 r. odbyło się 5 naborów wniosków. Z województwa warmińsko-mazurskiego realizacji podlega siedem projektów.

Tabela nr 10

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2012 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	Baltfood BaltFood - The BSR Food Cluster: Innovation and Competitiveness in Action	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	Celem projektu jest złączenie 6 różnych klastrów żywnościowych z różnych krajów w jeden wspólny klaster Regionu Morza Bałtyckiego a przez to wzmocnienie konkurencyjności rynku spożywczego na arenie Unii Europejskiej.	115 600,00
2.	Transbaltic Towards an integrated transport systems in Baltic Sea Region	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko Mazurskiego	Celem projektu jest zintegrowanie systemów transportowych w Regionie Morza Bałtyckiego, harmonizacja planów infrastruktury w tym korytarzy paneuropejskich, wypracowanie wspólnych planów działań dotyczących rozwoju transportu w Regionie Morza Bałtyckiego, oraz stworzenie planów biznesowych związanych z rozwojem transportu.	94 004,05
3.	IBI Net Intercountry Buisness Incubators' Network	Miasto Elbląg	Projekt ma na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy inkubatorami przedsiębiorczości w Regionie Morza Bałtyckiego poprzez ustanowienie sieci inkubatorów przedsiębiorczości z Łotwy,	90 397,50

			Polski, Białorusi, Niemiec oraz Szwecji, poprzez tę transnarodową współpracę projekt ma przynieść korzyść dla MŚP poprzez wzrost jakości usług, podniesienie wydajności inkubatorów oraz tym samym ma wypracować skuteczne rozwiązania sprzyjające pokonaniu kryzysu ekonomicznego.	
4.	BSR QUICK Qualification, Innovation, Cooperation and Keybusiness for SMEs	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	Projekt dotyczy wzmocnienia absorpcji innowacyjności MŚP, poprzez wprowadzenie rozwiązań opartych na badaniach i rozwoju, stworzenie sieci współpracy MŚP, stałej sieci współpracy uniwersytetów, współpracy pomiędzy tymi sektorami oraz poprawę ogólnych polityk dotyczących przedsiębiorców poprzez podniesienie jakości pracy, stworzenie metodologicznych i praktycznych wytycznych i wskazówek dla sektora przedsiębiorstw.	136 000,00
5.	ACL Amber Coast Logistic	Zarząd Portu w Elblągu	Jest wspólnym projektem logistycznym, który wspiera koordynację rozwoju multimodalnych centrów logistycznych, a tym samym sprzyja połączeniu odległych regionów w południowych i wschodnich częściach regionu Morza Bałtyckiego. Celem projektu jest tym samym poprawa przepływu towarowych i dostępności zarówno na morzu jak i strefą ogólnodostępną oraz wzmocnienia więzi gospodarczych między wschodzącymi krajami Europy Wschodniej, takimi jak Białoruś, Federacja Rosyjska i Ukraina oraz państwami członkowskimi UE w regionie Morza Bałtyckiego (BSR), w celu ułatwienia wzajemnego zrównoważonego rozwoju.	98 855,00
6.	Baltic Landscape	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Długoterminowym celem projektu jest wspieranie dobrego zarządzania zalesionymi obszarami, które stoją przed nowymi wyzwaniami spowodowanymi przez m.in. globalizację, zmiany klimatu, żądania zarówno bardziej intensywnego wykorzystania zasobów naturalnych, jak również zwiększonej ich ochrony, a także rozpoczęcie procesu budowania obszaru Lasu Modelowego. Projekt przyczyni się także do wypracowania systemu dobrych praktyk oraz rozwiązywania problemów związanych z zarządzaniem krajobrazem, terenami leśnymi i wodami	127 190,60
		Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie		217 438,50
7.	Transgovernance	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Celem projektu jest pokazanie, w jaki sposób wielopoziomowe zarządzanie (z udziałem sektora administracji centralnej, samorządowej i biznesu) może przyczynić się do skutecznego wdrażania polityk i planów transportowych (w skali makro i regionalnej).	42 500,00
Razem				921 985,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

W ramach Programu Współpracy Transnarodowej Europa Środkowa ogłoszono cztery nabory wniosków. Do końca 2012 r. z województwa warmińsko-mazurskiego

zaakceptowano do realizacji 2 projekty: *Strengthening the energetic use of biomass in Central and Eastern Europe by establishing a standardised transnational consulting net for regions* (COACH BioEnergy) oraz *Save Our Lives. A Comprehensive Road Safety Strategy for Central Europe* (SOL), przy czym w przypadku jednego projektu partner z województwa warmińsko-mazurskiego wycofał się z realizacji. W 2011 r. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Olsztynie dołączył do wdrażanego już projektu SOL - *Save Our Lives. A Comprehensive Road Safety Strategy for Central Europe* zastępując partnera, który wycofał się z realizacji. Partner dysponuje budżetem 267 362,40 euro z EFRR. Tym samym suma środków lokowanych dla projektów COACH Bioenergy oraz SOL wynosi blisko 300 tys. euro.

Do 31 grudnia 2012 roku w ramach Programu INTERREG IV C ogłoszono 4 nabory wniosków, w ramach których z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji pięć projektów.

Tabela nr 11

Projekty realizowane w ramach Programu INTERREG IV C z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego wg podpisanych umów o dofinansowanie na rok 2012.

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	NEEBOR Networking for Enterprises in the Eastern External Border Regions	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego	Projekt powstał w ramach Sieci Współpracy Wschodnich Regionów Granicznych Unii Europejskiej (NEEBOR). Głównym celem projektu jest wypracowanie innowacyjnych rozwiązań dla przedsiębiorstw działających w regionach granicznych Unii Europejskiej, zwłaszcza dla handlu z państwami poza unijnymi, lepszego dostępu do wiedzy i finansowania w peryferyjnych granicznych regionach UE a także wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w sektorze przedsiębiorstw w tych regionach.	66 045,00
2.	B2N Business to Nature - Interregional Approach to SMEs and Entrepreneurship Policies in Natural Areas	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego	Projekt ma na celu promocję przedsiębiorczości w słabo rozwiniętych i peryferyjnych obszarach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi co wpływa różnorodnie na ich potencjał. Projekt zakłada przeprowadzenie analiz dotyczących obecnego stanu przedsiębiorstw pod kątem walorów przyrodniczych oraz wypracowanie nowych polityk i strategii a także metodologii dla rozwoju przedsiębiorstw w takich obszarach.	155 108,00
3.	SURF Nature Sustainable Use of Regional Funds for Nature	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Projekt ma na celu optymalizację regionalnych polityk i praktyk zmierzającą do promocji terenów środowiska naturalnego objętych ochroną. Projekt zakłada także przeprowadzenie oceny wpływu udostępnionych pierwszy raz w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego tak wysokich środków finansowych na ochronę środowiska oraz promocję tychże możliwości finansowych UE do tworzenia projektów ochrony przyrody.	85 850,00
4.	ENGAGE Enhancing "Next Generation Access" Growth in Europe	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w	Celem projektu ENGAGE jest wsparcie biorących udział w projekcie publicznych partnerów w zdefiniowaniu najlepszego gospodarczego modelu rozwoju szerokopasmowej sieci informatycznej na	61 115,00

		Olsztynie	terenie słabo zaludnionych obszarów.	
5.	TOURAGE Development Senior Tourism in Remote Regions	Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk	Ogólnym celem projektu jest wzmocnienie gospodarki regionalnej poprzez rozwój turystyki dla osób starszych oraz wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez wymianę rozwiązań i doświadczeń dotyczących usprawnienia polityki rozwoju regionalnego w obszarze turystyki dla seniorów.	96 674,00
Razem				464 792,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest dokumentem, który określa zakres i formę wsparcia obszarów wiejskich w Polsce w kolejnym okresie programowania, to jest w latach 2007-2013. Duża część przewidzianych w programie działań jest kontynuacją instrumentów wdrażanych w latach 2004-2006 w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, realizującego w Polsce tzw. działania towarzyszące Wspólnej Polityce Rolnej oraz Sektorowego Programu Operacyjnego „*Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz obszarów wiejskich 2004-2006*”, realizującego cele Polityki Spójności UE.

PROW 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Wspólnot Europejskich nr CCI2007PL06RPO001 w dniu 7 września 2007 roku. Łączna kwota dofinansowania w ramach Programu wyniosła ponad 17,4 mld euro, z czego ok. 13,4 mld euro pochodzi z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFROW¹⁶⁸.

Pomoc finansowa z PROW 2007-13 udzielana: rolnikom, przedsiębiorcom i lokalnym samorządom oraz właścicielom lasów przeznaczana jest na budowę nowoczesnego, konkurencyjnego sektora rolno-spożywczego i leśnictwa, prowadzenie działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska naturalnego, na rozwój kultury i zachowanie tradycji na wsi oraz działania na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców wsi i ich aktywizacji gospodarczej.

Główne cele, których realizację ułatwia pomoc finansowa udzielana z PROW 2007-2013 to:

- przyspieszanie modernizacji gospodarstw rolnych;
- podwyższanie konkurencyjności przetwórstwa spożywczego i jakości żywności;
- ożywienie przemian w rolnictwie i rynku ziemi przez przyznawanie rent strukturalnych oraz premii ułatwiających start zawodowy młodym rolnikom i finansowanie scalania gruntów;
- zachęcanie rolników do gospodarowania w sposób przyjazny środowisku oraz do zachowania rodzimych ras i cennych przyrodniczo siedlisk roślin;
- wspieranie dopłatami ONW działalności rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania;
- polepszanie lesistości kraju przez udzielanie pomocy finansowej na zalesianie gruntów o małej przydatności rolniczej;
- pobudzanie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy na terenach wiejskich;

¹⁶⁸ „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.XII.2011 r.” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2012 r.

- odnowa wsi, rozbudzenie aktywności jej mieszkańców i budowa kapitału społecznego na wsi;
- podwyższanie kwalifikacji rolników i właścicieli lasów oraz ułatwianie im dostępu do płatnych usług doradczych;
- polepszanie jakości życia na terenach wiejskich.

W ramach PROW uruchomione zostały 23 działania podzielone na cztery tzw. osie. Wśród nich znajduje się specjalna pomoc skierowana do rolników, których gospodarstwa zostały zniszczone podczas powodzi w 2010 r. Piętnaście działań z tego programu wdraża ARiMR, sześć samorządy wojewódzkie a po jednym Agencja Rynku Rolnego i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA).

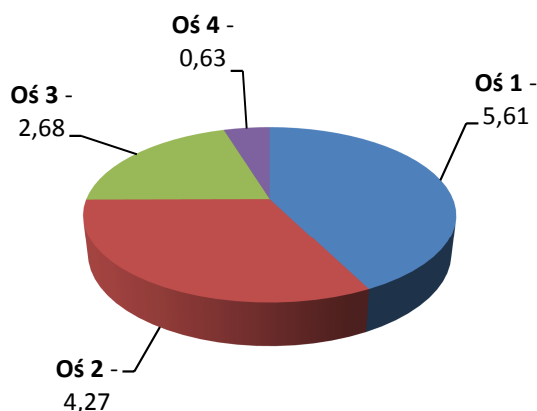
Działania PROW 2007-2013 realizowane są w ramach czterech osi priorytetowych:

1. Oś 1 (gospodarcza) „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”
2. Oś 2 (środowiskowa) „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”
3. Oś 3 (społeczna) „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”
4. Oś 4 LEADER

Podział środków pochodzących z EFRROW w podziale na osie przedstawia rycina nr 8.

Rycina nr 8

Podział środków z PROW 2007-2013 z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW w rozbiciu na osie (w mld euro na cały okres programowania)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl). Wygenerowano 06.04.2011 r.

Od początku realizacji programu do końca 2012 r. ogółem zostało złożonych 5 415 524 wniosków o przyznanie pomocy finansowej, natomiast liczba zawartych umów lub wydanych decyzji¹⁶⁹ wyniosła 5 064 923. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12

Liczba złożonych wniosków i podpisanych umów/wydanych decyzji w ramach PROW 2007-2013 (stan na 31.12.2012 r.)*

Kod działania	Nazwa działania	Złożone wnioski	Zawarte umowy/wydane decyzje	
		Liczba	Liczba	Wartość dofinansowania umów/decyzji z EFRROW (zł)

¹⁶⁹ Pomoc finansową na podstawie wydanych decyzji otrzymują beneficjenci działania 125 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i doskonaleniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” – Starości (Schemat I) oraz Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych (Schemat II).

Oś 1	Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego	225 402	168 911	11 199 823 418,70
111	Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie	392	85	61 214 056,31
112	Ułatwianie startu młodym rolnikom	29 240	23 239	1 201 106 250,00
113	Renty strukturalne	28 535	19 943	
114	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	52 164	42 540	121 574 430,00
121	Modernizacja gospodarstw rolnych	79 017	57 031	6 057 439 144,18
123	Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	2 844	1 485	2 143 691 967,14
125	Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa	620	501	1 250 952 186,18
126	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	6 954	2 894	163 689 979,90
132	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	24 656	20 283	56 020 489,41
133	Działania informacyjne i promocyjne	57	17	3 621 251,23
142	Grupy producentów rolnych	923	893	140 513 664,35
Oś 2	Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	5 073 168	4 842 920	11 330 840 123,34
211/212	Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	4 456 068	4 289 959	6 283 322 235,75
214	Program rolnośrodowiskowy	598 930	541 583	4 484 372 367,35
221/223	Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	17 778	11 084	185 223 278,63
226	Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych	392	294	377 922 241,60
Oś 3	Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	72 379	33 637	8 372 048 591,61
311	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	28 999	14 120	931 618 241,14
312	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	31 252	10 351	1 406 084 197,11
321	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	4 390	3 386	4 430 673 572,00
313/322/323	Odnowa i rozwój wsi	7 738	5 780	1 603 672 581,36
Oś 4	LEADER	44 575	19 455	1 425 215 386,88
413	Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju	43 017	18 189	996 657 918,03
421	Wdrażanie projektów współpracy	386	269	11 461 969,59
431	Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	1 172	997	417 095 499,25
Razem		5 415 524	5 064 923	32 327 927 520,52

*bez Pomocy Technicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w opracowaniu „Sprawozdanie Roczne z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 za 2012 rok” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, czerwiec 2013 r.

Najwięcej, bo aż 4 289 959 decyzji, wydano w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”. Suma dokonanych wypłat wyniosła prawie 6,2 mld zł. Dopłaty ONW otrzymuje co roku około 750 tys. rolników.

Ponad 541 583 beneficjentów otrzymało wsparcie z działania „Program rolnośrodowiskowy”. Zatwierdzone środki do końca 2012 roku (4,48 mld zł) otrzymały m.in. gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji, utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin oraz stosujące technologie zapobiegające erozji gleb.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się również działanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”, w ramach którego podpisano 57 031 umów, na kwotę dofinansowania z EFRROW ponad 6 mld zł. Większość inwestycji wykonanych w ramach tego działania dotyczyła zakupu nowych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Najmniej umów – 17, podpisano w działaniu „Działania informacyjne i promocyjne”, na kwotę 3,61 mld zł.

Do 31.12.2012 r. liczba zawartych umów i/lub wydanych decyzji z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 1 595, na kwotę dofinansowania EFRROW 436 550 659,20 zł. Najwięcej umów zawarto w ramach działania 413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju* – 975, na kwotę dofinansowania 39 251 333,65 zł. Pod względem przyznanego dofinansowania najwięcej środków otrzymali beneficjenci działania 321 *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* (181 umowy na kwotę dofinansowania 214 857 672,00 zł).

Szczegółowe zestawienie dla województwa warmińsko-mazurskiego dot. podpisanych umów/wydanych decyzji prezentuje tabela nr 13.

Tabela nr 13

Zestawienie podpisanych umów/wydanych decyzji w województwie warmińsko-mazurskim (stan na 31.12.2012 r.)¹⁷⁰

Oś/ Działanie	Złożone wnioski (szt.)	Zawarte umowy /wydane decyzje (czynne)		
		Liczba	Kwota umów/decyzji (zł)	
			Ogółem	EFRROW
0.	1.	2.	3.	4.
Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego	49	44	88 761 845,55	66 571 383,99
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	49	44	88 761 845,55	66 571 383,99
<i>w tym operacje z zakresu retencji wodnej ("nowe wyzwania" - art 16a rozporządzenia 1698/2005)</i>	0	0	0,00	0,00
Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	0	0	0,00	0,00
Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarski wiejskiej	817	529	481 708 286,52	313 040 791,00
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	268	181	323 823 108,71	214 857 672,00
<i>w tym operacje dotyczące budowy i modernizacji targowisk</i>	10	10	13 449 798,01	8 217 705,00
<i>w tym operacje dotyczące infrastruktury szerokopasmowego internetu ("nowe wyzwania" - art 16a rozporządzenia 1698/2005)</i>	0	0	0,00	0,00
Odnowa i rozwój wsi	549	348	157 885 177,81	98 183 119,00
LEADER	2 072	1 022	77 364 175,27	56 938 484,21

¹⁷⁰ Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawałko 07.03.2013 r.

Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	2014	975	55 255 237,07	39 251 333,65
Wdrażanie projektów współpracy	18	10	474 664,41	379 731,53
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	40	37	21 634 273,79	17 307 419,03
OGÓŁEM	2 938	1 595	647 834 307,34	436 550 659,20

Źródło: Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawałko 04.12.2012 r.

Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011

Program Wieloletni pn. „*Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011*” został zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 28 października 2008 roku. Przedsięwzięcia realizowane w ramach programu dotyczyły m.in. :

- przebudowy, budowy lub remontu kluczowych odcinków dróg gminnych i powiatowych, skutkujące zwiększeniem płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego (tj. przebudowy drogi gruntowej na drogę o twardej nawierzchni, zmiany geometrii drogi, podniesienia nośności konstrukcji, wyrównania nawierzchni, budowy chodników, azyli dla pieszych, oddzielenia ruchu pieszych od ruchu pojazdów, montażu sygnalizacji świetlnej czy barier ochronnych);
- stworzenia powiązań sieci dróg lokalnych z siecią dróg wojewódzkich i krajowych, tak, aby zwiększać dostępność lokalnych ośrodków gospodarczych.

Projekty realizowane były od 31.10.2008 r. do 30.11.2011 r.

Corocznie w latach 2009-2011 rząd przeznaczał kwotę 1 mld zł dotacji celowej, a jednostki samorządu terytorialnego co najmniej 1 mld zł wkładu własnego na realizację wybranych projektów.

W latach 2009-2010 środki były rozdzielane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w równych proporcjach pomiędzy poszczególne województwa (po 62,5 mln zł), z czego 50% otrzymywały gminy i 50% powiaty. W dniu 15.09.2010 roku decyzją Rady Ministrów dokonano modyfikacji zapisów „*Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011*” wprowadzając m.in. zapis o skorelowaniu wielkości dotacji celowej z budżetu państwa ze zróżnicowaną skalą potrzeb JST w zakresie inwestycji drogowych w poszczególnych województwach, poprzez przyjęcie na lata 2010-2011 podziału dotacji pomiędzy województwa, uwzględniającego powierzchnię i liczbę ludności oraz łączną długość znajdujących się na ich obszarze dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni. W wyniku nowych zapisów województwo warmińsko-mazurskie otrzymało kwotę 56,32 mln zł do podziału na pół między gminy i powiaty.

Przedmiotem dofinansowania NPPDL mogły być:

- jeden projekt zgłoszony przez gminę;
- dwa projekty zgłoszone przez powiat;
- dwa projekty zgłoszone przez miasto na prawach powiatu (od września 2010r.)

Dofinansowanie jednego projektu nie mogło przekroczyć kwoty 3 mln zł rocznie jak również projekt nie mógł być dofinansowany ze środków UE czy też rezerwy subwencji ogólnej budżetu państwa.¹⁷¹

¹⁷¹ Artykuł „Ruszył program budowy dróg lokalnych” Wspólnota Nr 46, 15 listopada 2008 r.

W latach 2009-2011 z województwa warmińsko-mazurskiego złożono ogółem 320 projektów o dofinansowanie, z czego 190 zostało zatwierdzonych do realizacji. Szczegółowe dane prezentuje tabela nr 14.

Tabela nr 14

Wnioski złożone i zatwierdzone do dofinansowania w ramach NPPDL z województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2009-2011.

	2009		2010		2011	
	gminy	powiaty	gminy	powiaty	gminy	powiaty
Nabór wniosków	71	37	80	33	66	33
Podpisane umowy	46	35	29	28	27	25
Przyznana kwota dotacji ogółem (tys. zł)	32 067,00	30 376,80	28 160,00	28 160,00	25 394,80	30 925,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Statystyka Programu NPPDL w latach 2009-2012 (www.uw.olsztyn.pl), Wygenerowano 07.03.2013 r.

W ramach wniosków wybranych do realizacji w latach 2009-2011 w województwie warmińsko-mazurskim udało się wybudować i/lub wyremontować ponad 533,08 km dróg powiatowych i gminnych.

Realizacja *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011* została zakończona. W wyniku jego realizacji udało się zmodernizować w sumie ok. 8 tys. km dróg w całym kraju. Dotychczasowy program, decyzją Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 roku, będzie kontynuowany w latach 2012-2015 jako „Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”.

Zgodnie z nowym programem, w 2012 roku rząd przekaże samorządom na realizację zadań drogowych 200 mln zł, a w kolejnych latach po 1 mld zł rocznie. Łącznie dofinansowanie projektów dróg lokalnych wyniesie 3,2 mld zł. Program zakłada zrównoważony podział środków przeznaczonych na drogi powiatowe i gminne, ograniczenia liczby dofinansowanych zadań oraz kwoty dotacji, a także zasady wykorzystania oszczędności przetargowych.

Przyjęty podział przeznaczonych na dotację kwot wydatków z budżetu państwa pomiędzy województwa uwzględnia: powierzchnię, zaludnienie, rozmiar sieci dróg lokalnych oraz wielkość PKB na mieszkańca. W wyniku takiego podziału województwo warmińsko-mazurskie otrzyma w latach 2012-2015 kwotę 191 mln zł. Suma dotacji podzielona zostanie po 50% na dofinansowanie projektów dróg powiatowych i gminnych. Zadania realizowane w ramach programu muszą zostać zakończone w roku, na który dotacja została udzielona.

W 2012 roku każda jednostka (gmina, powiat, miasto na prawach powiatu) może skorzystać z dofinansowania nie więcej niż jednego zadania. W latach 2013-2015, w każdym roku, gmina (w tym miasto na prawach powiatu) może skorzystać z dofinansowania nie więcej niż z jednego zadania, a powiat – nie więcej niż dwóch zadań.

Najwięcej kontrowersji budzi zapis nowego programu dotyczący finansowania inwestycji w proporcji 7/3. Maksymalnie dofinansowanie zadania w wysokości 30% i wkład własny w wysokości nie mniej niż 70% może spowodować zmniejszone zainteresowanie aplikowaniem o wsparcie. Niedostatek środków na wkład własny (wkład własny gminy lub powiatu może obejmować środki od innych podmiotów publicznych lub prywatnych, ale nie może pochodzić z budżetu państwa ani budżetu UE) może okazać się największą barierą dla realizacji programu.

Zakłada się, że druga edycja programu pozwoli na przebudowę, budowę oraz modernizację nieco ponad 13 tys. km dróg lokalnych.¹⁷²

¹⁷² www.msw.gov.pl/portals/pl/2/9338/Ruszyl_nabor_na_schetynowki.html

W wyniku naboru na rok 2012 w województwie warmińsko-mazurskim zatwierdzono do realizacji 26 z 47 zadań na łączną kwotę 11 940,00zł. Do dofinansowania wybrano 19 projektów zgłoszonych przez powiaty na kwotę 5 373,00zł oraz 28 zadań w gminach na kwotę 6 567,00zł.¹⁷³

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

Konsekwencją członkostwa Polski w Unii Europejskiej było przystąpienie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Na mocy Umowy o rozszerzeniu EOG z 14 października 2003 r. ustanowiona została pomoc finansowa krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), tworzących EOG, dla najmniej zamożnych państw UE, w tym także Polski.

W październiku 2004 r. polski rząd podpisał dwie umowy, które umożliwiły korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej: *Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* oraz *Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego*. Darczyńcami są 3 kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

Pomoc jest udzielana w ramach dwóch instrumentów finansowych: *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* i *Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* (EOG). Przyznana Polsce kwota w wysokości 533,51 mln euro, stanowiła 48% wszystkich środków dostępnych w ramach oferowanych Mechanizmów.

Oba Mechanizmy zostały objęte jednolitymi zasadami i procedurami oraz podlegają jednemu systemowi zarządzania i wdrażania w Polsce. Obecnie funkcję koordynacyjną w tym względzie - jako Krajowy Punkt Kontaktowy - pełni Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Wdrażanie Mechanizmów Finansowych w Polsce odbywa się na podstawie Programu Operacyjnego, przy uwzględnieniu wytycznych przygotowanych przez państwodarzczyńców.

Środki finansowe w ramach *Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* są dostępne na realizację projektów w następujących sześciu obszarach priorytetowych:

- ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii;
- promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami;
- ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast;
- rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmocnienie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmocnienie wspierających go procesów demokratycznych;
- opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem;
- badania naukowe.

Środki finansowe z *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* mogą wspierać natomiast działania podejmowane w ramach wszystkich sześciu priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG, oraz na zasadach pierwszeństw zakresie następujących dodatkowych czterech obszarów priorytetowych:

¹⁷³, Statystyka Programu NPPDL w latach 2009-2012, Urząd Wojewódzki w Olsztynie, grudzień 2012 r. (www.uw.olsztyn.pl), Wygenerowano 07.03.2013 r.

- wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmacnianie sądownictwa;
- ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych.
- polityka regionalna i działania transgraniczne;
- pomoc techniczna przy wdrażaniu *acquis communautaire*.

Ponadto środki z obu Mechanizmów Finansowych są przeznaczone na granty blokowe w formie:

- Funduszu Kapitału Początkowego;
- Funduszu dla Organizacji Pozarządowych;
- Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych;
- Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego;
- Funduszu Pomocy Technicznej;
- oraz - dodatkowo- ustanowionego w 2006 r. Funduszu Wymiany Kulturalnej.

W ramach *Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009, w Polsce zakontraktowano 100% alokacji przeznaczonej na dofinansowanie projektów, tj. kwotę ponad 524 mln euro. W sumie odbyły się 3 nabory wniosków na dofinansowanie pojedynczych projektów i programów oraz 23 nabory w ramach grantów blokowych, które wsparły dodatkowo ponad 1000 projektów o mniejszej skali.

Szczegółową informację przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15

Zakontraktowane środki *Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009 w Polsce – w podziale na priorytety i granty blokowe

(stan na 31.12.2011r.)

Nr osi	Nazwa Priorytetu	Wysokość środków zakontraktowanych w euro	Liczba realizowanych projektów ¹⁷⁴
2.1	Ochrona Środowiska	90 810 208	123
2.2	Promowanie zrównoważonego rozwoju	12 514 804	23
2.3	Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego	87 764 623	34
2.4	Rozwój zasobów ludzkich	27 117 223	37
2.5	Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem	58 822 917	74
2.6	Badania naukowe	22 389 354	42
2.7	Wdrażanie przepisów z Schengen	112 343 823	30
2.8	Ochrona środowiska – wzmocnienie zdolności administracyjnych	8 091 123	11
2.9	Polityka regionalna i działania transgraniczne <i>acquis communautaire</i>	14 708 185	29
2.10	Pomoc techniczna przy wdrażaniu	2 470 898	7
Suma – projekty i programy		434 810 158	410
Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych		21 403 939	1
Fundusz dla Organizacji Pozarządowych		37 350 000	3
Fundusz Wymiany Kulturalnej		9 515 068	1
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy		12 005 195	1
Fundusz Pomocy Technicznej		7 158 382	1
Fundusz Kapitału Początkowego		1 823 871	1
Suma – granty blokowe		89 256 455	8

¹⁷⁴ W trakcie wdrażania Programu dwóch Beneficjentów wycofało się z realizacji projektu już po zakończeniu okresu kontraktacji środków (projekty z priorytetu 2.5 - PL 0388 *Poprawa opieki perinatalnej kobiety w powiecie lublinieckim* i PL 0365 *zakup autobusu do poboru krwi oraz ogólnopolska akcja upowszechniania idei honorowego krwiodawstwa* o łącznej wartości dofinansowania 1 106 342 euro). Ponadto w 2011 roku została wszczęta procedura rozwiązania umowy z Beneficjentem projektu PL0341 *Budowa biogazowni i źródła kogeneracyjnego z włączeniem do istniejącej infrastruktury przedsiębiorstwa rolno-spożywczego w gospodarstwie rolnym Wojnowo* na kwotę dofinansowania 757 862 euro.

RAZEM	524 066 613	418
--------------	--------------------	------------

Źródło: Sprawozdanie roczne z wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Polsce za okres styczeń – grudzień 2011 r., MRR, luty 2012r.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektów indywidualnych programów *Mechanizmu Finansowego EOG* i *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009 realizowano 24 projekty na ogólną kwotę dofinansowania równą 22 290 012 euro. Były to:

1. *Modernizacja gospodarki cieplnej budynków należących do ośrodka Centrum Edukacji Młodzieży przy ulicy Limanowskiego w Bartoszycach z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii* (kwota grantu 2 051 750 €).
2. *Kompleksowa termomodernizacja obiektów oświatowych w Bartoszycach* (kwota grantu 546 244 €).
3. *Kompleksowa termomodernizacja Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce* (kwota grantu 634 917 €).
4. *Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w Orzyszu* (kwota grantu 259 856 €).
5. *Dostosowanie stopnia oczyszczania ścieków do wymogów UE poprzez modernizację oczyszczalni ścieków w Gołdapi* (kwota grantu 727 155 €).
6. *Termomodernizacja obiektów oświaty publicznej w Elblągu* (kwota grantu 805 197 €).
7. *Dostosowanie składowiska odpadów do obowiązujących standardów poprzez wyposażenie bazy sprzętowej wraz z rekultywacją terenu* (kwota grantu 171 286 €).
8. *Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Jonkowie* (kwota grantu 1 480 606 €).
9. *Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Działdowie* (kwota grantu 243 374 €).
10. *Ichtiologiczna bioróżnorodność jezior – wypracowanie modelu rozwiązywania problemów na przykładzie zasobów naturalnych autochtonicznej siei wędrownej w jeziorze Łebsko (siei łebskiej)* (kwota grantu 675 963 €).
11. *Ginący zabytek – ratowanie sanktuarium w Świętej Lipce* (kwota grantu 2 097 943 €).
12. *Poprawa bezpieczeństwa społeczności lokalnych poprzez szkolenia zapewniające właściwą organizację i kształtowanie przestrzeni publicznej* (kwota grantu 354 301 €).
13. *Ratunkowe prace konserwatorskie krużganków zamku Lidzbarskiego* (kwota grantu 988 309 €).
14. *Podnoszenie jakości usług publicznych w Gminie Miasto Elbląg* (kwota grantu 364 553 €).
15. *Nowoczesne Centrum Diagnostyki dla Matki i Dziecka jako zintegrowany program profilaktyki i wczesnego wykrywania wad rozwojowych w okresie prenatalnym i u dzieci oraz zmian nowotworowych u kobiet w Polsce północnej* (kwota grantu 1 187 857 €).
16. *Poprawa zdrowotna społeczności lokalnej w zakresie schorzeń nowotworowych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki raka jelita grubego i raka sutka w oparciu o Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu* (kwota grantu 785 210 €).
17. *Poprawa opieki perinatalnej gwarancją zdrowia społeczności lokalnej powiatu iławskiego* (kwota grantu 314 595 €).
18. *Nowoczesna diagnostyka endoskopowa w profilaktyce chorób nowotworowych szansą na zdrowie mieszkańców Mazur* (kwota grantu 583 050 €).
19. *Budowa Placówki Straży Granicznej w miejscowości Górowo Iławskie* (kwota grantu 2 625 177 €).
20. *Usprawnienie Funkcjonowania Warmińsko-Mazurskiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie i utworzenie w Delegaturze w Giżycku centrum kształcenia kadr na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska z zakresie badania jezior* (kwota grantu 457 802 €).
21. *Budowa siedziby komisariatu w Reszlu* (kwota grantu 432 495 €).

22. *Rozbudowa Placówki Straży Granicznej w miejscowości Braniewo (kwota grantu 2 228 080 €).*
23. *Wirtualny przewodnik po krainie EGO (kwota grantu 259 134 €).*
24. *Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych (kwota grantu 2 012 178 €).*

Wykaz źródeł wykorzystanych w opracowaniu:

1. Elektroniczna baza projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, według stanu na dzień 31.12.2011 r. Pobrane w dniu 11.01.2012 r., www.funduszeuropejskie.gov.pl
2. Elektroniczna baza projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „LSI MAKS”
3. Wykorzystanie środków UE w ramach Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Informacja miesięczna za grudzień 2011 r., Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
4. Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 17 stycznia 2012 roku.
5. Sprawozdanie roczne za 2010 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 28 czerwca 2011 r.
6. Sprawozdanie roczne za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 27 czerwca 2012 r.
7. Szczegółowy opis priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.
8. Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji PORPW 2007-2013 – prezentacja z KM PO RPW z dnia 14 czerwca 2012 r.
9. Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawałko 04.12.2012 r.
10. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2011, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.
11. Efekty wdrażania Programu Kapitał Ludzki – styczeń 2012, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
12. Sprawozdanie roczne z wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 za 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, maj 2012 r.
13. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 za 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.
14. Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.08.2011 r. oraz 31.12.2011 r.
15. Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Biuro Jakości i Znaków Regionalnych, październik 2008 r.

16. Dane ze Sprawozdań beneficjentów z monitoringu strategicznego Programu „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych” za okres II półrocze 2010 r. oraz I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
17. „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.
18. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
19. „Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.
20. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
21. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
22. Dane ze sprawozdań beneficjentów przekazanych przez Koordynatora Programu w ramach „Monitoringu strategicznego Programu *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego*”, stan na II półrocze 2011 r. Sprawozdania przekazało 6 beneficjentów: Gmina Ryn, Komenda Wojewódzka Policji, Gmina Zalewo, Urząd Miasta w Iławie, Gmina Mrągowo oraz Gmina Mikołajki. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
23. „MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich” Aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, sierpień 2008 r.
24. Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego Programu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
25. „Program Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013 – komponent I, aktualizacja”, Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, październik 2008 r.
26. Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą

lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. oraz II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

27. Broszura informacyjna „Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 w liczbach, Departament Programów Ponadregionalnych Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, wygenerowano 22.10.2012 r. ze strony internetowej www.polskawschodnia.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Documents/PO_RPW_w_liczbach_2011.pdf
28. Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – grudzień 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
29. „PROWieści_styczeń_2011” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, luty 2011 r.
30. „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.12.2010 r.”, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2011 r.
31. „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.12.2011 r.”, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2012 r.
32. Sprawozdanie roczne z wdrażania Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Polsce za okres styczeń – grudzień 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, luty 2012 r.
33. „PRZEWODNIK po Narodowej Strategii Spójności – Ogólne informacje, struktura organizacyjna, programy operacyjne, system wdrażania, dane kontaktowe”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, kwiecień 2008 r.
34. „Polska i jej fundusze”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Strony internetowe:

www.funduszeuropejskie.gov.pl
www.uw.olsztyn.pl
www.mrr.gov.pl
www.wmar.olsztyn.pl
www.darsa.pl
www.parp.gov.pl
www.techno-park.pl
www.wodnecentrum.olsztyn.eu
www.powiatlidzbarski.pl
www.muzeum.olsztyn.pl
www.umelblag.pl
www.rozbudowa.zsgs.olsztyn.pl
www.zsr.elk.pl
www.jezioramazurskie.info.pl
www.zuokspytkowo.pl
www.jeziora.com.pl
www.piap.warmia.mazury.pl
www.szerokopasmowapolska.pl
www.wrota.warmia.mazury.pl
www.minrol.gov.pl
www.olsztyn.gov.pl
www.eog.gov.pl

www.wartowiedziec.org
www.msw.gov.pl
www.gazetaolsztynska.pl
www.polskawschodnia.gov.pl
www.edu.pl
www.rozbudowa.pwsz.elblag.pl
www.paiz.gov.pl
www.gddkia.gov.pl
www.olecko.wm.pl
www.parktechnologiczny.olsztyn.eu
www.mtmostroda.pl
www.warminsko-mazurskie.coie.gov.pl
www.razemcieplej.pl
www.elblag-suwalki.pl
www.egosa.org
www.bogart.pro
www.muratorplus.pl
www.uwm.edu.pl

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

10-562 Olsztyn, ul.Emilii Plater 1

T: +48 89 521 93 00

E: dpr@warmia.mazury.pl

W: www.wrota.warmia.mazury.pl